

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

Читай не для того, аби шукати протиріччя і заперечувати, не для того, щоб сприймати на віру, і не для того, аби знайти предмет для розмови; але для того аби мислити і розуміти.

Ф. Бекон

СТЕНА

:::ОСВІТА ТА СТАТУС:::

- Освіта і філантропія
(причини занепаду освіти в Україні). Муза Л. ... 6
- Довідник найкращих навчальних
закладів для абітурієнтів 9
- З пивом по життю... (початок розв'язки).
Ольга Дідок 10
- Дистанційна школа юнкорів
журналу "Стіна" 11
- Про мову і її проблеми (інтерв'ю з
Іваном Ющук). Вероніка Діомідова 12
- В Острозькій академії відбувся
Форум студентського самоврядування.
Олексій Костюченко 14

:::МУЗИКА БЕЗ ФАЛЬШІ:::

- Боббі Макферрін - допитливий дослідник у світі
музики. Анастасія Правдивець 16

:::ФАБРИКА МРІЙ:::

- Кришталева чистота ідіота
(історія екранізацій Ф.М. Достоевського).
Наталія Костилева. 19
- Образ Коко Шанель у світовому
кінематографі. Муза Л. 24
- Кустуріца: слов'янський фактор.
Іванна Антонюк. 28
- "Гайдамаки" в Кюстендорфі.
Іван Соколовський 33

:::ТЕАТР:::

- У кожного свій Гамлет... Олег Волков 37
- Наталія Сумська про театр. Оксана Шевченко 39
- Таємна туга комедії (інтерв'ю з Борисом
Барським). Гліб Орлов 41
- Наталія Бузько: феномен актриси.
Наталія Костилева 45

...КОЛАЖ...

- Життя продовжується (Альбіна Аліновська).

Наталія Костишева 50

- Миколаївські літературні читання

від журналу "Стіна" 54

...КОНКУРСИ...

- Літературний конкурс з нагоди ювілею А.П. Чехова

Номінація "ПРОЗА". П'єса. Жанр - трагікомічний

фарс "Добрі люди". Автор: Іван Сітников 56

Номінація "ПОЕЗІЯ"

Его прощание. Вейлас Хьюн 58

Спешу за поколением. Косинов Сергей 58

Подвешенный на волоске. Косинов Сергей 58

У вихорі бедламу й божевілья. Вселенная 59

Карти. Олександр Гунько 59

Если чувствуешь - значит живешь. Марина Киевская 59

Сказка для Любы. Андрей Волков 59

- Переможці конкурсу "Поет місяця":

Тетяна Дудар,

Arriadna,

Сергій Косинов 61

- Переможці конкурсу "Фотограф місяця":

kutenko,

Ника Игоревна

Андрій Недзельницький 61

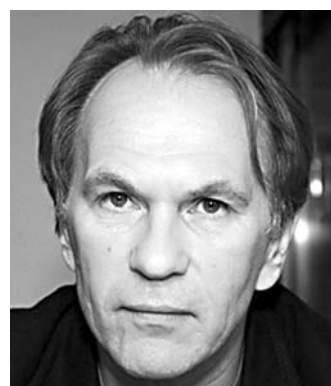
УВАГА АБІТУРІЄНТАМ!

З метою полегшення підготовки до вступу у вищі навчальні заклади і успішного подолання Зовнішнього незалежного оцінювання, журнал "СТІНА" у кожному номері готує для Вас ексклюзивну корисну інформацію, зустрічається із школярами та їх батьками (запросити представників журналу можна по телефону (044)456-63-18) і руйнує міфи щодо ЗНО та вищої освіти, дає корисні поради і допомагає у підготовці. Також у нас з'явився новий проект, що допоможе вам правильно обрати навчальний заклад і не загубитися на просторах батьківщини – це "КАРТА АБІТУРІЄНТУ", яка покаже вірний шлях, нагадає про підготовчі курси, коли здавати документи і готуватися до ЗНО, вступу тощо, а також не пропустити дні відкритих дверей, освітні виставки. Шпаргалка "Абітурієнта", стане у пригоді не лише у школі, але й на лавах студентської братії. Шпору ви можете отримати на стенді журналу "СТІНА" під час освітніх й книжкових виставок БЕЗКОШТОВНО, про які дізнаєтеся із календаря-виставок у нашому журналі або на форумі журналу в рубриці "Новини журналу "СТІНА".

ЕКСКЛЮЗИВ НАСТУПНОГО НОМЕРУ:

Сезарія Евора

Олексій Гуськов

Гурт "Сплін"

Раїса Недашківська

Освіта і філантропія (причини занепаду освіти в Україні)

Сьогодні, замість того аби користуватися найкращими здобутками минулого, відкинувши невдачі і тим самими позбутися звички наступати десяти разів на одні й ті ж граблі, ми навпаки, ретельно знищуємо усі здобутки, намагаючись почати все з чистого листка, на якому, щоправда, є декілька вказівок так званих філантропів світу, що майже задарма "дарують" мільйони на розбудову нових суспільств у світі, на становлення нових урядів і "нової культури".

Якщо взяти в цілому історію України і проаналізувати її без зайвих сентиментів й патріотичних сліз, холодний розум підкаже нам, що деякі події, що відбуваються сьогодні вже мали місце і ми повторюємо знову помилки минулого, навіть не замислюючись про те, що все це вже було. Хіба батько не вчить сина, розповідаючи власну історію життя? Хіба розумний син повторить помилки батька, знаючи про них? Ні! Але ми повторюємо, через те, що незважаючи на доступність вищої освіти, на обов'язковість середньої, на розквіт новітніх технологій і доступність інформації наше суспільство все більше деградує і скочується назад, до первинних витоків, коли досвіду людства фактично не було, а культурні здобутки були поодинокими сплесками, якими насолоджувалися обрані.

Ніхто з нас, радісно проголошуючи промови про незалежність і патріотизм не замислюється над тим, що ця незалежність є лише номінальним фактом суспільних лозунгів. Свобода розпочинається там, де є панування розуму і моральних цінностей в суспільстві. Що ж відбувається сьогодні? Достатньо просто проїхатися в київському метро, аби побачити наступну картину: молодики з пляшками пива в руках, з розставленими ногами вальяжно сидять під надписом: "Місця для інвалідів, людей похилого віку і пасажирів з дітьми". Над ними мовчки нависають молоді і не дуже жінки, бабуся притулившись до поручнів біля дверей з надією оглядає вагон... і тут встає жінка, пропонуючи їй сісти. Піднімаємося ескалатором наверх, споглядаємо за обличчями людей, що піднімаються навпроти і бачимо: сірі змучені обличчя, злість, байдужість, брутальне лизання молоді парочки, ще одна парочка у чорних плащах з чорними нафарбованими нігтями і чимось схожим на меч за спиною тощо... Невже це і є моє суспільство, невже радісно блищать очі лише у тих, хто з пляшкою пива в руках вигукє непристойності в метро, намагаючись посмішити "друзів"? ... підходжу до найближчої середньої школи, спостерігаю. Проходять невеличкі групи учнів, одні мат за матом розповідають історію про те, як вчора грали в комп'ютерні ігри і до якого рівня дійшли, другі про приколи з "Контакту" і знову

змучені життям обличчя, обличчя не дітей, а людей похилого віку в дитячому тілі. І пригадується мені фільм з Бредом Пітом про те, як народилася дитина в старому тілі і чим більше вона росла, тим більше молодшало тіло. Тут же ж відбувається все навпаки. Але чому?

Давайте повернемося трохи назад, до нашої з вами історії, яку чимало людей через невідомі причини намагається викреслити зі свого і чужого минулого.

З перших днів існування радянської держави комуністична партія розпочала роботу над формуванням нової людини – це стало головним завданням. Саме тому роботу над вихованням нової генерації розпочали з дітей, зі школи. З'явилися організації жовтенят, піонерів, комсомольців, які виховували і кували свої кадри, чітко слідуючи заданим курсом. Вже зі шкільної партії діти відповідали за свої вчинки, слова, батьків і родичів. Дисципліна і розвиток, праця і вічне змагання виховували нове суспільство, якому не було аналогів у світі і, мабуть, вже не буде. Адже лише радянська людина могла безкоштовно без примусу відправитися на будівництво заводу, електростанції тощо у далекі простори Радянського союзу. Окрім зазначених організацій і самої комуністичної партії головним важелем впливу був кінематограф. Згадаймо фільми тих років: ані сексу, ані крові і стрілянини, чесність, патріотизм, принциповість і вірність ідеалам суспільства, а ще радість від кожного дня роботи для своєї Батьківщини і вічні пісні. Такий кінематограф зображав ідеальне щасливе життя радянської людини, яка жила не хлібом єдиним, в комуналках великими родинами, але раділа і збиралася разом, ходила на танці й у кіно,

і просто жила. Політика як поняття не існувало у цьому суспільстві й хто не ліз у ці не суспільні справи жив і працював на благо держави.

Криваве становлення Союзу і такий довгий шлях до будівництва радянського суспільства, в якому не було національної приналежності лише патріотизм загальної Батьківщини і поняття Людина з великої літери привело нас в 90-х роках до повного знищення чималих здобутків і не лише в економічному, але й в моральному плані. З розвалом Радянського союзу чимало героїв війни, праці, наукових і культурних діячів залишилися в минулому нікому не потрібним "сміттям", яке необхідно забути і виключити із сьогодення. Пам'ятники й ідеали зникли мало не в одну ніч, і для більшості, хто народився і жив вічними ідеалами Радянської батьківщини в Новому світі місця не знайшлося. Пам'ятаю, як масово вивозили і спалювали з бібліотек книги партійних діячів, як горіли праці Маркса, Енгельса, Леніна тощо. Як ще не усвідомивши до кінця, що ж сталося насправді, я йшла додому в піонерському галстуку і як його зірвали з мене у дворі сусідські хлопці й почали допкати його ногами, а потім помочились на нього. Їх радісні обличчя від того, що вже не потрібно буде носити галстук, який за один день став ненависним...

Ми знищили враз те, що будувалося 73 роки і не збудували натомість нічого. Це як зруйнувати свій старий будинок, не побудувавши нового. Так і протиялося суспільство всі 90-ті в хаосі і злочинних захопленнях колишніми партійцями привабливих земель і заводів. Сьогодні ці партійці називають себе бізнесменами і філантропами.

XXI століття принесло Україні чимало нових здобутків, але головним чином вони стосуються політичної сфери, а точніше, масової політизації суспільства і появи у світі нового явища, яке ми можемо назвати "політичними заробітчанами". Ще одним явищем нашого життя стали появи різноманітних молодіжних організацій, засновниками яких є зарубіжні компанії, меценати, організації, а також декілька десятків організацій всеукраїнського масштабу, але політичного забарвлення. Ще й досі суспільство не усвідомило того, що майбутнє країни залежить від прийдешніх поколінь, а це покоління доволі сумнівне. Необхідно створити єдину державну організацію молоді, яка буде здатна побудувати роботу з різними за віком і соціальним статусом дітьми, організовуючи їх і направляючи на розбудову і любов до власної Батьківщини, на культуру і її підняття – все це дасть змогу забрати дітей з вулиці, організувати їм достойне дозвілля і тим самим виховати нову генерацію з моральними принципами і прагненням розбудови держави.

Але, ця необхідність так ніколи і не була озвучена публічно, адже вигода від ситуації, що склалася в Україні і світі приносить мільярдні здобутки. Вірно колись сказав стародавній мудрець: Велику державу неможливо завоювати, її можна лише розкласти внутрішньо. Саме так відбувається сьогодні.

Цікавим фактом і новиною став для нас 3-й круглий стіл в Давосі, організований українським бізнесменом і, як він себе називає – філантропом Віктором Пінчуком, який

стосувався цього року питань благодійності під назвою "HI-TEACH=Hi-tech+освіта+філантропія". Один із учасників круглого столу, президент Ізраїлю Шимон Перес заявив: *"Навіщо дітям знати про битви Наполеона? Про це вони можуть прочитати в Інтернеті. А про те, як розвивати суспільство, не обертаючись на кліше минулого – саме про це мають говорити і думати вчителі і ми з вами".*

Якщо знову обернутися назад (туди, куди пан Перес не радить обертатися) ми побачимо, що незнання робить суспільство більш піддатливим до впливів і насаджень чужої думки. Так було, коли церква нав'язувала правила жінкам, які довгий час сприймали чоловічий світ як Учителя закону Божого і лише після того, як стали читати самі зрозуміли усю нісенітницю так званих церковних правил і гріхів, які чомусь завжди падали на голови тих, хто не мав ані влади, ані капіталу. Незнання законів і своїх прав ще й досі заводять наше суспільство у середньовічні стосунки, де владний місцевий божок вказує усім і навіть органам влади, який може дозволити собі захопити будь-яку землю, організацію, безкарно области когось штрафом...

На думку Шимона Переса, не варто перевантажувати молодих людей масою зайвих фактів. Навчальні заклади, на думку Президента Переса потребують реформування (і з цим ми можемо повністю погодитися): *"Сьогодні школи занадто заорганізовані, занадто бюрократизовані".*

Також Шимон Перес вважає, що одним з найважливіших компонентів навчання є вивчення англійської мови на такому ж рівні, що і рідної у країнах світу, і робити це потрібно мало не з народження. Хоча, насильне насадження англійської мови – це вже не засади демократії, а хто сказав, що англійська має бути домінуючою мовою світу? Хіба німецькою не спілкуються чимало країн світу, а Франція і її колишні колонії не дали світові французький? А Російська імперія, яка свого часу переросла у Радянський союз, який був найбільшою державою світу і мову якого розуміють мало не усі східні держави Євразії? А Китай? Населення цієї країни у близькому майбутньому заповнить світ, адже чисельність їх зростає щодня...

Є ще одна дивовижна ідея зустрічі в Давосі – це ідея того, що філантропії має належати одна з ключових ролей у фінансуванні освітніх програм, а отже, хто платить, той музику замовляє...

"Об'єднання зусиль філантропів з досягненнями у сфері високих технологій може дати імпульс новій революції у галузі освіти та вплинути на розвиток сучасного світу в цілому", – заявив бізнесмен і громадський діяч Віктор Пінчук, відкриваючи в Давосі Третій круглий стіл. – "Революція у сфері високих технологій уже повністю змінила наші уявлення про можливості доступу людей до знань та суттєво вплинула на світову економіку", – зазначив він. "Зв'язавши революцію в інформаційно-комунікаційних технологіях з освітньою сферою, філантропи можуть досягти реальних змін і допомогти вирішити вічну проблему

доступу та якості

Продовження на стр. 8 ►

освіти в країнах, що розвиваються. Ефект буде вражаючим", – заявив Пінчук.

Радіючи від такої уваги мільйонерів й мільярдерів світу не потрібно поспішати, адже народна мудрість про безкоштовний сир у пастці для пацюків спрацьовує немов життєвий закон. Навіщо так звані філантропи витрачають на освіту чималі кошти? Для того аби диктувати умови при укладанні освітніх програм, тримати руку на пульсі виховання молоді мало не в усіх країнах світу і кувати те майбутнє, яке, згідно їх плану буде вигідним їм і їхньому капіталу. Єдиним

стала заробітна платня. Вчитель сьогодні може собі дозволити палити у публічних місцях, сісти з учнями за стіл і розпивати алкогольні напої, дозволити собі нецензурно висловлюватися і критикувати інших колег тощо. Для того аби повернути повагу до вчителя, суспільство має популяризувати цю професію, а також жорстко підходити до кандидатів на посаду вчителя, для того, аби уникнути потрапляння в школи випадкових людей. Саме поняття "вчитель" на мові усіх народів світу є наставником, Людиною з великої літери, людиною, що вчить лише мудрості і вказує вірний шлях, людиною, що на прикладі свого життя показує істинність тих постулатів, які викладає.

І на закінчення, хотілося б сказати наступне: наше суспільство досягне свого розвитку лише тоді, коли в нього знову з'являться моральні цінності, а культура припинить бути модою, і стане нашим щоденним буттям – все це можливе лише за умови перебудови виховного процесу в школах, навчальних закладах і громадському житті.

Учасники 3го Круглого столу з питань благодійності

З ДОСЬЕ РЕДАКЦІЇ

порятунком нашої держави і способом оздоровлення суспільства є створення власної системи виховання молоді, яка зможе конкурувати із західними моделями обезцінення духовного життя. Централізоване управління не дозволить мілким організаціям зробити розкол. Основи для цього виховання свого часу поклав усіма знанням радянський педагог Антон Макаренко, чиї ідеї зробили революцію у процесі виховання. Ми не говоримо, що потрібно брати ідеї Макаренка у повному обсязі, але відділити зерно від плевели можливо. Цікавими здобутками вирізняється український педагог Григорій Ващенко, який розробив чимало методів виховання молоді. Отож, синтез системи авторитарної педагогіки і теорії вільного виховання може дати нашому суспільству нові методи виховання. Хтось скаже, що система авторитарної педагогіки давно себе вичерпала, а тому необхідно використовувати лише вільний підхід до виховання. Але, шановний опонент забуває про те, що ми не закликаємо копіювати весь процес, а лише взяти ті позитивні риси, які є, фактично, у кожного метода. Не забуваймо, що не буває ідеальних теорій, завжди є в усьому свої плюси і мінуси, але ми не йдемо незвіданими лісовими хащами, ми йдемо по прокладеній дорозі й у наших силах зробити її більш досконалою, не руйнуючи старого покриття. Авторитарна педагогіка в своїй основі ґрунтується на авторитеті вчителя і батьків – і це є добре, адже повага до старших і гарний приклад може зробити дива, без цього організувати учня, особливо в школі важко. На сьогоднішній день авторитет вчителя втратив свої позиції, вчитель з людини досконалої перетворився на об'єкт насмішок і співчуття, адже єдиною розмовою про шкільні проблеми

Davos Philanthropic Roundtable – захід на тему благодійності, який організовує Фонд Віктора Пінчука. Проходить у дні Всесвітнього Економічного Форуму в Давосі з 2008 року. Темати дискусії в цьому році стали: шляхи розвитку освіти в 21 столітті, нові можливості, які відкривають у сфері освіти високі технології і роль світової філантропії в розширенні доступу до сучасної якісної освіти в усьому світі. У дискусії взяли участь Президент Ізраїлю Шимон Перес, співзасновник Bill & Melinda Gates Foundation Мелінда Гейтс, засновник Бікїнедії Джиммі Д. Вельс, засновник громадської асоціації "Ноутбук кожній дитині" Ніколас Негропonte, президент Intel Foundation Шеллі Ексю, український бізнесмен і громадський діяч Віктор Пінчук, Біл Клінтон, а також президент університету Нью-Йорка Джон Едвард Секстон, який став модератором дискусії. Серед учасників Круглого столу – були представники України, серед яких музикант і засновник благодійного фонду "Люди майбутнього" Святослав Вакарчук; громадський діяч та спортсмен Віталій Кличко, Президент компанії "Київстар" Ігор Литовченко, Генеральний директор Microsoft Україна Дмитро Шимків, співкеруючий партнер Horizon Capital, Президент та Головний виконавчий директор WNISEF Наталія Яреско та інші.

P.S. Деякі аспекти з життя і діяльності філантропів світу читайте в статті "Історія сучасного світу" №2-3 (2009) журналу "Стіна".

Муза Л.

Ліцензія МОН України серія АА №903805 від 21.07.04р.

ІНСТИТУТ ТУРИЗМУ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

вищий заклад освіти III рівня акредитації

Інститут туризму **надає повну вищу освіту** (денна форма навчання – 5 років та заочна форма навчання – 5,5 років).

Випускники інституту одержують державний диплом про повну вищу освіту за спеціальністю **"Менеджмент організацій"**, спеціалізація – **менеджмент туристичної індустрії**, кваліфікація – **менеджер з туризму**; додаткові кваліфікації: **гід-перекладач, екскурсовод.**

Практика та стажування студентів – у провідних туристичних фірмах України та за кордоном: США, Великобританії, Греції, Туреччині, Єгипті, Польщі.

Інститут туризму ФПУ активно сприяє працевлаштуванню випускників.

Абітурієнти зараховуються на I курс факультету **ТУРИСТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ** за результатами **конкурсу сертифікатів Українського центру оцінювання якості освіти.**

ОГОЛОШЕНО НАБІР НА КУРСИ ПІДГОТОВКИ АБІТУРІЄНТІВ ДО НЕЗАЛЕЖНОГО ТЕСТУВАННЯ:

У програмі: українська мова та література, історія України, географія, іноземна мова, математика

Тел.: 430-16-61, 432-58-70

КУРСИ ПІДГОТОВКИ (для осіб з вищою освітою)

• менеджерів з туризму, екскурсоводів

Тел.: 430-87-34

Адреса: 04074, Київ, Вишгородська, 12

E-mail: instur@gu.kiev.ua

Web-сторінка: www.itfpu.kiev.ua

Ми обрали Київський університет ринкових відносин!!!

IV рівень акредитації Міністерства освіти і науки України серія АВ №443098 від 24.01.2009

Денна, заочна освіта за спеціальностями:

- ♦ фінанси і кредит;
- ♦ облік і аудит;
- ♦ маркетинг;
- ♦ економіка підприємництва;
- ♦ право;
- ♦ менеджмент;
- ♦ економічна кібернетика;
- ♦ MBA («Бізнес-адміністрування»);
- ♦ адміністративний менеджмент.

При університеті :

- ♦ Київська Вища Банківська Школа (друга вища освіта)
- ♦ Аспірантура (фінанси, грошовий обіг і кредит)
- ♦ Довузівська підготовка
- ♦ Державна програма «Офіцер запасу»
- ♦ Навчально-тренувальний банк
- ♦ Київський економічний центр

**Майбутнє - за нами!
Ходімо разом!**

Україна, 02152, м.Київ, вул.Березняківська, 26-Б

☎ (044) 553-66-07, 553-65-96, 572-54-72 факс: (044)553-66-09

З пивом по життю... (початок розв'язки)

На дворі 2010 рік, 19 років незалежності України і нарешті у цьому році почалися невеличкі кроки на зустріч порятунку майбутнього країни, тобто прийдешніх поколінь: дітей, підлітків і студентської молоді. Президент України Віктор Ющенко нарешті підписав Закон про пивні обмеження. Віднині споживання слабоалкогольних напоїв і пива заборонено там само, де не дозволяють пити міцні алкогольні напої та вживати тютюнові вироби, зокрема, в установах охорони здоров'я й навчальних установах, у громадському транспорті, установах культури, у закритих спортивних приміщеннях і місцях проведення масових заходів, ліфтах і таксофонах, на дитячих майданчиках, у приміщеннях і на території дошкільних, навчальних закладів й установ охорони здоров'я, у приміщеннях спеціалізованих торговельних організацій, які торгують товарами дитячих асортиментів і спорттоварами, у приміщеннях органів державної влади й місцевого управління, інших держустановах. Наскільки такі кроки допоможуть зменшити надмірне захоплення пивом в Україні ми не знаємо, але впевнені точно в одному, що так вільно і нагло розпивати алкогольні напої у громадських місцях будуть побоюватися, головне, щоб контроль за виконанням Закону налагодили, а то вийде як із заборонаю паління у громадських місцях...

хвилинку, а навколо звиклі до всього очі оточуючих. Виставка фотографій конкурсantів була проведена не випадково в рамках Міжнародної виставки "Індустрія пива і безалкогольних напоїв 2006", адже саме тут зібралися пивні компанії України і ближнього зарубіжжя, споживачі й дистриб'ютори, нам здавалося, що, можливо, хтось побачить справжній світ, проблему молоді і нашого із Вами майбутнього, але... бізнес є бізнес, нічого особистого, як сказав герой Майкла Дугласа у фільмі "Уолт стріт". А далі ще краще, виступи представників журналу "Стіна" на радіо, заклики в інтернеті, нарешті визнати пиво алкогольним напоєм і припинити його продавати дітям – усіх грошей не заробиш... – і знову тиша, адже це бізнес...

ДЕКІЛЬКА ОФІЦІЙНИХ ФАКТІВ

За останні десять років пивних алкоголіків в Україні стало вдесятеро більше. І це не дивно, адже на перший погляд пиво – напій (до прийняття Закону – безалкогольний) безпечний і навіть корисний. Міф про безпеку пива можна розвіяти на основі елементарного поняття про склад – у літрі пива (щонайменше стільки випиває за вечір молода людина) міститься близько 125 грамів горілки.

Поодинокі випадки систематичного вживання алкоголю молоддю спеціалісти фіксують у віці 10-12 років, у віці 14-15 ми маємо справжніх алкоголіків. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), Україна є абсолютним лідером серед 40 країн Європи за кількістю підлітків

Наші читачі пам'ятають 2006 рік і ходу молодіжного журналу "Стіна" Україною направлену на визнання пива алкогольним напоєм, а також на залучення самої молоді до вирішення цієї проблеми. Так, однією з акцій було проведення всеукраїнського конкурсу фотографів-аматорів "З пивом по життю". Цікаві вийшли роботи, адже через сміх і спостережливість камери суспільство побачило як багато навколо молоді і дітей у руках з пивом у різноманітних місцях, починаючи з метро і тролейбуса і закінчуючи кінотеатром, тротуаром, стадіоном... пиво було всюди, де можна було зупинитися на

11-15 років, які регулярно вживають алкоголь. Кількість алкоголіків у нашій країні складає один мільйон, із них понад 120 тисяч – підлітки.

Ситуація, що склалася, не могла залишитись поза увагою держави. За ініціативи Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі у жовтні минулого року відбувся круглий стіл на тему "Обережно-пиво! – тверезий погляд".

Проблема пивного алкоголізму особливо гостро постає ще й тому, що сьогодні в Україні придбати холодний пінний напій можна на кожному кроці – у кіоску, супермаркеті, або ж просто з лотків на вулиці. Ціна – як на сік чи мінеральну воду. Та й, попри встановлені законом вікові обмеження, пиво продають абсолютно усім бажаючим. Рекламу теж робить свою справу: ось пиво для "справжніх чоловіків", а це – для поціновувачів стильного способу життя. Ця марка – для рибалки, а без цієї – футболу не буде. Пиво поспіль з цигаркою стало атрибутом дорослості й моди.

Насправді ж ефект від "стильного" напою абсолютно протилежний – дівчина, яка тримає в руках пляшку пива, або хлопець, від якого тхне перегаром, навряд чи сподобаються особі протилежної статі.

Щодо питань, які були винесені на круглий стіл, можливість врегулювати на законодавчому рівні продаж пива та слабоалкогольних напоїв. І вже у січні цього року до законодавства було внесено зміни, якими передбачено територіальні та вікові обмеження щодо продажу пива.

У ході круглого столу, серед учасників якого були представники органів державної влади, лідери громадських організацій, фахівці-наркологи, психологи та медики, оприлюднили відкрите звернення до вищого керівництва держави. У згаданому зверненні, зокрема, йшлося: "Ми свідомі того, що виробники алкогольної, пивної і тютюнової продукції, власники засобів масової інформації та працівники сфери реклами після введення жорстких заборонних і обмежувальних норм щодо пропагування алкоголю, пива, тютюну та іншої продукції можуть втратити частину своїх прибутків. Але зараз, внаслідок цієї пропаганди, і суспільство, і вони самі втрачають значно більше, а тому заради загального блага, заради майбутнього нашого суспільства – дітей і молоді, заради блага українського народу, до якого всі ми належимо, ми закликаємо їх з розумінням поставитися до нашої позиції та між суспільним добром і суспільним злом обрати перше".

Боротьба з алкоголізмом, з іншими шкідливими звичками має стати найбільшим соціальним пріоритетом держави. Своєю місію у цьому вбачає і Національна експертна комісія України з питань захисту суспільної моралі. Подібне звернення – лише цеглина у побудові тверезого способу життя українців. Але і її має хтось закласти. Ми не можемо заборонити пиво і горілку. Ми не в силі протистояти потужному капіталу, який вкладає мільйони у рекламу пива. Проте ми застерігаємо: вибір якості життя – за ВАМИ. У алкоголіків і курців одна дорога, і веде вона – рано чи пізно: завжди – до деградації особистості. Чи такий шлях у житті ВИ обираєте?

Ольга Дідок

Дистанційна школа юнкорів при журналі "Стіна"

Навчання БЕЗКОШТОВНЕ? - ТАК!

Хто може навчатися в нашій школі? -
Юнкомом може стати будь-який школяр з 6 по

11 клас! Але, теоретично, зареєструватися на Форумі школи юнкорів і стати нашим дописувачем може будь-який бажаючий.

Який режим роботи? - Жорсткого регламенту немає - Єдине - це строки виконання завдань керівництва школи.

Робота із юнками проводиться в індивідуальному

порядку, для кожного розробляються індивідуальні завдання згідно із сферою інтересів і вмінь.

Головний критерій для вступу - бажання навчитися! Редакція надсилає завдання, корегує роботу юнкора, редагує матеріали, дає рекомендації, адже лише практичні заняття дають знання і досвід. Найкращі роботи публікуються в Молодіжному журналі "Стіна", даючи тим самим Вам портфоліо і ті публікації, що необхідні для вступу у навчальні заклади та здобуття роботи. А також роботи юнкорів розміщуються на Форумі школи юнкорів. У школи юнкорів є своя власна газета "Юний журналіст". Газета школи юнкорів розповсюджується по дитячим фестивалям і Форумам шкільної преси, її можна завантажити в інтернеті, її можна отримати на електронну адресу, підписавшись на неї через редакцію абсолютно безкоштовно. Наприкінці кожного навчального року ми обираємо юнкора року!

Усі юнки школи отримують сертифікат про закінчення школи. А найкращі юнки отримують дипломи і нагороди.

Приєднатися до школи юнкорів можна у будь-який момент. Станьте найкращим з нами, знайдіть нових друзів і захоплення. Ваше майбутнє у ваших руках!

Адреса для листування: Київ - 113, 03113, а/с 28 Правдивець А.В.

Електронна адреса: stena@meta.ua з поштою "Школа юнкорів". Подробиці на сайті www.ukrosvita.at.ua

ПРО МОВУ І ЇЇ ПРОБЛЕМИ (інтерв'ю з Іваном Ющуком)

"Немає кращих і гірших, вищих і нижчих мов. Але є мова рідного народу, яку не може замінити жодна інша"

Іван Ющук

Ми усі звикли до української мови, адже народжуємося і одразу чуємо її, вона оточує нас щодня, тому, здається, що немає більш природного явища, аніж мова, наша рідна мова. Але є на світі ті, хто її збагачує, вивчає, передає наступним поколінням, намагається розкрити пересічному читачу, слухачу її багатобарвність і неймовірну цінність. Ми називаємо таких людей філологами. В Україні є чимало знаних метрів науки філології, але усі вони старої доброї закалки, яка вже багато десятиліть готує нові кадри, що будуть нести СЛОВО далі. Сьогодні ім'я Івана Ющука, 76-річного професора відоме усім українцям, починаючи від шкільної парти і закінчуючи лавами університету. Він є автором більшості підручників з української мови, за якими ми навчаємось сьогодні. Навіть для тих, хто вже давно закінчив своє навчання він несе своє слово: уже чотири роки він веде передачу "Як ми говоримо" на радіо, де пояснює всі мовні помилки в щоденному спілкуванні.

Сьогодні у суспільстві з'явилась тенденція так званого нагнітання мовної проблеми. Засоби масової інформації, підхоплюючи цю тему несуть її у маси і роздувається куля неймовірних розмірів. Чи ж є насправді проблема мови в Україні, яка вона сьогоднішня українська мова і література ми запитали у найбільш авторитетного знавця мови професора Івана Ющука.

- Чому в Україні спостерігається масове запозичення іноземних, в нашому випадку – англійських слів, які засмічують мову, а не збагачують її?

- Запозичення були давно, з споконвіку. Чому? А запозичення бувають тому, що до нас приходять різні нові товари, для яких ми ще не маємо назви, отже беремо слово з іншої мови. Поняття є різні, які ми ще не встигли, як кажуть, освоїти, от і даємо їм іноземну назву. Але є і така тенденція, що ці назви перекладають, адаптують до рідної мови, правда в Україні ця тенденція менш виражена. От, скажімо, довгий час у нас побутувало слово "процент". Латинське слово. Зараз ми вживаємо "відсоток" – це поморфемний переклад. Чи візьмемо слово "фотографія". Вже де-не-де пишуть "світлина". "Фото" – це "світло", а "графо" – "пишу". Отже "фотографія" дослівно перекладається як "написане

світло". Власне кажучи, це не бажано, щоб були запозичення, бо вони бувають не завжди зрозумілі, а своє слово – воно простіше сприймається. Бачите, зараз чому ми з англійської мови запозичуємо багато слів, тому, що основну інформацію черпаємо через інтернет з англійських текстів. Але усі ці запозичені слова з часом або будуть перекладені, або замінені якимись кращими, нашими словами.

- Що сьогодні відбувається з українською літературою? Занепад чи розквіт?

- Я не можу сказати, що є занепад, але й не можу сказати, що є абсолютний розквіт в даний момент. Проте наша українська література існує і дедалі набирає сили. Ось, наприклад, у Львові проводять конкурс "Коронація слова" і під тою маркою вже видали дуже багато творів. Іноді раптом виявляються такі люди, які ніби досі і не писали, але починають писати і можуть писати цікаві твори.

Останній твір, який я прочитав – це "Чорний ворон" Василя Шкляра. Книга написана гарною українською мовою, сам сюжет побудований так, що захоплює читача, ну і водночас – це історичний твір.

- Але зараз підлітки читають молодіжну літературу, а там багато ненормативної лексики використовують. Як Ви до цього ставитесь?

- Щодо ненормативної лексики – це є абсолютно зайве. Ненормативну лексику можна почути в різних тусовках. Хай вона там собі і буде. А захарашувати літературу ненормативною лексикою, по-моєму, не потрібно. Власне кажучи, в українців завжди було негативне ставлення до тої ненормативної лексики. Ви хоч раз на лекції почули, щоб якийсь викладач почав вживати ненормативну лексику, навіть тоді, коли студенти шумлять? Ненормативна лексика – це свідчення про низьку культуру людини, яка її вживає, і, навіть, не досить високу моральність.

Думають, що це по-більшості на заході вживають цю ненормативну лексику. Я не знаю, бо, скажімо, я читаю сербську, хорватську літературу – вони теж орієнтуються на захід, інколи вони вживають такі похабні слова в літературі. Планується видати панораму сербської літератури 20-го століття, і коли я перебирав твори, таку літературу, з ненормативною лексикою, я відкидав, бо вона нічого не дає ні для душі, ні для пізнання. Отже я категорично проти цього.

- Що таке суржик і як з ним боротись?

- Суржик – це справа така, що вона незнищенна. Суржик завжди виникає тоді, коли стикаються дві чи більше культури. Також можна вважати суржилом різні діалекти. Звісно, для загального використання це не зовсім нормальне явище, але природне. А от хто не має права вживати суржик, то це, насамперед, інтелігенція. Інтелігенція тим і має відрізнитися від звичайних людей, що у мові її немає суржику, мова повинна бути чиста, але знову ж таки, це не повинна бути абсолютно дистильована мова. От дехто думає – вжив слово, припустимо, "курити", а йому скажуть, що треба казати "палити". Ні, не можна так ставитися до мови, тому що мова рухлива, весь час розвивається, доповнюється. Є такі люди, так звані пуристи, котрі не можуть сприймати жодного слова, що, як кажуть, ввійшло з боку. Але головне, щоб ми розуміли одне одного. Я вам скажу, що суржик – це теж українська мова, тільки вона дуже засмічена іншомовними словами.

- Чи є насправді в Україні мовна проблема, чи її роздули політики?

- Мовну проблему підіймають російськомовні політики, чиновники, які не здатні вивчити ще одну мову. В решті решт вони погано знають і російську мову, я вже не раз у цьому переконувався.

Будь яка держава повинна мати одну державну мову. Але шануватися повинні всі мови, які є, не тільки російська. Ми маємо шанувати і польську, і молдавську, і навіть було б добре, щоб десь у вузах, бодай би і в школах, вибірково якимось, за бажанням, можна було б вивчати кримськотатарську, угорську мови, бо усі мови варті того, щоб їх вивчали і знали.

Але держава може існувати, як єдиний організм лише тоді, коли у ній буде панувати єдина державна мова.

Річ у тім, що будь-які переклади, зокрема переклади законів, не будуть абсолютно тотожними один одного. А раз тексти не тотожні, то це відкриває лазівки для того, щоб можна було по різному тлумачити один і той

же закон, залежно від того, якою мовою він перекладений.

- Український студент сьогодні і студент вчорашній (скажімо років 7-10 тому), які відмінності і чи є прогрес у знаннях, цінностях тощо?

– Серед студентів, і взагалі серед молоді, помічено великий-великий прогрес. Розумієте, щодо загального розвитку, то наша молодь вже починає думати – думаючи молодь. Цьому сприяє Інтернет, телебачення. Щодо мови, то так би мовити, є різниця між писемною і усною мовою: усна мова багата, писемна – не завжди грамотна. Чому? Бо коли я вчився, то я всі знання черпав із книг, я читав не тільки днями, а й вечорами і навіть інколи ночами. В мене в пам'яті залишилися образи цих слів, і коли я пишу, я не пригадую правило – я бачу це слово, правильно бачу. Сучасна молодь, як правило, слів написаних не бачить, бо сприймає тільки на слух. Потім, багато інформації черпають з Інтернету, а грамотність там дуже низька, тому що пише хто хоче і як хоче.

Але молодь духовно багатша і я бачу це по "Хвилі". Я ж веду цей альманах, збираю всі твори, і я бачу, скільки талановитих дітей є серед нашої молоді. Те, що пишуть для "Хвилі", часом так гарно, що навіть визнаний письменник не напише, не скаже так влучно, як можуть вже сказати оці молоді студенти 1-3 курсу. Так що скаржитись на молодь не можна, молодь дедалі стає кращою і кращою і вона такою і буде, бо це наше майбутнє.

З ДОСЬЄ РЕДАКЦІЇ:

Народився Іван Ющук 1933 року на Волині в селі Черників. Після школи вступив до Львівського університету на факультет слов'янської філології. Закінчив аспірантуру Інституту літератури Академії наук у Києві. Відтоді майже півстоліття живе та викладає у столиці. на сьогоднішній день очолює кафедру слов'янської філології і загального мовознавства в Київському міжнародному університеті.

Нещодавно до столичних книгарень надійшов "Збірник вправ з української мови" Івана Ющука, який зорієнтований не на граматику, а на побудову зв'язного мовлення. Іван Ющук пише художні твори і щороку видає альманах "Хвиля", в якому публікує кращі роботи своїх студентів. Нині професор готує до друку "Збірник словенської літератури ХХ сторіччя". Він є автором понад 15 прозових перекладів, серед яких "Фортеця" сербсько-боснійського автора Меші Селімовича і "Слідами корабельного журналу" Міллівоє Матошеця. Є автором науково-фантастичної повісті "Троє на Місяці".

До написання підручників Іван Ющук підходить творчо, намагається вигадувати різні способи для засвоєння правил, на його лекціях мріють побувати чимало студентів-українознавців.

Для мене велика честь бути його студенткою!

Діомідова Вероніка (юнкор журналу "СТІНА")

В Острозькій академії відбувся Форум студентського самоврядування

Ректор Острозької академії Ігор Пасічник та голова Національного студентського союзу Анатолій Ігнатович з учасниками Форуму.
Фото Дмитра Вертелецького

13-14 березня у Національному університеті "Острозька академія" проходив Всеукраїнський студентський форум "Здобутки, уроки та перспективи розвитку українського студентського руху: підбиття підсумків року підписання меморандуму ОСС"

Те, що в Острозькій академії студентське самоврядування завжди знаходилося на високому рівні можна переконатися з кількості заходів, проведених та ініційованих Братством спудеїв – студентською громадською організацією, яка функціонує в університеті. Традиції, сформовані Братством передаються з покоління у покоління і їх, навіть, приїжджають переймати лідери студентського самоврядування з інших вишів. Знаковим для Острозької академії було те, що саме рік тому тут створився Національний студентський союз, а студенти-лідери підписали Меморандум про співпрацю, мотивуючи це тим, що студентські організації, які існували до того, не здатні захищати права студентів, чи то через відсутність ініціативи, чи то через підпорядкування певним вищим державним органам. Про підсумки діяльності протягом року представники Національного студентського союзу мали можливість поспілкуватися під час Всеукраїнського студентського форуму "Здобутки, уроки та перспективи розвитку українського студентського руху: підбиття підсумків року підписання меморандуму ОСС", що проходив 13-14 березня у Національному університеті "Острозька академія". У заході взяли участь представники з понад 50 вищих навчальних закладів

України: студенти з Донецька, Сум, Луганська, Кіровограда, Черкаса, Києва, Хмельницького, Житомира, Одеси, Полтави, Львова, Тернополя, Рівного та ін.

Учасників форуму привітав ректор Національного університету "Острозька академія", професор Ігор Пасічник, який розповів їм про історію академії, особливості навчання, основні досягнення та плани на майбутнє навчального закладу. *"Я радий вас вітати, дорогі студенти, у стінах наступника першого вищого навчального закладу – Острозької слов'яно-греко-латинської академії, у якій зароджувалися традиції студентського самоврядування. Ті, хто доторкнеться до наших священних стін нічим не хворітиме, але назавжди "захворіє" Острозькою академією."* – сказав Ігор Пасічник.

Під час роботи Форуму студенти обговорювали особливості інституту студентського самоврядування як інструменту розбудови громадянського суспільства; стратегічні кроки розвитку студентського руху України, становлення, перспективи та проблеми, що наразі є актуальними для студентського середовища і намагалися розробити механізми їх вирішення. Президент Національного студентського союзу, аспірант Національного університету "Львівська політехніка" Анатолій Ігнатович у своїй доповіді зосередив увагу на підсумках року діяльності НСС і зазначив, що їхня команда працює над розробкою механізмів реалізації змін до Закону України "Про вищу освіту". Відтак, найближчим часом НСС планує провести засідання круглого столу з радою ректорів, результати роботи якого вони передадуть у Міністерство освіти і науки України.

Олексій КОСТЮЧЕНКО, Острог

Національний університет "Острозька академія"

IV рівень акредитації

Рік заснування – 1576

Ліцензія: МОНУ серія АВ №395150 від
17.12.2007р.

Адреса: 35800, Рівненська область,
м. Острог, вул. Семінарська, 2

Тел.: 8(03654)3-00-69, 8(03654)2-34-96

e-mail: osa@uosa.uar.net сайт: www.uosa.uar.net

Матеріально-технічну базу та рівень освітніх послуг відзначено у Парижі XXVII Міжнародним призом "За якість"

Шановні абітурієнти!

Запрошуємо Вас на День відкритих дверей НаУОА 27 березня 2010 року о 10-00.

Ви матимете унікальну можливість:

- зустрітися з адміністрацією університету;
- ознайомитись із системою навчання, факультетами та спеціальностями;
- відвідати музей Острозької академії;
- відвідати Майстерню практичного психолога та взяти участь у тренінгу
- відвідати наукову бібліотеку університету
- побачити спортивний комплекс НаУОА

Університет надає освіту за трьома освітньо-кваліфікаційними рівнями:

- бакалавр, - спеціаліст, - магістр.

Ознайомтеся із факультетами НаУОА та оберіть для себе улюблену спеціальність:

- ГУМАНІТАРНИЙ
 - філософія (релігієзнавство)
 - філологія (українська мова та література)
 - філологія (літературна творчість)
 - культурологія
- ПРАВНИЧИЙ
 - право
- ЕКОНОМІЧНИЙ
 - фінанси і кредит
 - економічна кібернетика

- РОМАНО-ГЕРМАНСЬКИХ МОВ

- філологія (англійська мова та література)

ПОЛІТИКО-ІНФОРМАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

- документознавство та інформаційна діяльність
- політологія
- психологія

МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

- історія
- міжнародні відносини
- країнознавство
- міжнародний туризм

Додаткову інформацію про проведення

Днів відкритих дверей, особливості правил прийому до НаУОА

можна отримати у Приймальній комісії, яка працює

щоденно, крім суботи та неділі з 9.00 до 17.00 за адресою:

вул. Семінарська, 2 м. Острог, Рівненська обл.

тел. (03654) 3-00-69 Офіційний сайт НаУОА www.uosa.uar.net

Фото - Ігор Снісаренко (live.kiev.ua)

Боббі Макферрін – досить швидкий дослідник у світі музики

Я кожного дня сідаю, відкриваю Біблію і прошу дати мені сил пройти цей шлях найкращим чином. Звичайно, я спіткаюсь, сумніваюсь, але хто ж цього не робить? Хто не робить помилок у житті? Я намагаюсь, я дуже намагаюсь бути хорошою людиною. У житті, у коханні, у сім'ї. Ось це важливо, а не всі ці рейтинги, зірки, чарти тощо.

Боббі Макферрін

Що таке хіти в нашій країні? Це переважно прості мелодії із ще простішими словами, які до божевільня розкручені телебаченням і лунають сотні разів на день з кожної радіохвилі. І вже хочеш ти цього чи не хочеш, а слова цих "хітів" знаєш напам'ять. Вони всюди! І ось ідеш вулицею й мимоволі підспівуєш собі під ніс якусь нісенітницю. Що це? Звідки?... Сьогодні серед української молоді навіть рух з'явився – противників телебачення, представники цього руху не бажають щоб хтось їм нав'язував свою думку. Замість телевізора вони відвідують різноманітні концерти й прагнуть самі розібратися і вибрати для себе найкраще, але таких шукачів приглед не так вже і багато, більша частина людей, нажаль, лінива, їх все влаштовує, вони влаштовуються після робочого дня під телевізором і вивчають нові, приготовлені для них хіти. І рідко хто з них хоч іноді замислиться над питанням чому по телевізору не показують концерти класичної музики, джазові та навіть рок-концерти?

27 січня цього року до Києва з одним концертом завітав легендарний лауреат десяти премій "Греммі", співак-віртуоз акапела, володар голосу діапазоном у чотири октави Боббі Макферрін. У його творчості поєднуються джаз, фолк, у його музиці можна почути відголоски релігійних хоралів і академічної класики. За плечима співака три десятиліття музичної кар'єри й співпраці з багатьма легендами джазу, серед яких Чік Корія, Хербі Хенкок, Джо Завінул, Эл Джерро, Куїнсі Джонс, Йо-Йо Ма та ін.

Широкому загалу Боббі Макферрін відомий як виконавець пісні "Don't Worry, Be Happy" і деякі навіть вважають його автором лише одного хіта... Сам Макферрін цю пісню принципово не виконує на концертах вже сімнадцять років: *"Якщо порівняти моє музичне життя з діамантом – ця пісенька лише маленька грань у ньому. Але деякі думають, що я спеціально вирішив написати поп-хіт, щоб заробити грошей чи ще для чогось. Але Боже збережи, у мене і в думках такого не було. Я не знаю як пишуться ці самі хіти, і ніколи не прагнув сісти і з себе щось таке вимучити. Це, в кінці-кінців пішло б у розріз з моєю музичною совістю. Пісня сама по собі стала хітом без будь-яких втручань з моєї сторони. Фразу "Не хвилюйся, будь щасливим" я побачив на якомусь вуличному постері, коли гуляв по Манхетену. Побачив і почав її наспівувати. І зробив з неї пісню, доволі швидко і навіть якось не особливо замислюючись, просто щоб відвернути увагу від якоїсь серйозної студійної роботи, яка мене тоді чекала"* / **Боббі Макферрін** /

Після виходу у світ "Don't Worry, Be Happy" Боббі Макферрін немов навмисно на півтора року взагалі припинив сольно виступати і займався диригентством: *"Це була спроба розширити свої горизонти. Я не хочу бути лише поп-артистом, не хочу бути тільки джазменом чи класичним виконавцем. Мені цікаво все і одразу, цікаво бути дотепливим дослідником у світі музики. А от ким мені бути зовсім не цікаво, так це зарядженим автоматом, котрий твердить одну й ту саму пісню, поки заряд не скінчиться. Як тільки "Don't Worry, Be Happy" стала хітом я припинив її співати. Моя рекорд-компанія*

мало не збожеволіла. Вони вважали, що я одразу ж поїду в тур з цією пісню і так далі. Всі ж так роблять. Вони хотіли, аби я виконував "Don't Worry, Be Happy" поки мене у труну не покладуть. Але я не поїхав, відмовився. Тому що розумів – це може поставити хрест на всій моїй подальшій кар'єрі. Це була просто смерть для мене як для виконавця. Я став би ще одним невдахою, одноднівою, тим, що називають "one hit wonder". І своєю відмовою, доволі рішучою, я дав усім зрозуміти, що я в першу чергу музикант, а не просто поп-виконавець, котрий сьогодні своє відспівав, а завтра його можна викидати на смітник. Крім того, і це дуже важливо, я не хотів розлучатися з сім'єю, що неминуче б відбулося, якби я вирішив стати поп-зіркою. Мені, безперечно, хотілося зберегти ці справжні, земні, дуже важливі для мене відчуття, а не занурюватись у ілюзії, гламурну, плоску голлівудську декорацію, яку поп-зірки сприймають за життя" / **Боббі Макферрін** /

У Київ Боббі Макферрін приїхав одразу після Москви, де відіграв два концерти поспіль. Московська і київська програми суттєво відрізнялись, адже в Москві Макферрін представив оперу-імпровізацію "Боббл" (до цього показано у "Корнегі-хол" та Швейцарії) – диво, схоже одночасно на карнавал, казку, майстер-клас, захоплюючу гру. Для російської прем'єри опери без лібрето він зібрав суттєву когорту виконавців – 17 чоловік. Початок вистави – всі у яскравих костюмах йдуть із різних куточків зали на голос Макферріна, як на звук магічної сопілки. Створюють на сцені співає у широкому діапазоні коло і включаються у ритмічне дійство за мотивами одинадцятої глави Книги Буття. Власне, звідти у якості сюжетної заявки беруться лише перші рядки – про зведення Вавилонської вежі, однойменного міста і змішення мов. Увертюру Макферрін проспівав акапельно. На фоні одягнених у різноманітні національні костюми артистів Боббі Макферрін у сірій футболці й джинсах виглядав хормейстером на генеральній репетиції. Виконавці підкорялися йому, як улюбленому диригенту.

На другій годині опери Боббі Макферрін диригував залом. У кінці вистави він

Фото - Ігор Снісаренко (live.kiev.ua)

Фото - Ігор Снісаренко (live.kiev.ua)

Фото - Ігор Снісаренко (live.kiev.ua)

Продовження на стр. 18

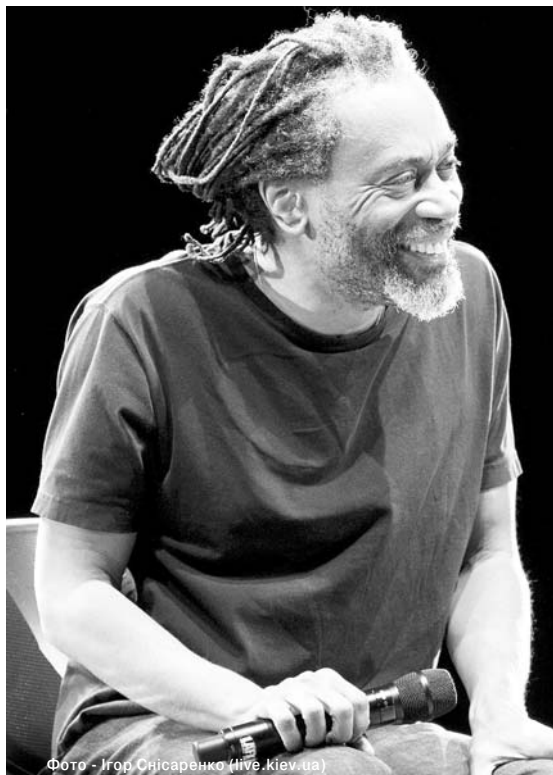

Фото - Ігор Онисаренко (live.kiev.ua)

особисто ходив з мікрофоном залом і пропонував усім бажаючим виконати свою імпровізацію й включитись у загальну пісню.

Про оперу-імпровізацію "Боббл" Макферрин сказав наступне: *"Ми назвали її оперою, тому що не знайшли іншого слова. Якраз у вільній імпровізації вся суть, уся таємниця і краса. На жаль, у наш час справжня імпровізація стає все менше можливою. Суспільство підкорене телебаченню. Ми віримо тому, що бачимо на екранах. Все навколо запрограмоване і передбачливе. І моє завдання – нагадати людям про ті прекрасні миттєвості безпосередньої творчості, які ми переживаємо у дитинстві. Адже діти – найкращі імпровізатори. І ми із запрошеними мною 17 виконавцями з різних країн прагнемо про це "згадати". Кожен з нас раз за разом приносить на сцену своє особливе світло. У всіх воно неповторне. Одна справа – випромінювати світло одному, як на звичайних концертах. Інша справа – коли ви відчуваєте 17 світлових промінів і розумієте, наскільки світліше і тепліше стає всім навколо."*

У Київ Боббі Макферрин приїхав вперше і пробув два дні. Перший день – концерт, другий день – прийом у посольстві США, а потім – прогулянка містом.

Квитки на концерт були розкуплені в перші дні надходження їх у продаж, хоча концерт і не мав особливого розголосу у пресі. Оформлення сцени мінімальне – одинокий стілець у світлі прожектора. Є тільки Він і Музика. І Музика всюди.

"Бог – першоджерело музики. Припустимо, я імпровізую, я виконую техніку, яку сам створив. Чи нехай не сам створив, а частково узав з раніше почутого. Переважно з африканської музики. Словом я використовую цю техніку, щоб могла з'явитись музика. Коли вона з'являється, я сам її слухаю, спостерігаю за нею, дозволяю їй вести себе далі. Так, безперечно, ми лише струмочки, канал зв'язку, яким тече музика, але наше завдання – відпрацювати в собі дисципліну, бути пильними, практикуватися. Тримати техніку на рівні. Як тільки ти припиняєш практикуватись, лінишся, пускаєш все на самотпів, ти перестаєш бути каналом." / **Боббі Макферрин** / Друга половина двохгодинного концерту пройшла в режимі групового співу. Макферрин ділив зал на два хори, пропонуючи усім присутнім підспівувати його імпровізаціям. Потім стрибав зі сторони в сторону і грав із залом в імпровізоване піаніно.

"Більш за все мені подобається співати разом з людьми. Це те від чого я отримую велике задоволення!" / **Боббі Макферрин** /

Це був особливий концерт. Велике щастя хоч на хвилину відчуту ту божественну силу каналу зв'язку, яким тече Музика, коли співає Служитель.

"Музика – це молитва. Це молитва, зелічення, це переживання щастя. Це радісний гомін, що славить Бога. Це спосіб поєднати двох людей, це зв'язок між ними. Це засіб створення єдності... Найдивовижніше і найпрекрасніше, що я бачу в музиці – це здатність в одну мить створювати єдність, спільноту людей. Ти стоїш перед двома, трьома тисячами людей, які не знають один одного, і в одну секунду, в ту секунду, коли вони відкривають свої серця і співають разом, ці люди перетворюються в єдине ціле... Це відчуття неможливо передати. Тисячі людей співають на кілька голосів. Разом. Напевно, такі хвилини – найцінніші в моїх концертах" / **Боббі Макферрин** /

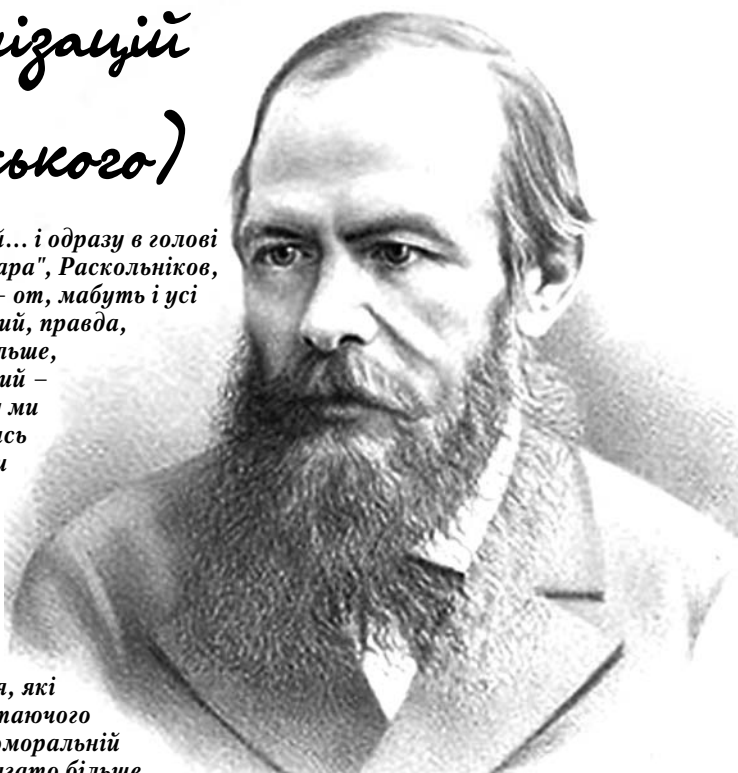
**Анастасія Правдивець, Соколовський Іван
Київ – Москва**

Фото - Максим Верний

Кришталева чистота ідіота (історія екранізацій Ф.М. Достоевського)

Федір Михайлович Достоевський... і одразу в голові проносяться думки: "Злочин і кара", Раскольніков, "Брати Карамазови", "Ідіот" – от, мабуть і усі асоціації пересічного громадянина, який, правда, у своєму житті прочитав трохи більше, аніж "Рябеньку курочку". Достоевський – це неймовірна особистість, про яку ми майже нічого не знаємо. Колись прочитана за шкільною чи університетською програмою біографія, декілька творів, не дають нам і сотої долі уявлення про цю людину, як в принципі, і про більшість письменників. Можливо, якби свого часу в школі нам більше розповідали про харизми і пригоди письменників, про історії з життя, які згодом ставали основою їх творів, читаючого населення, вихованого на високоморальній літературі було б у нас набагато більше.

Що ми знаємо про Гоголя, окрім сьогоденної моди на так звані фести на його честь, його твори – це не просто збір міфів, традицій і легенд України чи Росії – це реальна історія, написана мовою літератора. Чічков, прототипом якому слугував Пушкін, який для того аби оженитися на Гончаровій збирав "мертвих душ", але зізнався про це лише друзям за келихом вина, старша дочка Пушкіна стала прототипом Анни Кареніної у Толстого і це доведений факт, про який писала у своєму щоденнику Тетяна Кузьминська (рідна сестра дружини Льва Толстого), сама ж Кузьминська і її перше кохання лягли в основу образу Наталії Ростової у романі "Війна і мир" – усі ці історії життя майстерно переплітаються на сторінках романів, оповідань і автор часто сам вирішує долі своїх героїв, немов переписуючи їх життєву історію заново. У Федора Достоевського теж є своя життєва історія. Після публікації його "Білих ночей" у 1849 році він був заарештований по "справі Петрашевського" в результаті чого йому винесли смертний вирок. Суд і суровий вирок смертної кари (22 грудня 1849 року) на Семенівському плацу був обставлений як трагіфарс (інсценування кари). В останній момент засудженим оголосили про помилування, призначивши покарання у вигляді каторжних робіт. Один із засуджених до смертної кари, Григор'єв,

збожеволів. Свої відчуття перед карою Достоевський яскраво передав вустами князя Мишкіна в одному з монологів у романі "Ідіот". Саме тут він аналізує свої відчуття, ставить запитання й відповідає на них, тут вся недоказана мука, яку він розповів паперу і вклав у уста іншого. Як яскраво, натурально і органічно зіграв роль князя Мишкіна і, можливо, самого Достоевського Євген Миронов у фільмі Володимира Бортко. З усіх екранізацій цього роману Федора Достоевського, екранізація Бортко з Мироновим у головній ролі найбільш вражає. Безперечно, у кожній людини є своя місія життя, своя роль, яку рано чи пізно доведеться зіграти, адже створена вона під тебе... такою роллю для Миронова стала роль князя Мишкіна у фільмі "Ідіот". Вперше екранізований Петром Чардиніним у 1910 році "Ідіот" Достоевського чекав свого тлумача, який з екрану зможе передати усі фарби письменника, зможе розкрити трагічний, чистий образ людини, що відчуває світ і живе у ньому з тою кришталевою чистотою, яка виглядає прозорою на тлі суспільства, тим самим показуючи його забруднену сторону. Усі, хто стикався із князем не могли довго знаходитись у його товаристві, адже дуже явно виглядав їх бруд поряд з

Продовження на стр. 20 ►

його чистотою. Саме тому простіше було назвати чистоту ідіотом, аніж поглянути тверезо на себе і звичні предмети, що оточують тебе навколо. Цікавою потугою зрозуміти Достоевського і російську душу князя Мишкіна була екранізація роману таким метрами кіно як Акіра Курасава (уявіть собі князя Мишкіна з очима японця). Сам Курасава так говорив про свій фільм: *"З усіх фільмів, які я знімав, люди багато мені писали саме про цей фільм.... Я хотів зробити "Ідіота" задовго до "Рассемона". З того дня змінилось не багато, я полюбив російську літературу, а ще я зрозумів, що я як Достоевський, найкращий, і я довго думав про те, що можна зробити з цієї книги гарний фільм. Достоевський залишається моїм улюбленим письменником, і він єдиний – як я вважаю – хто правдиво писав про людське існування".* Зйомки цього фільму пройшли у студії, японська адаптація Достоевського в першому її варіанті нараховувала 265 хвилин, але студія, передивившись готовий варіант, змусила Курасава скоротити фільм до 166 хвилин.

Цікавою з точки зору постановки була екранізація французького режисера Жоржа Лампена, до речі, справжнє ім'я цього режисера Георгій Лампін, який народився в 1901 році у Санкт-Петербурзі і після революції 1917 року емігрував у Париж. Це був ще один талант, що дав новий імпульс французькому кіно і театру. Можливо саме походження дало змогу Люмпену більш менш близько зрозуміти Достоевського, але дух Росії був втрачений. Окрім "Ідіота", цей режисер зняв ще один фільм по Достоевському "Злочин і кару", в якому зіграла Марина Владі і її перший чоловік, теж, до речі російський емігрант Робер Оссей.

Були й ті, хто спробував екранізувати Достоевського у подробицях, створивши міні серіали: Алан Бріджес з Великобританії у 1966 році представив широкому загалу своє бачення, навіть у Індії є своя екранізація, зроблена Мані Каулом у 1991 році. А ще були й ті, хто намагався показати власне бачення Достоевського, пропустивши його твір через призму власної філософії й випустивши в світ вже не чистого ідіота Мишкіна, а дауна, котрого грає Федір Бондарчук у фільмі Романа Качанова "Даун-хаус". Уявіть собі діалоги Достоевського, а оточення 90-х років XX століття, де стріляють, їздять на джипах і розплачуються доларами... Тим не менш, російський кінофестиваль "Література і кіно", що проходить у Гатчині присудив цьому фільму спеціальний приз журі, цитуємо мовою оригіналу: *"За беспрецедентное обращение с романом Ф. М. Достоевского "Идиот"*. Про цей фільм писали, що це гротескна комедія без рамок, яка, зберігаючи сюжетну лінію роману Достоевського показує нам соціальні стосунки у московському суспільстві, які перемішуються наркотиками, поняттями... Якби не імена героїв Достоевського, можна було б і не зрозуміти, що це саме "Ідіот". Один літератор після перегляду цього фільму тихо промовив: *школа Мишкіна, а Достоевський то у труні перевернувся...*

До російського класика по ідеї звертався і польський режисер і письменник Анджей Журавський, який, до речі, народився у Львові. Його екранізація "Ідіота" має теж вільний характер, адже зображає перед нами Францію, а не Росію, та й Мишкін став Леоном, що вийшов із божевільні й уявляє себе угорським принцом. Тут теж фарс і немає відчуття людської чистоти, пошуку істини буття, любові до людства, що так яскраво передав Достоевський, написавши свого Мишкіна. Саме в цьому образі поєдналися найкращі якості людської душі, пошуки вічного раю на землі і розуміння духовності.

Ще один знаменитий поляк Анджей Вайда теж не втримався і показав своє бачення Достоевського. Він зробив акцент не на князі, а на образі Настасії Філіпівни, назвавши свій фільм "Настасья". У своїй екранізації "Ідіота" він використав стилістику театру кабукі, який являє собою синтез співів, музики, танцю і драми, використовуючи складний грим і костюми із складним символічним навантаженням. Але ж знову, ми не маємо у цьому творі Достоевського, лише Вайда і його бачення, його спроба нового бачення роману. Така ж доля чекала на твір Достоевського "Біси" у тлумаченні Вайди, ще й в ісценуванні, яку здійснив Камю.

У 1999 році чеський режисер Саша Гедон показав світові ще одне тлумачення "Ідіота", яке вийшло у широкий прокат під назвою "Повернення ідіота" (звучить, немов американський фільм жажів "Повернення Фреді Крюгера"...). І знову ми бачимо якогось Франтішека в наші дні, божевільного, якого підлікували і відпустили до дому, а де ж Достоевський, де дух його роману, Росія, Бог і розуміння людського буття заради служіння іншим?

Кожна країна намагалася надягнути на себе Достоевського, так би мовити, хоче спробувати приміряти на свою "ніжку" кришталевий черевичок

Попелюшки, але він зроблений лише для неї, тому той, хто його одягне завжди відчуватиме дискомфорт.

Пострадянський простір створив три екранізації "Ідіота", причому одна з них – німе кіно 1910 року, а монолози Мишкіна і німе кіно поєднуються дуже погано.

"Даун-хаус" у розрахунки не входить, отже, залишаються дві екранізації. У 1958 році на екрани Радянського союзу вийшов фільм Івана Пир'єва, який екранізував першу частину роману "Ідіот", в головній ролі знявся Юрій Яковлев. І лише в 2003 році багатостраждальний роман Достоевського екранізували повністю і без нових поглядів на старі істини, нарешті "Ідіот" явився глядачам таким, яким його бачив, відчував і змалював Федір Достоевський. Автором сценарію і режисером виступив Володимир Бортко, відомий усьому світові за екранізацію роману Булгакова "Собаче серце". Вмістити весь роман у три години, розкрити усю суть "Ідіота" за декілька годин неможливо, тому на суд глядачів було представлено 10-ти серійний телефільм, по 52 хвилини

кожна серія. Російські пейзажі, дух, і неймовірний склад акторів зробили фільм найкращою екранізацією Достоевського.

Безперечно, головна заслуга такого успіху належить неперевершеній грі Євгена Миронова, який показав нам Мишкіна в усій красі Достоевського трактування героя. Як ми вже зазначали, є ролі, до яких актор іде все своє життя –

роль Мишкіна у Миронова – це найкраща гра його як актора, адже його образ викликає саме ті відчуття, про які писав Достоевський, які

виникають у будь-якої чуттєвої людини, що читає роман – це і жалість, і роздратування, і велика гордість, і навіть злість –

увесь сонм людських відчуттів у одному образі, завдяки одному образу. А вже гармонію і колорит, кінцеві мазки портрету додали Інна Чурікова, Басишвілі, Ільїн, Вележева та інші. Визнання публіки і критиків не змусило себе довго чекати, після виходу фільму на екрани "Ідіот" отримав Премію "ТЕФІ-2003" в номінаціях: "за кращий художній телефільм"; "виконавець чоловічої ролі в телевізійному фільмі/серіалі" (Є. Миронов); "виконавиця жіночої ролі в телевізійному

фільмі/серіалі" (І. Чурікова); "художник-постановник" (В. Святозаров, М. Ніколаєва); "ефірний промоушн каналу" (анонси); "продюсер" (В. Тодоровський); "режисер телевізійного художнього/документального фільму/серіалу" (В. Бортко); Премію "Золотий Орел" за 2003 рік в категоріях: "найкращий ігровий телевізійний фільм", "найкраща чоловіча роль" (Є. Миронов), "найкраща жіноча роль другого плану" (І. Чурікова); Номінація на премію "Золотий Орел" за 2003 в категорії "найкраща жіноча роль другого плану" (О. Будіна), "найкраща чоловіча роль другого плану" (В. Ільїн); Приз у номінації "Народний рейтинг. Телесеріали" на РКФ "Віват кіно Росії", СПб, 2004; Приз за кращу чоловічу роль у категорії "драма" (Є. Миронов) – МТФ в Монте-Карло-2004; Літературна премія Олександра Солженіцина, цитуємо дослівно: "За проникновенное воплощение образа

Продовження на стр. 22 ►

складний і незвичний погляд на князя Мишкіна, на його подальше життя. У кінці-кінців, про кого має бути фільм – про Рогожина чи про Мишкіна? Я думаю, що князь цікавіше. Хоча його і люблять представляти припадочним ідіотом. Це занадто просто і дуже неточно. Мені здається, я в своїй екранізації ближче до тексту Достоевського, ніж інші.

Хоча були й ті, кому фільм Володимира Бортко абсолютно не сподобався, і вони не вагалися довго, повідомивши світові про це за допомогою засобів масової інформації, благо їх у світі багато. Але глядача не обдуриш й він, не дивлячись ні на які колізії у мистецькому середовищі, зрозумів нову екранізацію Достоевського. Поспілкувавшись із продавцями в книжкових магазинах, ми помітили тенденцію масового попиту на класику після успішної екранізації. Так, після виходу фільму Володимира Бортко у книжкових магазинах почався бум на Достоевського, його книги, і особливо "Ідіота", змітали з полиць. У чому ж секрет цього фільму? **Євген Миронов** спробував розкрити таємницю такого успіху.

- Ми були лише провідниками геніального роману, і наша скромна місія полягала в тому, щоб донести думку Достоевського до глядача. До мене приходять дуже багато листів із любовними зізнаннями від школярів. Але не до мене, а до князя Мишкіна. Я не уявляю, що такі нудні якості мого героя, як співчуття, добро і світло, можуть бути такими заразими, як вірус, як хвороба. Я думаю, що демонічні, спокушаючі сили більш ефектні й привабливі. Я щасливий від того, що помилявся. Я пам'ятаю, як ненавидів у школі усі ці твори, як не міг терпіти Достоевського, Толстого, адже читати необхідно було такі товстенні книжки. А от коли починаєш читати не за програмою, не через те, що тобі це задали, тоді міліметр за міліметром ти відкриваєш для себе справжнє, те, заради чого існують такі твори, те, чому вони переживають не одне покоління і живуть вічно. Іноді це "справжнє" стає твоєю ношею, яку ти вже ніколи не кинеш. Я захворів своїм Мишкіном і тепер несу цей образ в Гамлеті, Трєплеві, де завгодно...

Школа повинна дуже обережно вводити юного читача в класику, не нав'язувати її. Інакше вона викличе відторгнення, що й стається у більшості випадках. Закохати дітей в класику важко, не кожному це дано, а якщо когось дано, то потрібно це робити дуже обережно, бо дуже сильна штука ця класика...

Найкраще гру Євгена Миронова охарактеризувала актриса **Тетяна Дороніна**, мітко визначивши декількома реченнями те, про що так багато писали кінокритики: "Якщо поставити в ряд геніальних виконавців ролі князя Мишкіна, потрібно говорити про безподібного Інокентія Смоктуновського, про неймовірного Миколу Гриценка, про розкішного

князя Мышкина на экране, дающее новый импульс постижению христианских ценностей русской литературной классики" 2004 рік.

Що ж сам Бортко говорить про свій фільм?

- Є улюблені книги, які хочеться екранізувати. Поділитися своїм поглядом на книгу якомога з більшою кількістю людей. "Ідіота" нечасто екранізували. Ще рідше – вдало. Мені подобається фільм Курасави, відмінно знятий, але це все ж таки японське кіно. А спроба Пир'єва, хоча я його дуже люблю, м'яко кажучи, не дуже вдала. Екранізації й сценічні роботи по "Ідіоту" зазвичай ґрунтуються на першій третині книги. На мій погляд, це невірно. Достоевський передбачає

Юрія Яковлева... Але в кожній із цих інтерпретацій існує такий собі патологічний уклін. Це їм було цікаво грати – елемент душевної хвороби. А Федір Михайлович писав ідеальну людину! Не патологічного, а такого, що впізнають, тонкого, необхідного героя. Євген Миронов зміг."

Євген Миронов не грав Мишкіна, а існував за законами невідомої природи Мишкіна. Здається, немов у цій ролі він реально, у вищому сенсі доторкнувся до твого власного життя. Тепер і переді мною постало вічне запитання, яке Федір Достоевський ставить перед людством, і на яке ми маємо знайти відповідь аби знову відчувти чистоту життя і повірити в найкращі якості людської душі: "Какова участь человека, который ценит не силу и славу, а справедливость и истину?"

З ДОСЬЄ РЕДАКЦІЇ

Режисер Володимир Хотиненко розпочав у 2009 році роботу над фільмом "Достоевський", головну роль у якому віддали найкращому виконавцю ролі князя Мишкіна Євгену Миронову. Фільм вийде на екрани в знаменний рік 2011, саме цього року виповниться 190 років від дня народження Федора Михайловича Достоевського й 130 роковини від дня його смерті.

Володимир Хотиненко про відбір акторів:

- Достоевського в моєму фільмі грає Євген Миронов. До нього на роль пробувались хороші, серйозні актори, і проби у них у всіх вийшли відмінними. Але Миронов виявився надзвичайним Достоевським. У фільмі потрібно грати героя в різному віці, і Женя Миронов годиться як для молодого Достоевського, так і для інших вікових категорій. Миронов у цій ролі неймовірний! Він просто дивовижний актор. З ним ми зняли вже всю закордонну частину. У тому числі і дуже важливу сцену – історичну зустріч Достоевського і Тургенєва в Баден-Бадені. Миронов так може перевтілитися, що навіть розгублюєшся. Перед початком репетицій він ні з ким не спілкується, навіть з членами знімальної групи – щоб не збити настроїв.

Я знімаю монофільм, у ньому всюди один Достоевський, і у більшості акторів ролі невеликі. Від цього завдання ускладнюється, адже актори маленьких ділянок мають зробити неймовірно – розкритися одразу і швидко.

Розумієте, необхідність зняти такий фільм виникла давно, адже Достоевський прожив життя, наповнене подіями, емоціями, переживаннями. А більшість думає про нього лише як про дуже серйозного письменника з портрету Василя Перова. Портрет гарний, але це не весь Федір Михайлович.

У нього дуже цікава біографія, у якій є усі складові, що приваблюють глядача: любов, гроші, політика, творчість, втрати. До того ж це дуже корисна історія. Достоевський показує нам неймовірний приклад людської мужності. А крім того, він чимало може пояснити про Росію. У нашу

ментальність на Заході зазвичай "не врубуються", а в Достоевського "врубались". Для них він – головний російський письменник. Це означає, що є в ньому якась універсальність. Окрім його високих думок і творчості, він був ще й лавеласом, що є відомим фактом, але про це у школі не вчать (посміхається).

Отож, чекати залишилось не довго, всього рік і ми нарешті побачимо справжнього Достоевського і, можливо знову книжковим полицям у магазинах буде не вистачати творів Достоевського через великий попит на нього у пересічного читача, який відкриє для себе іншого Федора Михайловича...

Костилєва Наталія

Образ Коко Шанель у світовому кінематографі

*Якщо вас вразила красою
якась жінка, але ви не
можете згадати, у що вона
була одягнена, - це означає,
що вона була одягнена
ідеально.*

Коко Шанель

Доволі давно у нашому суспільстві склався стереотип інтелектуалки, такої собі "синьої панчохи", що весь час думає про науку, а не про свій зовнішній вигляд, тим самими нагадує опудало у безформній спідниці, кофті сірого кольору і величезних окулярах за товстим склом. Такий образ ми бачимо в кіно, так уявляють розумну дівчину в школі. На противагу образу інтелектуалки виник ще один стереотип – жінки, не обтяженої мисленням, гарної, завжди вбраної за модою, але дуже не далекої з точки зору розумових здібностей.

Скільки ми знаємо імен жінок, що залишили помітний відбиток в історії? Перераховувати довго, але ми спробували систематизувати ці імена. Уявіть собі, що Ви крутите глобус і перед Вашими очима з'являються і зникають країни. Кожна з країн мала свою героїню – так легше запам'ятати не такі вже й численні імена. Зараз переді мною Франція... Жана Д'Арк, Королева Марго, відома нам за творами Дюма, Едіт Піаф, Сара Бернар, Мірей Матьє, ну, і безперечно, відома усім жінкам Коко Шанель. Сьогодні є ще чимало французенок, що відомі в усьому світі, більша частина з яких є актрисами, але історія розсудить, хто з них зробив найбільш помітний внесок у історію і ким буде захоплюватися прийдешнє покоління. Ми ж зупинимося на образі відомої модистки або як модно говорять сьогодні наші співвітчизники, копіюючи французьку вимову – кутюр'є.

Образ Коко Шанель ми обрали не випадково, адже в першу чергу ця жінка довела, що "синя панчоха" і не обтяжена мисленням жінка не мають нічого спільного із простим смаком – це виховується і прививається, а природній смак дається лише талановитим. А "синя панчоха" одягається немов торба лише через те, що не бачить у одязі мистецтва і філософії світу. Коко Шанель створила новий погляд на вбрання – вона зробила його мистецтвом, і як би багато не говорили і не писали сьогодні супротивники моди і таланту творця вбрання для людства – це все одно залишиться мистецтвом і даром, що даний не кожному, а лише обраним. Журнал "Стіна" узяв вже за традицію писати про те, як мистецтво кінематографу може звеличити і надати нового життя забутим іменам, нагадати і привити моду на минуле.

2009 рік став роком Коко Шанель у світі, цей рік знаменний для Дому Шанель, який відсвяткував своє

сторіччя, а світ побачив аж дві екранізації життя знаменитої Коко: "Коко до Шанель" з Одрі Тоту режисера Анн Фонтен і "Коко Шанель і Ігор Стравінський" з Анною Муглаліс режисера Яна Кунена. До 2009 року спроби показати життя знаменитої законодавиці моди ХХ століття робили свого часу такі митці, як Алан Джей Лернер, який в 1969 році поставив Бродвейський мюзикл з Кетрін Хепберн у ролі Шанель. Сама Коко відвідала прем'єру! Дванадцять років потому, в рік десятиріччя з дня смерті Коко Шанель режисер Джордж Кашендер показав світу перший художній фільм про її життя і творчі успіхи, фільм вийшов на екрани під назвою "Одинока Коко Шанель" за романом Клода Деле. Друга екранізація в кінематографі була зроблена Крістіаном Дюге в 2008 році. Дюге на роль Коко Шанель запросив відому американську актрису і письменницю Ширлі Маклейн. Фільм вийшов у прокат під назвою "Коко Шанель".

Коко Шанель стала світовим кумиром і законодавицею стилю, занурившись у багатство і славу вже у зрілому віці. Ще й сьогодні, майже сорок років після її смерті світ відчуває на собі її вплив, її ідеї і знахідки простежуються мало не в усіх світових колекціях модного одягу. Екранізації її життя і шляху до успіху доволі різні й розповідають нам одну й ту ж саму історію, доповнюючи одна одну новими фактами, знахідками і баченнями.

Але повернемося до мюзиклу Алана Джей Лернера "Коко Шанель". Цікаво, що Кетрін Хепберн була великою прихильницею Коко Шанель і носила її моделі. Свій образ вона відпрацювала досконало, адже сама Коко сиділа в залі і уважно слідувала за дійством на сцені. Не повинно було бути ані "мила", ані великих сентиментів, лише таємниця і створений самою Коко Шанель міф її життя. Лише коли вистава дійшла до місця її прощання з Боем Коко Шанель здригнулась і на мить закрила очі. Сотні очей пильно придивлялись

до її реакції у напівтемній залі. Але вона залишилась вірною собі – сила і високо піднята голова, шарм і усвідомлення своєї особливості залишалися із нею завжди.

Після вистави Коко Шанель велично у своїй скромній і вишуканій сукні на великих підборах, незважаючи на вік, пройшла в гримерку до Хепберн. Вона просто пожала їй руку і це було найвищим визнанням, більшим аніж усі овації залу, який стоячи вітав мюзикл, вище за усі газетні публікації, адже сама Коко визнала роботу актриси. Мало кому з режисерів і актрис довелося грати історію життя, яка ще не закінчилася, а герой цієї історії сидів у залі і уважно дивився, як життя, прожите насправді грають чужі люди, нехай і дуже майстерно. Через два роки після прем'єри Коко Шанель не стало...

Протягом свого довгого, насиченого життя Коко Шанель зустрічалась і працювала, була у близьких, дружніх відносинах з багатьма відомими людьми свого часу, які залишили свій відбиток у історії. Усі ці люди і їх стосунки з великою Шанель мають право на окрему екранізацію, адже це цілий пласт окремої історії, дивовижних здогадок і фактів: Коко Шанель і Кокто, Коко Шанель і Пабло Пікассо, Дягілев, Великий князь Дмитро Павлович, герцог Вестмінстерський, Вальтер Шелленберг... Хоча режисери трьох з чотирьох екранізацій обрали більш легкий шлях, зображаючи життєвий і творчий шлях Коко Шанель, але кожен на окремому її етапі, вони немов доповнюють один одного, розкриваючи нові факти її життя. І лише Ян Кунен наважився екранізувати історію Коко і Стравінського. Після Кетрін Хепберн з її харизмою найкращою актрисою, що зіграла Шанель стала Анна Муглаліс, хоча читач може й не погодитись, але на таке ствердження є свої об'єктивні причини. Вивчивши історію успіху Коко Шанель, її улюблені фрази, пресу, яка писала про неї, її коментарі, спогади людей, що знали її перед нами постає

дивовижний образ жінки, явно не такий, як показала нам її Одрі Тоту, незважаючи на її талановитість, не такий, як ми побачили в фільмі Джорджа Кашендера і лише зрілий образ Коко у виконанні Ширлі Маклейн близько підійшов до розгадки таємниці цієї маленької жінки.

Монастирська юність вплинула на Коко Шанель доволі своєрідно: багатогранність натури поєдналась із привитим аскетизмом і набожністю, явивши світу чудо Коко Шанель. Строгість смуг – безмежна жіночність, аскетична чорно-біла гама і спідниця ледь вище щиколотки. Коко працювала фанатично, із задоволенням, щось весь час про себе шепочучи, ніжно погладжуючи матерію, падаючи перед моделлю на коліна, немов вона займалась коханням, а не шила. Закінчуючи роботу її лице знову набувало строгого аскетичного вигляду, лише чорні очі видавали живу роботу розуму і багатий внутрішній світ. Саме Анна Муглаліс, мабуть тому, що не була професійною актрисою, а моделлю, яка може зрозуміти бажання

Продовження на стр. 26 ►

модельєра змогла передати той вираз обличчя, очей, який так часто змальовували журналісти, письменники і так хотіли зловити режисери.

Дім Шанель, який сьогодні очолює Карл Лагерфельд брав безпосередню участь у створенні цього фільму. По-перше, Анна Муглаліс є моделлю дому і його обличчям вже шість років. По-друге, для фільму за ескізами і під керівництвом Карла Лагерфельда було створено 120 костюмів тих часів і стилю Коко. І по-третє, Дім Шанель не залишився осторонь і у фінансовій підтримці фільму, адже відомо усім, що хто платить, той і музику замовляє. Фільм вийшов по-справжньому якісним, як і все, до чого торкається бренд Шанель.

У цьому фільмі все реальне: російські танцюристи, музика, практично ні одна сцена не знімалась у павільйоні – лише в реальних інтер'єрах. Заради цього навіть відремонтували вілу Шанель, а також у її справжній квартирі зняли декілька сцен. Герої їздили на ролс-ройсі, що належав Коко Шанель, і який надав для зйомок Карл Лагерфельд, Стравінський грає на "Стейнвей" 20-х років XX століття, лампи і вази від Рене Лаліка, а ікона, яку наприкінці фільму дарує Стравінський Коко теж справжня, її знайшли в домі Шанель на столику після її смерті.

Ціла армія експертів працювала над створенням

цього фільму, тому він просто не міг вийти неякісно. Хоча, після прем'єри фільму чимало представників преси написало, що ламана російська Стравінського драгувала. Але ж не це головне, роль Стравінського, яку блискуче зіграв датчанин Мадс Міккельсен мала бути за задумом саме такою, саме так мав говорити і поводити себе Стравінський, для якого будь-яка європейська мова завжди залишиться чужою. Мадс Міккельсен навіть на фортепіано для цього фільму навчився грати. На запитання "Чому на роль Стравінського не запросили росіянина?" Продюсери Клоді Оссар і Кріс Больци розповіли, що на початку задум взяти росіянина на роль Стравінського був, навіть переговори вели із Меншиковим, але щось там не пішло, та й Меншиков для ролі за роками не підходить і англійську погано знає, от і почали шукати в іншому місці. Мадса Міккельсена посвятила на фільм Клоді Оссар, яка свого часу дала старт кар'єрі Джоні Депа в "Аризонській мрії", з її легкої руки світ побачив "Амелі"... з Мадсом вона теж заявила, що це буде безпрограшний варіант і його чекає світовий успіх і велике майбутнє. Вона не прогадала, Стравінський вийшов цікавим і позбавленим кліше, хоча це і не без зусиль самого режисера, який також був обраний не випадково. Кріс Больци розповів, що Ян Кунен – це мало не єдиний режисер, який може позбавити фільм кліше, навіть якщо цих кліше чимало в сценарії. Кунен фільмом "Коко Шанель і Ігор Стравінський" нарешті зробив свою відповідь Бергману на фільм "Фанні і Олександр", що ж з цього вийшло, вирішувати вам...

Глядач, приходячи до кінотеатру чи просто дивлячись цей фільм вдома навіть не уявляє наскільки ця постановка важлива для бренду Шанель сьогодні. Лише деякі факти, а не гучні заяви в пресі наводять нас на цю думку. Сам Карл Лагерфельд, не довіряючи нікому займався костюмами, макіяжем і зачіскою Анни Муглаліс, яка грала Коко. Усі прикраси в фільмі на Коко справжні, увесь фільм мав бути справжнім, без пафосу і фальші, лише вишуканість і життя.

Анна Муглаліс так прокоментувала свою роль: "Мені було страшно погоджуватись на цю роль, тим більше, що я не актриса, але саме страх допоміг мені сконцентруватися. А потім я зрозуміла, що не потрібно ні з ким змагатись, чим більше версій і поглядів на Коко тим краще для нас! Адже вона й справді була дивовижною жінкою і не феміністкою, як часто їй приписують, вона просто мала силу, силу бути жінкою, любити чоловіків і бути незалежною. Спочатку я намагалась копіювати її міміку, але потім покинула це блюзнірство. Щоб зіграти Коко потрібно в першу чергу бути собою, надати образу власний шарм. Все одно другої Коко Шанель вже не буде, навіть якщо її спробує зіграти найгеніальніша актриса. Коко Шанель – це кожна з нас, та, яка б хотіла знайти в собі мужність робити улюблену справу, насолоджуватись життям і сприймати його таким, яким воно є насправді"

Цікаво, що картина "Коко Шанель і Ігор Стравінський" мала називатися просто "Коко та Ігор"

(Coco and Igor), а знімати її мав не Ян Кунен, а знаменитий Уільям Фрідкін, відомий нашому глядачу за фільмами "Французький зв'язний", "Той, що виганяє диявола", "Правила бою", "Загнаний", "Глюки". Головна роль у фільмі мала зіграти Марина Хандр, хто не знає, пригадайте фільм "Леді Чаттерлей". Але як бачите, все кардинально змінилось і новий фільм вийшов на екрани не просто з новим режисером, але й з новим баченням. В основу картини покладено книгу Кріса Гринхалга під назвою "Вілла "Бель респіро". Шанель і Стравінський: історія кохання", що розповідає про роман Коко Шанель з великим російським композитором Ігорем Стравінським, який почався у 1913 році, коли парфуми Chanel No 5 зробили справжній світовий фурор.

Зароблені гроші Коко Шанель не складала у панчохи, вона їх вклала і часто анонімно у талант. Так сталося і з Ігорем Стравінським – це на її кошти була поставлена друга редакція відомої "Весни священної", саме в її костюмах були її актриси. Вона оплачувала постановки Дягілева, саме вона простягає руку допомоги Стравінському і його родині, коли емігрантам, ще й не зрозумілим у старій матінці Європі не було куди подітися. Стравінський переїжджає жити в її маєток під Парижем з цілим виводком дітей і дружиною, яка більшу частину часу проводить у ліжку через хворобу, у неї була чахотка. Що відбувалося насправді між Стравінським і Коко Шанель – таємниця. Письменник Кріс Гринхалг і

режисер Ян Кунен спробували підняти цю завісу, але їх спроба викликала в світі велику дискусію і супротив серед біографів й істориків моди.

Кадр з фільму "Коко Шанель і Ігор Стравінський"

Єдине залишається фактом, під час проживання родини Стравінських у домі Шанель вона служила йому, своєму божеству, який писав таку дивовижну і шалену музику. Пам'ятаєте її улюблений вислів? "Якщо Бог – чоловік, то чоловік – це Бог"... Ми вже ніколи не дізнаємося напевне про те, чи була любов між Стравінським і Шанель чи ні, але кожна історія має право на життя, тим паче така, яку поставив Ян Кунен, адже в ній міф і таємниця, те, що так любила Коко створювати навколо себе.

Нещодавно у західній пресі з'явилось повідомлення, що постановниця картини "Місія в партері", яка висувалась на "Оскар" Даніель Томпсон також планує зняти за власним сценарієм стрічку про Коко Шанель. Хоча, поживемо-побачимо, у світі кінематографу завжди є плани, а є реалізовані проекти, як ми це яскраво побачили по фільму "Коко Шанель і Ігор Стравінський".

Історія Коко Шанель все ще чекає на свого режисера, ще багато історій не розказано світові, одна з яких, доволі суперечлива і багатьма незрозуміла – це історія кохання Коко Шанель і Вальтера Шелленберга, відомого в світі нациста. Що ж приваблювало так відому французьку у цьому німці, чому їй було наплювати на цілий світ, чому її не звинуватили у пособництві нацизму? Її любов до Шелленберга не зупинили ніякі перепони і коли вона не змогла йому допомогти, вона єдина, хто оплатив похорони відомого нациста... мабуть у Європі ще довго не знайдеться режисера, та й в славній Америці теж, який би наважився показати цей бік медалі, адже Дім Шанель, очолюваний сьогодні Лагерфельдом доволі впливовий, причому не лише у сфері моди, а от на пострадянському просторі це могло б і здійснитись... Ця історія ще чекає на свого дослідника, який, будемо сподіватися, зможе підвести глядача чи читача до розгадки цієї таємниці....

Муза Л.

Кустурица: слов'янський фактор

Фото – Анастасія Правдивець

Сьогодні стало модним все, що так чи інакше пов'язане зі словом "андеграунд" і більша частина прибічників цього слова думає, що вони перші й ексклюзивні. Але ж це не так, ще багато-багато років тому США мало не розірвало від ходи хіпі й бітників, які також носили лахміття замість охайного одягу, кольорові браслети на руках і африканські коси, не бриті й нестрижені бороди та захоплювались Сходом, буддизмом і кришнаїзмом у одному флаконі. Все нове – це забуте старе, і кожен бачить у цьому своє власне відкриття. Це нагадує мені смішний вислів однієї знайомої, яка сказала: у нас в країні усі кричать плагіат, а це всього-на-всього традиція...

Одним з так званих андеграундних режисерів і музикантів вважається Емір Кустурица. Хто не знає його "Аризонської мрії" з Джоні Деппом і піснями Ігі Попа? А "Андеграунд"? До речі, свого часу усіма улюблений і знаний фільм "Аризонська мрія" провалився у прокаті, цей фільм не показав ні один кінотеатр США, а американські критики його розбили вщент своїми зауваженнями і доріканнями, вони просто не зрозуміли балканського бачення вільної країни... Проте у Франції в 1993 році цей фільм зробив справжній фурор, а на фестивалі "Берлінале" йому дали головний приз. Не дивлячись ні на що, гра Джонні Деппа у цьому фільмі стала вирішальною для його подальшої кар'єри, а Кустурица раз і назавжди зарікся робити щось в Голівуді. Мабуть, цей урок пішов йому на користь, адже не дав схилитися на бік штампування комерційного кіно, залишивши світові балканське бачення і слов'янські традиції, пропущені через призму філософії Кустурици. Ще одним уроком і подарунком стала дружба Кустурици і Деппа, яка триває й донині. У цьому році Кустурица навіть пам'ятник відкрив у Сербії на честь свого героя з Аризонської мрії.

Незрозумілий у Америці Кустурица став дуже близьким пострадянському простору, його фільми, музика – все це стало частиною культури, яка органічно влилася у давню культуру слов'ян. Розділяти тут щось за національним фактором важко, єдине, що існує між нами – це вічний поклик душі, хлібосольні традиції, гарячі співи і колись спільна батьківщина під назвою Радянський союз. Бажаємо ми цього чи ні, але минуле у нас було спільне, пам'ятати його потрібно і не лише з точки зору політики,

але й елементарного гуманного фактору людських взаємовідносин.

Сьогодні, незважаючи на усі "кольорові" революції, початок яких було закладено саме в Югославії у 2000 році, коли скидали непокірного Заходу Слободана Мілошевича, слов'янський етнос об'єднує дещо більше ніж політичні кордони – це розуміння мотивів і вчинків, культури і просто буденного життя.

Цікавим фактом є те, що Емір Кустурица одним з перших світових метрів культури визнав незалежність Південної Осетії і засудив політичні спекуляції США по відношенню до пострадянського простору. Так на прес-конференції у Владикавказі Емір Кустурица заявив: "Я визнаю незалежність Південної Осетії, хоча ми усі знаємо, що незалежність Осетії від Грузії, цього американського форпосту, порушує плани Білого Дому. І щоб не дати зовнішнім силам розпоряджатися долями цілих держав і народів, як це сталося з моєю рідною Югославією, ми повинні зберігати культуру, цінувати самотність народних традицій. Кожен з нас має бути частиною тої нації, в якій народився: не можна орієнтуватися у самовизначенні на "хмарочос". Заокеанський "хмарочос" на початку дев'яностих ініціював війну на Балканах. Мій дім був зруйнований бомбами, а батько помер від сердечного нападу, не витримавши удару війни..."

Після Владикавказу Емір Кустурица відвідав Цхинвалі, де народилась ідея зняти фільм про Південну Осетію.

- Тема південної Осетії мені дуже близька, я хотів на власні очі побачити цей край, поспілкуватися з людьми, дізнатися якомога більше про конфлікт, не просто за газетними сенсаціями, проплаченими політичними силами. Ця тема близька мені тому, що на Балканах і досі війна, така ж безглузда і не наша, як і на Північному Кавказі: зарання сплановані теракти, вилазки бандоформувань, спец операції силовиків, крики західної

Фото – Анастасія Правдивець

"демократії". І на Балканах, і тут відчувається рука американського "хмарочоса", що живе за принципом: розділяй і володай. І там і тут спроби стравити між собою конфесії, етноси, ідеології... На щастя між нашими народами є й позитивні схожі риси: менталітет, веселе рухливе життя. Зйомки фільму про Південну Осетію зможуть показати чимало паралелей, дати відповіді на багато питань і не лише стосовно Південної Осетії, Балкан, але й всього пострадянського простору.

Емір Кустурица й досі в усіх інтерв'ю, релізах і розмовах називає себе "югославом". Під час війни у Боснії Кустурица прийняв бік югославів, що зробило його небажаним у рідному Сараєво, але це на нього аж ніяк не вплинуло. Він пішов іншим шляхом, побудувавши власне місто щастя Кюстендорф в 250 кілометрах від Белграду, де все відбувається за його власним сценарієм. У 2005 році його проект став туристичним об'єктом у гірському районі Златибор в Сербії, і навіть отримав премію Філіпа Ротье. Своє селище Емір Кустурица називає "Селище мистецтв".

- У мене власне місто. Політичний устрій мого міста – солодка диктатура. Солодка диктатура розуміє все те, що сучасна цивілізація відкидає. Система цінностей перевернута з ніг на голову. Правда в тому, що я справді власник цього міста і мер. А під час святкування мого 55-го дня народження ми відкрили дитячий садок, названий на честь члена групи "The No Smoking Orchestra" Нелле. У місті багато культурних подій: кіно, музичні фестивалі, виставки, 50 корів, що дають молоко, концепція сучасного мистецтва... Це місто зроблене з дерева. Там немає ніякого уряду, влади. Я – єдиний.

Я будував це місце не лише для себе і своєї

Продовження на стр. 30 ►

фото – Анастасія Правдивець

родини, друзів, але для усіх творчих людей всього світу, для усіх, хто ненавидить глобалізацію, бажає мислити без штампів і нав'язувань, для тих, хто бажає творити щось своє, не схоже на інших, індивідуальне.

Як і усі служителі мистецтва, Емір Кустурица мав проблеми із вживанням різноманітних синтетичних "добрих", в його випадку це був алкоголь, який лився через край. Лікування тіла без лікування душі – марна справа і це усвідомлює розумна людина. Так без лікарського втручання, Кустурица знайшов еліксир порятунку тіла і душі у вірі, прийнявши православ'я.

– Моя душа отримала наповнення і радість, а це не сумісне із пияцтвом (посміхається). Мої батьки були мусульмани, а мене так і залишили без ініціації. Я не змінював віру, мій шлях до Бога був довгим і тернистим, але ми нарешті знайшли один одного. А чому саме православ'я? Це найбільш гуманна і близька мені релігія, це наша культура і спорідненість душі із оточуючим середовищем...

21 січня 2010 року йому присудили премію імені Алексія II Міжнародного фонду єдності православних народів, премію Емір Кустурица отримав в Москві з рук самого патріарха Московського і всієї Русі Кирила. Нагороду було присуджено з формулюванням "За видатну діяльність із зміцнення єдності православних народів. За твердження й просування християнських цінностей у житті суспільства".

– Якщо плоди людської творчості переплавляються в горні релігійного досвіду, то культура перестає бути суто земним діянням, стає відкритою для діянь заради Бога, підносить й облагороджує людину. Саме такі прагнення характерні для творчості Еміра Кустуриці, – сказав патріарх, вручаючи нагороду.

Емір Кустурица подякував за вручену йому патріархом премію Міжнародного фонду єдності православних народів (МФЕПН)

– Я дуже вдячний за премію, яку отримав. Це величезний сюрприз. Для мене велике щастя, що премії, які я отримував, підштовхували до духовності. І ця ідея духовності народилася в літературі Достоєвського. Всі перешкоди, які з'являлися... мені здається, я вирішував завдяки рішенням, які я знаходив у Достоєвського. Один з персонажів "Братів Карамазових", старець Зосима, говорить, що одного

разу засяє зірка Сходу. Для мене особисто, ця зірка вже сяє. Перший раз це сталося зі мною, коли помер наш Патріарх. Тоді спливали вічні запитання життя і смерті, які ставляться у творчості Достоєвського. Смерть стала іншою формою життя для Патріарха Павла. Другий раз ця зірка сяє для мене сьогодні, коли я отримую цю нагороду за внесок в укріплення єдності православних народів.

Цю нагороду я сприймаю як результат усієї моєї роботи. Усі ми митці так чи інакше захоплюємо у своїх роботах релігійну тему. Сьогодні постала нагальна потреба у об'єднанні слов'янських народів, а ця нагорода якраз і спонукає до цього єднання. Цієї єдності сьогодні немає, ми усі скоріше розділені, аніж об'єднанні і це дуже погано. Мені, як людині, що займається кіно дуже важливо отримати таку релігійну нагороду у цій частині світу.

Кінематограф – це не просто розважальний жанр мистецтва, авторське кіно завжди несе людству повідомлення, яке хтось розуміє, хтось ні, але байдужим не залишається ніхто. Так в Україні несе своє повідомлення людству Кіра Муратова, на Балканах Кустурица – таких посланців чимало і вони завжди знаходять в собі сили йти дорогою свого призначення, навіть тоді, коли здається, що робота нікому не потрібна, а світ потонув у матеріальних благах і бездуховності.

Російська Федерація підійшла до приїзду Еміра Кустуриці серйозно, навіть зайнятий президент Дмитро Медведєв знайшов час поспілкуватися із відомим режисером. Президент Росії Дмитро Медведєв прийняв його у Кремлі й привітав із присудженням йому премії імені Алексія II Міжнародного фонду єдності православних народів. Президент підкреслив, що в Росії добре знають роботи Кустуриці і в нього "тут чимало шанувальників". Дмитро Медведєв також зазначив, що планує обговорити на зустрічі "інші питання" і після відповідного виступу режисера попросив пресу залишити приміщення, повідомивши, що в них відбудеться "приватна розмова".

Зазначимо, що це вже не перша зустріч російського президента й сербського режисера. Дмитро Медведєв й Емір Кустурица зустрічалися восени 2009

року в Белграді під час офіційного візиту глави держави до Сербії.

Прем'єр міністр Росії Володимир Путін теж не залишився осторонь і привітав Кустуріцу із нагородою. З деяких джерел відомо, що голова уряду Росії, знаючи позицію Кустуріци щодо Осетинської проблеми і втручання США у справи Східної Європи кілька разів пропонував йому зняти фільм про російсько-грузинську війну, однак режисер відмовлявся.

- Я не можу бути заручником політичних впливів. Моя мета, як режисера, показати власне бачення подій, спробувати розібратися у тому, що ж насправді відбувалося тоді, зробити своє послання тим, хто сьогодні стоїть на порозі подібного конфлікту. Політика і мистецтво – це несумісні речі, тому прийдеться покластися на режисерський хист і бачення – прокоментував Емір Кустуріца запитання журналістів стосовно цих переговорів.

Тим не менш фільм про Осетію буде! Домовленості про це досягнуто в ході переговорів з Повноважним представником Республіки Північна Осетія-Аланія при Президентові РФ Олександром Тотооновим. Переговори пройшли в одному з московських клубів, в якому Кустуріца та його гурт "The No Smoking Orchestra" дали концерт етно-року. У переговорах з Кустуріцею також брали участь Руслан Бзаров – відомий в Осетії історик і громадський діяч, який буде консультантом проекту, і Наталія Марзоева, яка багато зробила, щоб ці переговори відбулися. Тотоонов, Бзаров і Марзоева виступлять продюсерами майбутнього фільму. В основу сценарію буде покладено матеріали, підготовлені відомою журналісткою Фатімою Салказановою, яка мешкала в Парижі. Як повідомив Олександр Тотоонов, деталі проекту будуть уточнюватися з Еміром Кустуріцею в ході наступної зустрічі, яка відбудеться найближчим часом. Але це все плани, знаючи режисерський почерк Еміра Кустуріци ми можемо чекати дивовижний проект, який здивує і Грузію, і Росію і, можливо, навіть саму Осетію – це буде погляд зі сторони, людини, що не вариться у супі політичних колізій, немає політичної заангажованості й тверезо оцінює новітні політичні технології Заходу.

Нагадаємо, у жовтні 2009 року Емір Кустуріца відвідав Цхинвалі, столицю Південної Осетії. Тоді грузинські парламентарії розкритикували приїзд

режисера в регіон без погодження із владою Грузії. Президент Грузії М. Саакашвілі публічно виступив і засудив плани Еміра Кустуріци, звинувачуючи режисера у проросійських симпатіях і політичному замовленні. На запитання журналістів стосовно строків реалізації проекту Кустуріца відповів:

- Для того аби почати працювати над таким фільмом, який буде розповідати про події в Південній Осетії мені необхідно все ретельно обдумати, зібрати матеріали і для початку, закінчити мій проект "Шість друзів Панчо Вільї і жінка з шістьма пальцями", головну роль у цьому фільмі зіграє Джоні Депп. Це буде фільм про мексиканську революцію початку XX століття і її героїв. Мене цікавить концепція революції, що було до неї, як вона пов'язана із сучасним світом, чи можлива така революція сьогодні, чи існує сьогодні щось таке, що може породити велике повстання. Головним героєм буде Панчо Вілья, але глядач його історію дізнається з розмов друзів. Мені цікава ця особистість, адже окрім політичних ігор, він був справжнім чоловіком, що як порядний джентльмен одружувався

Фото – Анастасія Правдивець

Продовження на стр. 32 ►

на усіх жінках, з якими спав, аби їх ніхто не зміг назвати хвойдами і осудити... Поки що затримка за Деппом, він закінчує свої справи у Голівуді. Після цього проекту, пройде ще трохи часу, пристрасті стануть менш розпаленими і тоді тема Південної Осетії припинить бути такою болючою і спірною...

Незважаючи на те, що мистецтво має бути позбавлене політики, воно все одно з нею стикається, цьому є чимало прикладів у світі, а в Україні й говорити годі, мало не усі відомі діячі культури побували у Верховній Раді. Емір Кустуріца теж не виключення, правда до уряду він не лізе, а от підтримати підтримає тих, хто на його думку може захистити його країну від війни і американських впливів. Так в 2007 році він підтримав на парламентських виборах у Сербії праву демократичну партію, відому своєю антиамериканською риторикою.

- Я не політик, але стояти осторонь і просто знімати кіно теж не буду. Моя мета – це цілісна країна і безпека, безпека моїх дітей, друзів, народу, щоб ми не боялися спати вночі, не боялися, що завтра якийсь Джон побажає провчити нас за те, що ми не підкорилися "демократичним" ультиматумам... Я брав участь у акціях протесту проти відділення Косово від Сербії – ми єдине ціле, а політичні ігри зробили нас ворогами... Я проти націоналізму, адже це екстремізм, я за любов до людини, терпимість і мир!

Грузинська влада пригадала режисеру його виступи за єдність Косово і Сербії і звинуватила його у тому, що він, захищаючи свою країну, допомагає зруйнувати єдність Абхазії, Південної Осетії і Грузії. Хоча, якщо розібратися без політичних натяків у історичному процесі й бажаннях народів, ми можемо відверто сказати, що існує нездоланна прірва між Сербією і Грузією і подіями у цих країнах. Внесок Кустуріци у сьогоднішній світ – це спроба зробити світ багатополярним, щоб ми усі не відчували так добре і сильно голос "хазяїна" з-за океану, який вирішує долі цілих народів. Багатополярність здатна зробити світову рівновагу, а це запорука миру, до якого завжди прагне той, хто відчув на собі усі жахи війни.

- Найбільша проблема сьогодення – це так зване хайтек-язицицтво. Новітні технології поставили під питання існування Бога. Люди втратили єдність. Нова людина немає права запитувати, не має права відповідати на запитання, вона сприймає усю інформацію, не замислюючись, як істину. Більша частина людей сьогодні лише споживає і все! Так створюється нова людина, в якій немає Бога, немає об'єднуючого фактору, в якій є лише фізичні фактори, а не духовні. Так наші діти розучилися спілкуватися, читати книги, мріяти і фантазувати,

бігати по дворі – все це витіснив комп'ютер, який замінив усе... Такими тілами легше керувати, вони не здатні ставити запитання і сперечатися, вони давно живуть не у реальному, а у вигаданому кимось житті...

З ДОСЬЄ РЕДАКЦІЇ

У 2005 році Емір Кустуріца був в Україні з музичною формацією "The No Smoking Orchestra", виступивши у Києві, Львові та Одесі. Тоді гурт, в якому в перервах між зйомками грає на гітарі Емір Кустуріца, представив новий альбом "Життя як диво". Музика з якого, до речі, стала саундтреком до однойменного фільму Кустуріци. Вдруге його гурт зіграв українському слухачеві в рамках першого фестивалю BALKANFEST восени 2009 року. Окрім музичних виступів

Кустуріца два місяці прожив в Україні, беручи участь у зйомках фільму про продажного КГБешника під назвою "Прощальна справа" французького режисера Крістіана Каріона. В Києві зйомки відбувалися на ВДНГ, де павільйони й справді занурюють нас у радянські часи.

Цікаво, що на головну роль полковника КГБ Ветрова французький режисер запрошував і Михалкова, а після його відмови Маковецького, але й той відмовився від цієї ролі через політичні колізії. Справа в тому, що цей фільм не просто кінематографічна історія, це скоріше політична акція, що покаже світові західну правду стосовно подій навколо Берлінської стіни, тим паче, що більша частина героїв фільму були насправді і відіграли у справі розвалу Стіни важливу роль. Емір Кустуріца, якому запропонували зіграти полковника погодився фактично одразу.

- Мій батько був комуністом і він ніколи б не дозволив, щоб ідеал змішали із багном. У сценарії є фрази, які мені подобаються: "У 1917 році Росія жила ще в Середньовіччі. Сорок років потому ми відправили людину в космос". Так говорив мій батько.

Фільм "Остання справа" вийшов у світовий прокат у вересні 2009 року, коли він добереться до нас – невідомо.

На сьогоднішній день у Еміра Кустуріци на 4 роки підписано два контракти на фільми про Мексиканську революцію і етнічні конфлікти в Палестині. Наступним планується зробити проект по Осетії, але це буде лише у 2013 році...

Антонюк Іванна

Фото – власний архів "Гайдамаків"

"Гайдамаки" в Кюстендорфі

Цікаві часи настали, хтось говорить про втрату духовних цінностей, а хтось їх просто несе людям, нагадує про самобутність, традиції, зберігає їх для прийдешніх поколінь. Сьогодні чимало гуртів, які грають етніку, але завжди є ті, хто першими починають справу національного Відродження. Одними з метрів української етнічної музики є гурт "Гайдамаки" добре знаний в Україні й за її межами. Їх історія розпочалася в 1993 році й триває досі, кожного року вдосконалюючи мистецтво і відтворюючи все нові й нові пласти української культури. Свого часу Емір Кустурица і Горан Брегович показали світові культуру Балкан, сьогодні "Гайдамаки" показують світові культуру України.

- Як сприймають у світі музику, яку Ви граєте і чому сьогодні такий великий попит на етнічні гурти?

Олександр Ярмола (соліст гурту "Гайдамаки"): Нашу музику сприймають у світі відповідно до нашої любові до неї. Доки та любов є, ми завжди стараємося робити те, що ми робимо на сцені якнайкраще. Взагалі, у світі є попит на цікаві, якісні та сильні гурти. Етніка також має значення, особливо коли за самою етнікою стоїть спосіб життя, традиція, релігія, культура. Так було з модою на реггі, балканську музику,

Продовження на стр. 34 ►

Фото – власний архів "Гайдамаків"

Фото – Кюстендорф (з власного архіву "Гайдамаків")

Фото – Кюстендорф (з власного архіву "Гайдамаків")

кубинську. Так виходить, що коли через кіно, або ще якось, люди відкривають для себе регіон із сильною музичною культурою, то в цій культурі завжди вже є визнані локальні майстри, найкращі у своєму стилі, які потім і стають світовими зірками.

Іван Леньо (акордеонист гурту): Попит на етнічні гурти великий, тому що етнічна складова найбільш співзвучна за вібраціями до людської душі. Скільки б зусиль не робили ділки від шоу-бізнесу, щоб змусити людей слухати грубі "штучні" вібрації, природа завжди бере своє. Слухаючи ту, чи іншу музику ти підсвідомо відчуваєш "вміст" штучного та іншорідного в ній. І чим далі у шоу-бізнес, тим доля цієї штучності зашкалює. Не дивно, що з часом відмиратимуть стилі у музиці, які не підкріплені природним, або іншим словом, "світлим вібраціями". Ми за правдиву музику. Тому ми правдиві Воїни Світла.

Володимир Шерстюк (басист гурту): Гайдамаків сприймають скрізь відповідно до рівня нашого теперішнього Козак-рок Шоу, тобто фантастично. Ми взагалі не розділяємо публіку на "нашу" і "не нашу" – якщо ти віддаєшся на сцені і робиш це щиро і професійно, люди завжди це відчують і відреагують, у будь-якій країні!

Щодо попиту на етніку, то він є не тільки в музиці. У сучасному глобалістичному суспільстві, коли стандартизується усе, починаючи від національного одягу і закінчуючи кухнею, етноси просто вимушені звертати найпильнішу увагу на своє коріння та походження, інакше буде втрачено самоідентифікацію, що й призведе до зникнення цих самих етносів. Повністю нівелюються особливості, барви і відмінності між народами, усе стає однаковим і "неживим". Аби цього не сталося, найчутливіші діти своїх народів відшукують та відновлюють у собі голос своїх предків, ти самим рятуючи себе і свій етнос від зникнення.

- Як і коли Ви познайомились з Еміром Кустурицею? Враження від нього?

Володимир: З Еміром Кустурицею, а, вірніше,

Фото – Вид на Кюстендорф (з власного архіву "Гайдамаків")

з його фантастичними фільмами ми познайомилися ще у 90-х, а от особисто зустрітися довелося на кінофестивалі "Kustendorf 2009", де ми виступали за його запрошенням. Яке може бути враження від генія? Проста, розумна, велика людина з розумними та втомленими очима. Таке моє особисте враження від нього. А ще дуже гостинна – гості фестивалю розважалися до ранку протягом п'яти днів, і Емір був з ними кожного разу, знаходячи час та сили для дружнього спілкування.

Олександр: Емір – видатний майстер, який в житті добре попрацював, створив шедеври світового рівня, відкрив світові балканську та циганську культури. У приватному житті це звичайна людина, добра, але й така, яка цінує свою думку і може висловити її у доволі жорсткій формі.

Іван: У житті часто так буває, що коли якась книжка, або фільм, чи музика западає вам у душу, стає улюбленою, то згодом доля дає вам можливість познайомитися з автором, або – ще більше – з ним затоваришувати. Так було з Андруховичем, Жаданом, Ірванцем, Чоботарем, Бондарем, Поваляєвою, Гутгарцем, Придуваловим, Хімічем, Положинським, Скрипкою, Гриньковим, Vavamuffin, Voo Voo та багатьма не тільки українськими, а й закордонними митцями – цей перелік можна продовжувати до безкінечності. Це, мабуть, зайве свідчення того, що існує певний енергетичний та культурний вимір, у якому питання вашої зустрічі – це лише технічний момент.

- Розкажіть про фестиваль у Кюстендорфі: враження, виступ, емоції публіки, знайомство із новими людьми і колективами тощо...

Володимир: Фестиваль "Kustendorf" – це кінофестиваль та загальний мистецький тусняк конкретного антиглобалістичного спрямування: кінопокази, дискусії, вечірні концерти та нічні заборони, висока концентрація талановитих особистостей. Додайте ще до цього шалено красиві засніжені Балкани, купу різних мов, що ви чуєте навколо та гелікоптер самого Кустуріці, яким він щодня літає до Белграду у аеропорт за гостями.

Олександр: Фестиваль дуже класний, абсолютно антиглобалістичний, відповідний поглядам Еміра. Також це місце зустрічі європейської та сербської інтелігенції. Цікавий факт: цього року фестиваль не мав коштів на музичну підтримку і артисти "The No Smoking Orchestra" вирішили зробити концертний тур, а на кошти від своїх гонорарів запросити на фестиваль артистів.

Іван: Вразила сама ідея побудови свого села. Зовні воно нагадує мальовниче село на Черкащині: дерев'яні будиночки, дим з димоходів, один ліхтар на все село. Цікаво було спостерігати, кому саме

Фото – Церква в Кюстендорфі
(власний архів "Гайдамаків")

Фото – модель • Кюстендорф
(власний архів "Гайдамаків")

Фото – Анастасія Правдивець

Фото – власний архів "Гайдамаків"

Фото – власний архів "Гайдамаків"

Фото – власний архів "Гайдамаків"

присвятив Емір кожен з будиночків – підбірка гідних поваги людей: Тарковський, Іво Андрич, Ернесто Че Гевара, Пазоліні, Фелліні, Джармуш, Міхалков. Згадую, як у приватній бесіді ми запитали Еміра, хто є його вчителем у кінематографі. І найприємнішим було почути, відповідь: "Олександр Довженко". З великим респектом він ставиться до Сергія Параджанова, але вчителем його не звав би в силу неперевершеної оригінальності та нетиповості Параджанова. До речі, не про всі акторські роботи Івана Миколайчука він знав, тому ми передали йому низку культових фільмів, де Миколайчук зіграв головні ролі: "Пропала грамота", "Білий птах з чорною ознакою", "Вавилон XX". А взагалі, Емір виглядав таким хазяїном у домі – спокійним, врівноваженим, навіть дещо втомленим..., але це лише на перший погляд – видно було, що свідомість та пильне око майстра не спить, а навпаки за всім, що відбувалось там пильно стежить та "замальовує".

- У журналу "Стіна" назрів план написати про Кюстендорф очима українців. Як би Ви змалювали це містечко? Чи можливо щось подібне зробити в Україні?

Іван: Поодинокі спроби побудувати такі культурні осередки у нас є: це козацька січ на Буковині, створені ініціативними козаками-фріфайтвцями під проводом Валерія Чоботаря та за підтримки Сергія Гусака. Або козацька застава у селі Григорівка Канівського повіту Черкаської області, створена потугами однієї сім'ї київських художників. Думаю, ще добрий десяток набереться, але всі вони потребують підтримки – як фінансової, так і з боку засобів масової інформації для того, щоб мати змогу перерости у постійно діючі осередки зеленого туризму та стати культурологічним надбанням сучасної України. Ми маємо нагоду спостерігати таке містечко в Пирогово під Києвом, але це мертве містечко. Оживити його могла б лише якась потужна особистість з цікавою ідеєю-проектом, а головне – ніякої комерції щоб і близько не було.

Володимир: Це містечко знаходиться на Балканах у місцевості, яка називається Мокра Гора. Збудований був Кюстендорф для зйомок фільму "Життя як чудо", та й залишився собі для туристів, фестивалів та для родини Кустуриці, яка там і мешкає. Звичайно, щось подібне в Україні зробити можна і потрібно. Як на мене, то підійшла би для цього Наддніпрянина, з її кручами, Дніпром та запаморочливими краєвидами, або Буковина, або Карпати тощо. Але очевидно, що проблема не у тому, щоб знайти відповідну місцевість – хвалити Бога, Україна красива. Люди самі мають захотіти знайти можливості для створення подібних культурних центрів, у цьому має бути кровно зацікавлена держава, бізнесмени, політики. Зрештою, саме культура піднімає рівень нації, а не торговельно-розважальні центри з їх маргінальними розвагами.

Олександр: Кюстендорф був зроблений європейською інтелігенцією, без втручання чистого бізнесу. У цьому його прикол. Думаю, що в Україні бізнес переміг би ідею. Вийшов би Буковель. (посміхається)

Сокловський Іван

У кожного свій Гамлет...

Про трагедію Шекспіра "Гамлет" написано стільки книжок, статей, про неї існує усіма мовами світу така величезна кількість інформації, їй присвячено стільки критичних оглядів, стільки філософських, наукових (психологічних, історичних, юридичних, психіатричних) праць, – що Шекспірова трагедія, як говорив Лев Семенович Виготський, тоне у безмежному морі тлумачень, що оточують цей твір. У такій ситуації майже неможливо сказати своє нове слово, відкрити якийсь досі невідкритий момент у цьому творі. Сьогоднішні театри в усіх куточках світу намагаються показати власне бачення Шекспірівської трагедії, хтось доволі вдало, а хтось ні. Ця трагедія стала немов рубежем для театрального режисера, який необхідно перейти аби досягнути вершин у професії. Гамлет перед глядачем в усі часи поставав різним: розумним і сильним, божевільним, сексуально розбещеним, гомосексуалістом з Едіповим комплексом тощо. Який же ж він насправді, яким бачив його Шекспір, коли створював цей образ? Мабуть ми усі вже забули класичного Гамлета, породження тих неймовірно далеких і смутних часів. Хоча сьогоднішній читач знаходиться у більш виграшному положенні аніж читач, сучасник Шекспіра чи читач початку XX століття, адже текст, що друкується у сучасних виданнях "Гамлета", являє собою зведений текст, який відтворює все те, що дано в Q2 і F1. Інакше кажучи, читач нашого часу має перед собою набагато повніший текст, аніж той, за яким знайомились із "Гамлетом" сучасники Шекспіра. Вони читали в найкращому випадку одне з двох видань – або друге quarto, або фоліо, або чули зі сцени скорочений текст.

Усі ми знаходимося у виграшному положенні, адже нам доступний текст, що містить усе написане Шекспіром про історію принца Датського. Єдине, що не знає наука – це в якому виді п'єси йшла на сцені шекспірівського театру.

Написана для театру і під театр п'єса "Гамлет" не могла залишитися без театру, тому її хода театрами світу йшла швидко і ефективно. В кожній епосі було своє обличчя Гамлета, принца датського. Перше обличчя подарував принцу сучасник і за деякими фактами друг Шекспіра англійський актор Ричард Бьорбедж. Обличчям Гамлета Англії 17 століття був Беттертон, який намагався у своєму виконанні Гамлета поєднати сучасні йому прийоми із старовинним театром. В цьому ж столітті п'єса виходить разом із бродячими театрами за межі Англії і потрапляє спочатку в Німеччину і Австрію, а потім у Францію і далі. В кожному

Фото – Волков Олег

епоху, в кожній країні були свої Гамлети, принци датські, так було і буде аж доки існує театр. Правда із появою кінематографа для широкого загалу з'явилися свої уявлення про цей твір, свої герої, які живуть на екрані набагато довше аніж в театрі. "Гамлета" на екрані ставили набагато менше аніж в театрі, всього 22 постановки і 12 країн світу. Перша була зроблена в 1900 році у Франції, а остання в 2006 році в КНР. Україна у цей перелік не входить, хоча в театрі "Гамлета" періодично ставить, правда не так часто, як хотілося б. Найбільше постановок зробили США.

У Росії чи краще сказати на пострадянському просторі останнім часом відбувся справжній фурор – відкрили нове обличчя Гамлета, зробили нову театральну постановку. Новим відкриттям ми зобов'язані відомому театру МХТ ім. А.П. Чехова і театральному режисеру Юрію Бутусову. Ця подія викликала чималий інтерес у публіки, преси, критиків... Ще б пак, головний драматичний театр Росії ставить головну п'єсу світового репертуару, яка майже сто років не з'являлась на цих підмостках, та ще й з найбільш популярними акторами кіно і театру свого часу: Михайлом Трухіним (роль Гамлета), Костянтином Хабенським (роль Клавдія), Михайлом Пореченковим (роль Полонія). Така вистава просто зобов'язана стати знаковою незалежно від волі режисера і критики.

Режисер Юрій Бутусов, на відміну від своїх попередників не ставив, як написав у своєму відгуці про виставу один журналіст, "епохалку". Його хвилювали не доля світу і навіть не доля його власної країни, як це було за часів, коли роль Гамлета грав Володимир Висоцький. У цій п'єсі немає дисиденства, месіанства, тут є проста сімейна трагедія, трагедія людини, яка своїм маленьким горем вершить долі цілого народу. І найдивовижнішим відкриттям цієї постановки став для українського глядача і

Продовження на стр. 38 ►

критика образ Гамлета у виконанні Михайла Трухіна. Що ми знали про цього актора окрім образу вічного мента у серіалі "Вулиці розбитих ліхтарів"? Та майже нічого, адже театральні постановки за його участю в Україні ми не маємо можливості бачити, телебачення огляд театрів не робить, отже залишається єдине доступне нам видовище – кіно. А тут... просто одкровення і повна віддача, сила і гнітючий дух проблеми, що немов охоплює тебе з усіх боків і намагається розплющити разом із героєм... Скільки разів хотілося встати і піти облили лице холодною водою, але залишався на місті, побоюючись пропустити ключовий момент... Найбільша експресія, піт великими краплями на обличчі, зірваний до хрипоті голос одинокого покинутого всіма і неймовірно хворого всередині Гамлета показав зі сцени Трухін... І не Хабенський чи Пореченков в цей раз вразив нас своєю грою і зірковістю, а цей, невідомий нам актор з ментів, що відкрив нове уявлення про діаманти російської сцени.

Ця постановка, окрім своєї новизни, нового тлумачення і акторів, стала так би мовити ще й історією відносин і дружби між режисером і акторами. Команда однокурсників, що грала в пetersькому Театрі Ленсовета філософські п'єси Беккета, Бюхнера і Камю, яка отримала за це "Золоті софіти" і "Маски", в смутні часи розбіглась по "ментовським" телесеріалам. Юрій Бутусов поїхав працювати в Москву, ставив в "Сатириконі" і "Табакерці" свої вистави і ось, багато років потому він знову збирає стару команду для Гамлета, але уже у МХТ. Костянтин Хабенський вже став мегазіркою російського кіно, його графік життя розписаний на кожен день, він отримав роботу в головному театрі країни і завдяки кіно став одним з перших акторів свого покоління, що вже увійшли в історію російського кінематографу. Михайло Пореченков також не пасе задніх, переїхав у Москву і став

став би культовим актором якби не його Ганібал Лектор? У кожного своя роль, він чи вона приходять у цей світ для неї, але мета тих, хто зустрічається на шляху цих людей, допомогти, підштовхнути, знайти...

Хоча завжди знайдуться ті, хто сприймає театр як фарс і шукає у мистецтві скоріше розваги аніж одкровення чи гармонії. Саме тому з'явилися у пресі скиглення про те, якби було б добре, щоб Хабенський зіграв Гамлета, якби було добре те... Це вічне слово якби... Бутусов виявився найбільш прозорливим, він зміг розгледіти за верхніми нанесеннями справжнє чудо, талант, який дремає, чекаючи на свій час. Він, Михайло Трухін, єдиний у своєму часі, хто зміг показати Гамлета по-новому, таким, яким не бачив його світ, таким, яким, можливо, його і задумав Шекспір, адже він був дуже земною людиною, що писала долю людини у контексті свого часу, ставлячи власну трагедію на перше місце, а не трагедію світу. Не потрібно шукати у його творах патріотичні підтвердження своїх ілюзій чи ідей – все набагато простіше, людина в історії, людина творить історію, і усі великі справи вершаться під знаком суб'єктивних бажань, образів і прагнень. Так вершилися долі цілого світу і якщо ми розгадаємо елементарні причини людських вчинків, ми зможемо повернути хід історії у більш гуманне русло.

З ДОСЬЄ РЕДАКЦІЇ:

3-4 лютого 2010 року відбулася Київська прем'єра вистави Московського художнього театру ім. А.П. Чехова "Гамлет". Організатор гастролей МХТ в Україні театральне агентство "Карина". 3 лютого у готелі "Прем'єр Палас" відбулася прес-конференція акторів вистави: Михайла Трухіна, Михайла Пореченкова і Костянтина Хабенського з нагоди української прем'єри.

- Це класичний Шекспір, в класичному перекладі Бориса Пастернака, єдине – акценти розставлені дещо на інших моментах, не на таких, на яких наголошували інші. Тут все очевидно – особиста трагедія людини...Ця п'єса завжди буде актуальною і до неї будуть повертатися усі творчі люди, адже тут історія і трагедія людини. /Костянтин Хабенський /

- Для мене запрошення на роль Гамлета було просто знаковим. Пам'ятаю як минулою зимою, я знімався тоді у Підмосков'ї, було неймовірно холодно. Після закінчення зйомок ми сиділи і грілися у трейлері і тут у мене задзвонив мобільник: "Михайло Трухін? Художній театр пропонує Вам зіграти роль Гамлета". Я так розгубився, що попросив передзвонити мені хвилин за п'ятнадцять, настільки це все було для мене несподіваним. Телефон рівно за п'ятнадцять хвилин подзвонив знову і я погодився, хоча до кінця не вірив, думав хтось розіграє. А потім подзвонив Юра Бутусов і підтвердив, що це правда і ставити буде він. Для мене Гамлет – це не просто мрія актора, це ще й так званий матч-реванш мій власний, та й по відношенню до Юри Бутусова теж... П'ять років тому я відмовився грати князя Мишкіна в "Ідіоті" в його постановці, тим самим дещо зіпсувавши із ним стосунки, адже тів роботи було зроблено, а я... просто не наважився, сумнівався, що не потягну цієї ролі. І тут Гамлет, такий герой... Я подумав, або зіграю, або вже ніколи не наважусь

улюбленцем телеглядачів, та ще й сам фільми знімати почав. А от Михайло Трухін залишився в Петербурзі, хоча теж багато знімається, слави своїх друзів поки не досяг. Його гра у "Гамлеті" показала скільки нерозтраченого таланту, енергії і неймовірної сили в цьому акторі, головне – це вчасно помітити і знайти для нього ту саму, лише його характерну роль. Хіба світ пізнав би генія Євгена Миронова, якби не було тієї самої, характерної ролі Ідіота, Апостола? Хіба Безрукова сприйняли би знову після "Бригади", якби не було його Єсеніна? Хіба Ентоні Хопкінс

на щось справжнє... /Михайло Трухін /

- Вистава "Гамлет" в постановці Юрія Бутусова – це дослідження людини. Все, що ми робимо на сцені, можна коротко назвати дослідженням людської душі, її страждань. У мене децю комічна роль і це добре, адже у кожній трагедії має бути і смішна сторона, як в житті... Юрій Бутусов – це неймовірний режисер, з яким хочеться грати, в постановках якого хочеться працювати. Бутусов знає нас, тобто мене, Мішу і Костю, знає, на що ми здатні, а ми іноді халтурим на репетиціях. Тобто ми бережемо сили для ривка на виставі, адже якщо весь час працювати на зриві, може не вистачити сил. Ми прилаштувались до його вимог як кицьки, що ходять, і не випускають падзюрки, намагаємось берегти сили доки не зрозуміємо, що ж за мозаїку він складає, але він нас все одно перемудрує і на кожній репетиції, на кожній виставі ми інакше відчуваємо, інакше граємо, єдине, що залишається цілісним – це неймовірний образ Гамлета і людина в центрі. Мій герой, Полоній, доволі складний суб'єкт. Він весь час закручує якусь інтригу, ми до кінця не розуміємо що він знає, з ким він і проти кого він. Він складається із протиріч, говорить одне, робить інше, думає взагалі невідомо що. Він зі всіма в конфлікті, з Гамлетом, Клавдієм, родиною, підтримує то одного, то іншого. Він політик, але на кого він працює зрозуміти неможливо. Мабуть на самого себе. /Михайло Пореченков /

- "Гамлет" – це цеглина неймовірної товщини, яку носити із собою у рюкзаку доволі важко. За основу, за порадою Олексія Бартошевича, ми взяли переклад Пастернака 1939 року, тобто перший варіант. І про це не пожалкували жодного разу. Просто це текст, який без обробки неможливо було використовувати. Обробка була зроблена з поправками на театр, на режисера, на акторів. Нам довелося, безперечно, включити інші варіанти, ми знайшли неймовірну кількість перекладів Шекспіра. Йшла жива робота над текстом, адже театр – жива справа, це як організм. Словом, той текст, з яким прийшли до прем'єри, принципово відрізнявся від першоджерела. До речі, у нас дуже мало скорочень. Ми з повагою віднеслися до тексту...

Так виходить, що в театр хочеш не хочеш, а приносиш свої проблеми, переживання, головне навчитися мобілізувати їх, використовувати в роботі, тоді вони переростуть, перетворяться на щось інше і дадуть плоди. Я вірю в те, що все робиться на краще і кожен момент в житті щось несе із собою і в собі. Завдяки цьому відкривається новий зміст, нові аспекти гри.

Мені здається, у виставі "Гамлет" дуже сильне і ясне послання, яке, можливо, має деяку мутність через усі ці лозії і уявлення про акторів через телевізор. Створений телеобраз не є справжнім, мені б хотілося, аби глядач, що прийшов на виставу хоча б на мить забув, що перед ним телезірка, як про це забуваю я і побачив перед собою справжніх талановитих театральних акторів, якими вони є. Акторів, які як і ми переживають власні трагедії і життя для них не є тою солодкою манною, яку створив образ кіно. Кожен з акторів іде своїм шляхом, шукає його і на сцені, можливо, переживає власну трагедію. /Юрій Бутусов /.

Волков Олег

Наталія Сумська про театр

Фото з особистого архіву Наталії Сумської

Пам'ятаю як вперше відкрила для себе талант Наталії Сумської. Якось ввечері, ще на початку 90-х років, прийшовши зі школи, включила телевізор. По одному з небагаточисельних тоді каналів – усього їх було три штуки, показували телевиставу за мотивами твору Володимира Винниченка "Закон". І ось тут прийшло розуміння, що українська література – це не лише твори про селян, які так ретельно і нецікаво нав'язували нам в школі – це цілий світ, з його проблемами і психологічними драмами, вибором і етичним законом. І театр може бути й вдома, за допомогою ось таких телевистав... На жаль сьогодні телевистави, концерти класичної музики тощо не показують по телебаченню, замінивши справжнє мистецтво американськими фільмами категорії "В", а можливо, і "С", але кожен з нас має вибір щодо того, як провести свій вільний час, і добре, коли хоча б іноді, ми цей вільний час присвячуємо театру, де живе й досі справжня сила мистецтва, така ж стара, як людський світ.

Потім було відкриття таланту Наталії Сумської у фільмах "Для домашнього вогнища" за твором Івана Фран-

ка, "Кармелюк",

Продовження на стр. 40 ►

"Наталка Полтавка", "Гори димлять" та ін. Саме Наталія Сумська створила у моїй свідомості образ української актриси з хорошою школою за плечима і справжнім талантом від Бога... Можливо, саме тому наш вибір впав на Наталію Сумську, коли ми готували огляд про сучасний український театр...

– Театр вчора і театр сьогодні чи відчувається різниця? В чому вона?

– Мабуть, все-таки театр поза часом, бо в ньому, зайшовши будь-якого вечора, можна потрапити чи то в середньовіччя, чи в сьогодні, котре стає історією, чи в казковий дитячий світ.

– Які проблеми у сучасного театру?

– Проблеми є більше у людини про яку йдеться в театрі, яка діє в п'єсі, названо її героєм вистави. А проблеми суто побутові (які можливо ви маєте на увазі глядачеві не важливі й не цікаві).

– Сьогодні стало модним говорити про національні театри і їх специфіку. Чи є ця специфіка і особливості у українського театру? Якщо так, в чому вона полягає?

– Доцільніше б сказати не модно, це було завжди. Національний аспект театру має існувати завжди, тим паче в українському, бо лише він єдиний несе цю державну місію. До речі, не мало малих, приватних, експериментальних театрів, які також часто звертаються до національної теми.

– Чого від театру чекає сучасний глядач: видовища чи інтелекту?

– Є, звісно, театр на всі смаки. Але як на мене, глядачеві потрібна від театру емоція.

– Якби склалося життя інакше і Ваші батьки, приміром були не театральні, яку кар'єру ви б обрали? Чи є якісь потаємні бажання, що хотіли б реалізувати (у творчому, професійному плані)?

– Життя склалось саме так і я походжу з родини акторів. Фантазувати навпаки мабуть не вдасться. Найважливіше, що передалось від тата й мами, відомих театральних акторів свого часу – відверта любов до театру, котрим займаюсь. На жаль з батьками пощастило зіграти лише раз в дитинстві у виставі "Невольник" за Шевченком маленького поводиря кобзаря, якого грав тато.

– Які образи Вам ближчі: сильні характери, слабкі тощо?

– З ролей, які грала й граю майже немає тих, котрих називають слабким характером. Це й Жанна Д'Арк, Еліза Дулітл, сеньйора Папагатто, Одарка. От хіба жінка без імені з вистави "Про людей та мишей", у театральній компанії виявилась не сучасною

мрійницею, невдахою хоча й талановитим самородком.

– Чи є у театральній сфері актриса чи актор, кого б ви вважали своїм учителем чи просто прагнули бути схожою на нього/неї?

– Мої вчителі – це й батьки, й педагоги в інституті, це друг, колега, режисер – мій чоловік Анатолій Хостікоєв. Актор дещо бере собі від всіх, кого зустрічає на шляху, але схожим не повинен бути ні на кого.

– Психологи вважають, що у справжніх акторів іноді стирається межа між видуманим світом і реальним. Чи так це?

– Все ж помилковою є думка про неіснуючу межу між світами в акторів. Життя закулісне це одне, а театр це зовсім інше. І диво театру полягає в тому, що глядач вірить в цей придуманий, зіграний акторами світ.

– Пам'ятаєте свій перший успіх і провал? Які вони були? Кажуть, що невдачі запам'ятовують назавжди, а успіх часто забувають. Чи так це і чому?

– На те він і успіх, ще й багаторазовий, аби його пам'ятати, тому то приходять на улюблені вистави глядачі не один раз. Успіх це те, чого прагне актор. Зазнавши його колись вперше, все життя не знижує планку, а то намагається зійти ще й на вищий щабель.

– Сьогодні в Україні чимало вузів, курсів тощо, які навчають як стати актрисою, режисером і т.д. Але й донині професіонали на сцені – це майстри старої школи, старої закладки. Що це? Освіта нівелювалася? Чи вчать по-іншому? Є відмінності між молодими і зрілими акторами, і в чому вона?

– Початкова театральна освіта все одно не дає остаточних навичок. Та й кожную роль робиш ніби з нуля. Тому доки граєш, доки працюєш, доти і вчишся. Хоч освіта в будь-якому разі потрібна, навіть коли студент талановитий від природи.

– Журнал "Стіна" – це молодіжне видання, яке працює з талановитою молоддю. Що б Ви побажали нашим читачам, як їм не боятися продовжувати творити, адже вони іноді вважають, що їх мистецтво не потрібно Україні?

– Ви маєте вже в суті запитання й відповідь: головне - не боятися творити – це умова існування митця на сцені, в жодному разі не втрачати віру в себе. До речі будь-які випробування лише на користь творчій особистості. Тому великих звершень й успіхів читачам "Стіни".

З повагою Наталія та Анатолій.

Матеріал підготувала Шевченко Оксана

Фото – Наталія Костилева

Таємна шуга комедії

"Ось! дивіться, як надурили городничого..."

Мало того, що підеш на посміховисько – знайдеться шелкопер, папіромарака, в комедію тебе вставить, ось що образливо! Милості ані чину, ані званню не дасть, і будуть усі скалити зуби і бити у долоні. Чому смієтесь? Над собою смієтесь!.. Ех, ви..."

З комедії "Ревізор" (1836) М. В. Гоголя (1809-1852), слова Городничого (дія 5)

Плач і сміх – це настільки природне для нас явище, що більшість не надає цьому особливого значення. Однак, ми – єдині істоти на Землі, які можуть ридати і сміятися з причиною і без неї. Ні, у тварин теж є сльозовиділення, є синдром радості, але все це відбувається рефлекторно. Тварина не може ревіти, коли дивиться мелодраму чи реготати до болю у животі, дивлячись комедію чи почувши оригінальний анекдот.

Сміх яскраво виражає позицію людини по відношенню до дійсності. Сміх приносить задоволення, виражає щастя і радість. Саме тому з самого початку існування людської цивілізації ті, хто змушував інших

сміятися користувалися величезним попитом і любов'ю серед народу. Цю повагу ми бачимо в класиці: з народу гумор віндзорських громадян і могильників Шекспіра; з народу маски італійської комедії дель арте епохи Відродження: Бригелла – хитрий селянин і Арлекин – веселий і сміливий. З народу слуги класичної французької сцени – Скапен Мольєра і Фігаро Бомарше, з народу образи розумних, сміливих, винахідливих слуг у Лопе де Вега, Бена Джонсона, П'єра Маріво, Грибоєдова, Гоголя, Карпенка-Карого. Сміх не потребує знання мови, він зрозумілий усім, правда різним людям різне здається смішним, але це вже специфіка жанру. Комедія може бути ідейною, тенденційною, може активно брати участь у соціальній і політичній боротьбі.

Але справжній гумор має завжди свою мету, до якої йде. Як багато сказав людству Чаплін про жорстокість сучасного йому світу, про виснажливу роботу людини, що отримує за свою працю у тисячі разів менше, аніж вкладає в неї, про звірину сутність фашизму тощо – і все це за допомогою сміху. Скільки гніву і презирства виразили

Продовження на стр. 42 ►

радянські коміки Гарін, Мартинсон, Жаров, Чирков та інші, що знімалися в роки Другої світової війни у антифашистських кіноплакатах. Як глибоко і влучно критикують за допомогою сміху людські слабкості і відсутність принципів Альберто Сорді, Алек Гіннес, Таті і Етекс. Своїми засобами, своїм мистецтвом найкращі коміки світу щодня борються за мир і прогрес, за щастя людини і її здатність з гумором сприймати усі негаразди, адже, як сказав колись хтось з великих: той, хто сміється, не злиться...

І не дивно, що першим ігровим кінофільмом став "Політичний поливальник" братів Люм'єр, маленький кіноанекдот, схожий на комічну вуличну сценку.

Смішне завжди швидше завойовує глядача для нових видовищ, програм тощо.

Коміки є у кожній країні світу, в усі часи, вони не схожі один на одного і не лише зовні, але й характерами, методами смішити людей, внутрішнім змістом, образами, використанням слів чи повною їх відсутністю у виступах, але єдине загальне, родове, те, що об'єднує усіх коміків світу і усіх епох – це сміх. Вони смішні.

Україна не є виключенням в світі і має своїх легендарних народних улюбленців, одним з яких є Борис Барський, відомий широкому загалу наших читачів як поет і комік з "Масок шоу"...

– За свою кар'єру Ви чимало дали інтерв'ю і чимало розповіли історій про себе. А як Вас сприймають більше, як коміка і клоуна чи як письменника і поета? І ким Ви вважаєте себе сам?

– Хтось дуже мудрий сказав, що по життю потрібно йти граючись. Так я, скільки себе пам'ятаю, бешкетував з римами і наголосами. Уся моя поезія – це пустощі. Тому я не вважаю себе поетом. Мандельштам – це поет. І Сіверянин – поет. І Пастернак. Мені хотілося б бути Чапліном у поезії і Сіверянином на сцені.

– Говорять, кожного з нас щось чи хтось свого часу наставляє на шлях, яким ми йдемо по життю.

Хто чи що вплинуло на Вас у виборі професії і життєвого шляху?

– Мені поталанило. Що мені допомогло, хто мені допоміг – не знаю. Що на це вплинуло – не знаю, але мені поталанило. А взагалі, на цю тему є одна дуже гарна притча.

До Раю потрапляє молодий чоловік і, здивовано, звертається до Бога:

– Як же ж так? Адже я жив, для того аби щось зробити. Виконати якусь місію. Чому я?

– Пам'ятаєш, ти сидів у ресторані, – відповідає йому Бог, – і одна жінка попросила тебе передати сіль?

– Пам'ятаю.

– От ти і передав.

– Багато хто із відомих письменників свого часу писали своєрідні підручники чи рекомендації молодим авторам чи поетам як писати книги. Пам'ятаю, у Стівена Кінга є ціла книжка, яка так і називається "Як писати книги". А Ви не плануєте написати щось подібне?

– Робити це після Стівена Кінга – марно.

– Говорять, що смішні на сцені люди в житті доволі серйозні і навіть навіть зануди. А Ви?

– Гумористи нічим не відрізняються від звичайних людей. У них є дві ноги, дві руки, голова і серце. І душа. Іноді ця душа болить, як у будь-якої нормальної людини. Уявіть поряд із собою "коміка", який весь час шуткує, сміється, балагурить і знову шуткує, дотепнічає і сміється. Впевнений, що вже через годину такого спілкування Вам захочеться його вбити. Тому давайте берегти гумористів. Нехай вони будуть у житті мудрими, десь серйозними. Нехай вони будуть здорові. Це нормально.

– Почуття гумору – це дар, який є не у всіх. У Вас було так, що Ваші жарти взагалі не розуміли і навіть ображалися на них? І що ви робили в цій ситуації?

– Була ситуація, коли якоесь вранці я вийшов до басейну і побачив одну дуже симпатичну дівчину в оточенні семи-восьми чоловіків. Перше, що вирвалося з мого поганого роту: "Ба, так у вас тут собаче весілля!"

Компанія одразу розпалась, а я пообіцяв собі в подальшому тримати язик за зубами і спершу подумати, а потім говорити. На жаль, поки у мене це не дуже виходить.

– Сьогодні стало модним переосмислювати класику. Чимало школярів знають більше "Гамлета" Леся Подерев'янського, аніж Шекспіра. Не боїтеся, що "Ромео і Джульєтта" Барського будуть знати краще, аніж того ж Шекспіра?

– Шекспір – це геній, перевірений століттями. Барський із Подерев'янським – це лише мить для всесвіту. Поговоримо про це через чотириста років.

– Що таке тонкий гумор?

– Напевно, це коли ти жартуєш, а ніхто про це навіть не здогадується.

– В наш час чимало студентів, які вступили до університету до 3-4 курсу розуміють, що це не зовсім те, що вони хотіли робити в житті, але бояться щось змінювати і йти за своїми бажаннями. У Вас теж вийшло щось схоже, вчилися на одне, а стали іншим...

– До 3-4 курсу одиниці реально розуміють – чим вони будуть займатись, закінчивши університет. Освіта – це спілкування з розумними і неординарними людьми, вміння працювати з літературою, – це досвід, життєвий досвід. Абсурдно щось змінювати не маючи досвіду, а лише ілюзорні бажання. А кардинально змінювати власне життя ніколи не пізно. У мене вийшло.

– Розкажіть про свої книжки, як вони народжувались і народжуються, хто муза і звідки приходить натхнення?

– Я говорив вже, що вся моя поезія – це жарт. І народжується, і народжувалась вона з пустощів. Десь

в мені живе маленька смішлива, шкідлива дитина, яка сприймає світ, як добру, світлу, яскраву казку із щасливим кінцем. А натхнення – це любов. Я обожнюю цей світ, людей, які мене оточують, свій дім, мою країну, друзів, дружину, дітей і кицьку. Згадав вірш:

Я люблю свою жену,

Я люблю своїх дітей,

Я люблю свою страну

Чем пьянее, тем – сильнее!

– Чи є на світі актор (комік), якого Ви вважаєте своїм учителем? І хто з коміків вплинув на Вас?

– Слава Полунін і Чарлі Чаплін. Юрій Нікулін і Андрій Ніколаєв (мій найбільш мудрий майстер під час навчання в ГТІСі). Жорік Делієв і Літаючий цирк Монті Пайтонов. І Андрій Данилко. ОСП-студія і фільми Георгія Данелії. І фільми Гайдая. Луї де Фюнес і Віктор Андрієнко і "Шоу Довгоносики". І "95 квартал". перераховувати можна до безкінечності.

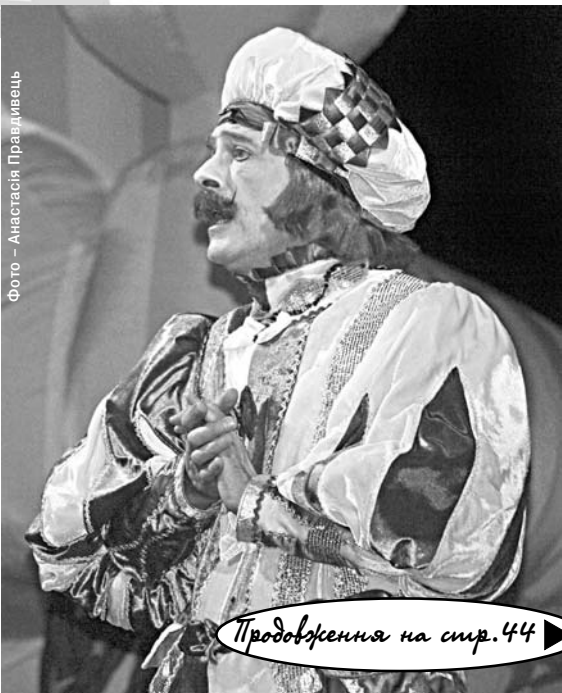
– Для того, щоб добре писати, потрібно багато читати. Що читаєте Ви?

– Колись давно, в радянські часи, я купив фірмову кофемолку. Інструкція до неї була італійською мовою. Тоді в моїй бібліотеці з'явився російсько-італійський словник і я почав перекладати. Пункт перший виглядав так: Щоб приготувати смачну каву – купіть хорошу смажену каву.

Я думаю те ж можна сказати і про літературу.

А що я читаю? Я дуже горджуся своєю бібліотекою, але зараз переді мною на письмовому столі лежать всього дві книжки: вірші Саші Чорного і "Світло йоги" Ошо.

– Сьогодні поезія дещо втратила свої позиції серед молоді, більшість її просто не читають, стверджуючи, що не люблять її. Чому, як Ви вважаєте, це

Продовження на стр. 44

відбувається? І що означає поезія для Вас?

Я б не говорив так категорично. Статистики, яка підтверджує це не існує. І поезія – це не масова субкультура. Підрастають діти, зустрічаються, закохуються. А як без поезії можна виразити свої почуття? Поезію можна не розуміти, але розуміючи – не любити її неможливо.

– Ваш улюблений поет?

Франсуа Війон:

*От жажды умираю над ручьём,
Смеюсь сквозь слёзы и тружусь играя.
Куда бы ни пошёл везде мой дом,
Чужбина мне – страна моя родная.
Я знаю всё, я ничего не знаю.
Мне из людей всего понятней тот,
Кто лебедицу вороном зовёт.
Я сомневаюсь в явном, верю чуду,
Нагой как червь – пышнее всех господ.
Я всеми принят, изгнан ото всюду.*

А зазвичай улюблений поет народжується в серці в залежності від настрою.

– Чи важко сьогодні в Україні знайти видавця книги? І які вимоги висувають видавництва?

Знайти видавця не складно. Важливо, щоб він потім книгу видав. А найважливіший критерій – читацький попит.

– Як виникла ідея написати книгу для дітей, і хто став першим читачем Ваших творів? Який головний принцип письменника, який пише для дітей? (У 2007 році вийшла дитяча книга Бориса Барського "Понарошку". Прим. авт.)

– Не було ніякої ідеї. Дуже-дуже давно у мене відбулась розмова із сином:

– А, Бабай?

– Бабаїв не буває, – тихо сказав я, – і драконів, і баби Яги, – додав, випереджаючи його запитання.

– Бабаїв не буває. І драконів, і баби Яги, – сумно повторив він.

– Бабаїв не буває, і драконів, – бурчить через сон, – і баби Яги.

Але ж напевне їх не буває. Їх немає. Немає. Значить – казкарів немає і немає килимів-літаків. Немає Діда Мороза і Василиси Прекрасної. І Котів, що вміють розмовляти, і хатинок на куриних ніжках... А що є?

Є годинник, що з кожною секундою віддаляє нас від казки. Не хочу!

Це був перший натяк на написання дитячої книги. Потім в голові народжувались вірші, казки, загадки. Ось так вона і народилась. Зараз мені хочеться написати нову азбуку. Яскраву, ілюстровану, з чудесними картинками. Я думаю це можливо.

– Як би Ви охарактеризували в декількох словах те, що відбувається сьогодні в нашій країні в культурному плані?)))

А що, щось відбувається?

– Якби Вам дали великі гроші на зйомки фільму, про що був би цей фільм?

– Все залежить від бюджету, тому що багато грошей не буває. Їх буває мало, чи достатньо. Достатньо грошей на кіно у нас ще ніколи не було. На даний момент Георгій Делієв написав три чудових сценарії "Заручник", "Брати", "Манускрипт". Є три сценарії у мене: "Лунатики" (песимістична комедія), мюзикл "Амеліса і "Кішкоти" (добра казка для всієї родини) і "Чорні котики". "Чорні котики" – це бригада особливого призначення, де три головних героя рятують світ від всього. Але все, що вони роблять, у них виходить через одне місце. Справа за малим, аби продюсери в чергу вишикувались.

Фото – Анастасія Правдивець

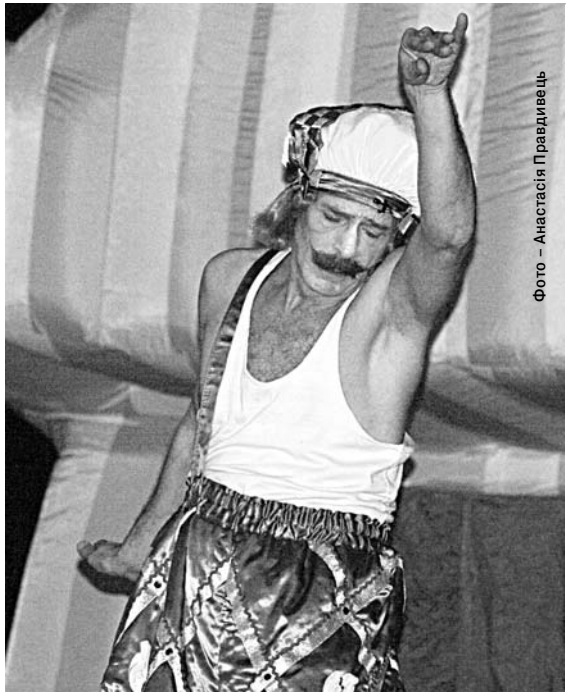

Фото – Анастасія Правдивець

Фото – Анастасія Правдивець

Наталія Бузько: феномен актриси

У Біблії, в Новому заповіті є притча про трьох рабів, яким господар подарував по монеті в один талант (назва монети). Один раб закопав свою монету в землю, сховавши від чужих очей, другий розміняв її і витратив, а третій свій талант примножив. З цієї історії бере свій початок тлумачення таланту, як дару, саме звідси пішов вираз про те, хто і як користується своїм талантом: хтось його закопує, хтось розмінює, а хтось примножує і розвиває. Талант - це дар, який може розкритися лише за допомогою праці й досвіду, інакше він просто згасає.

На початку 80-х років минулого століття американський психолог, відомий в світі завдяки поняттю "кількісний інтелект" Говард Гарднер написав книгу "Рамки розуму", де висунув теорію про те, що існує вісім типів таланту. Одним з цікавих видів таланту за Гарднером є так званий міжособистісний талант, що притаманний зазвичай політикам, ораторам, акторам і торговцям - цікаве поєднання, хоча, мабуть, у цьому щось є, адже представники усіх названих професій мають справу з людьми і змушені робити все аби заволодіти увагою інших... От лишень актори бувають різні, не лише говірливі, але й німі, а їх куди, пане Гарднер? Може до фізичного таланту їх віднесемо, чи просторового? Доки психологи будуть вирішувати справу із термінологією, ми, журналісти, спробуємо розібратися із феноменами представників акторської професії, адже тут як завжди є яскраві особистості й випадкові везунчики, феномени і бездарі...

Пам'ятаю як вперше передивившись фільм "Астенічний синдром" Кіри Муратової замислилась про феномен запам'ятованості гри актора і таланту. Маленька яскрава роль Наталії Бузько у цьому фільмі довела, що найбільший талант зазвичай проявляється там, де занадто мала дистанція для розгону. Маленька роль, в якій ти маєш показати весь характер героїні, усі нюанси особистості – для цього потрібно попрацювати, помислити, піднапрягтися, мати дар...

Бузько дивна актриса, можна сказати, мрія німого кіно, її обличчя здатне передати все, його можна читати немов книгу, її рухи передають радість, тугу, муку і навіть злість і сміх. Вона комік, мім, актриса кіно, танцюристка – все це поєдналося у одній особистості. Її знімали такі метри кіно як Кіра

Продовження на стр. 46 ►

Муратова, Олександр Чорних, Вілен Новак і Ульріке Оттінгер, молода зірка режисури Єва Нейман та інші. Фільми за участю Наталії Бузько майже усі отримали якісь премії і призи, а сама Наталія Бузько стала лауреатом премії Берлінського фестивалю "Срібний ведмідь" за роль у фільмі "Астенічний синдром", а в 2007 році вона отримала на фестивалі "Бригантіна" приз за кращу роль другого плану у фільмі знову ж таки Кіри Муратової "Два в одному"... У 2009 році їй було присвоєно звання заслуженої артистки України.

У чому ж секрет актриси? Думається, – в її рідкісній здатності наполегливо шукати і знаходити в найбільш непримітній, на перший погляд, людині щось цікаве, яскраве, найбільш характерне, головне.

ВИБІР

- Я займалась у студії пантоміми, її не закінчують, в ній або продовжують займатись, або йдуть з неї. У той час студія пантоміми – це було доволі серйозне заняття, тобто три години тренінгу, етюди – хороша школа з якої вийшли відомі люди. Я мріяла з дитинства займатися пантомімою, але дуже встидалася кудись йти, мене просто взяли за руку і відвели туди, я була дуже худенькою і підійшла їм... Потім вчилась в Одеському інституті інженерів морського флоту на факультеті гідротехнічного будівництва водних шляхів, але не закінчила його. Десь на третьому курсі інституту, у нас був вечір, присвячений 15-річчю Одеської пантоміми і виступали усі студії. Там я познайомилась із хлопцями, які потім стали комік-трупною "Маски". Ми дивились на виступи один одного, щось відмічали. Мені усі сподобалися. Потім ми із Сашком Постоленко спробували зробити номер, але щось не пішло, хоча через рік я все одно це зробила, правда з Жорою Делієвим і мене прийняли на роботу у філармонію. Тоді я зрозуміла, що нічого Радянський союз не втратить, якщо в нього не буде такого інженера, як я і кинула інститут.

Чим ще займалась? Ходила в художню школу, закінчила курси дизайну, займалась в театральному гуртку, ходила на бальні танці...

Пантоміма стала для мене пристрастю. Я з дитинства мріяла про чорне трико, біле обличчя і сумний вираз, пластику, кульку, що не злітає. А пластика в мене з народження, я в дитинстві часто імітувала лебедя, індійський танок, після перегляду фільму з бабусяю. Батьки навіть не помітили як я обрала професію. Доки вчилась в інституті вони говорили: "Добре, що пішла в інститут, так і потрібно...". Якось мама була з моїми братиками у мене на концерті, після якого сказала: "Ти у мене така актриса, виявляється" (сміється)

Знаєте, головне в житті – вчасно і вірно обрати свій шлях. Хоча цей вибір дуже особиста справа кожного. Хтось доводить почате до кінця через

принципи, а хтось робить декілька справ паралельно. А я для себе вирішила одного разу, дочитавши до кінця Теодора Драйзера, що більше через принцип не буду гвалтувати себе, не йде книга – не читай, не любиш свій предмет, професію, роботу – шукай інше!

ПРО ВПЛИВИ

- Я не можу сказати, що на мене хтось здійснив вплив, хоча були ті, чия робота мені дуже подобалась, чомусь вчила: в першу чергу хочу відмітити Славу Полуніна. З тих, кого вже немає: Бастер Кітон – комік німого кіно. Він унікальний. Кітон з усіх коміків світу мені найближчий – це сміх сумного стану, дзвінкого такого, аж всередині дзвенить, а ще, ця його відсутність будь-якого виразу на обличчі, він грає, усім смішно, а в нього на обличчі повний нуль.

Як я вчилась своїй міміці? Це смішна

Фото – Анастасія Правдивець

історія. Пам'ятаю мама мені говорила: "Наташа, у жінок на обличчі нічого не повинно відображатися, ні думки, нічого, воно повинно бути позбавлене емоцій, носити рівний, спокійний вираз обличчя..." Я так і ходила. І сусідка мамі говорить одного разу: "У вас така чудова дівчинка, зрівноважена така..." Це тому, що я так ходила (зображає на обличчі байдужість) (сміється). Я доволі довго так тренувалась, а потім зайнялась пантомімою.

ПРО МОВЧАННЯ

- Я не знаю чому так зівпало: пантоміма і мовчання, але для мене простіше мовчати. Деяким жінкам просто необхідно багато говорити, а я люблю мовчати, мовчання не лякає мене. Ось іноді люди зустрічаються і відчують себе зобов'язаними підтримувати бесіду, розмовляти весь час. Мені здається, що це не вірно, не потрібно боятися мовчати. Коли люди сидять поряд і просто мовчать, вони можуть про один одного дізнатися набагато більше, аніж будуть говорити. Мовчання – це дуже цікаво, воно буває набагато мудрішим за слова. Мовчати можна навіть голосно... взагалі, у цього слова є багато відтінків.

ПРО КІНО

- Мені здається, що я мало знімалась, хотілося б частіше. Однією з улюблених ролей є роль горничної Маші у фільмі Вілена Новака "Стріляй, нехайно!". Мені здається, що не дивлячись на те, що ця роль дуже маленька, вона якась пронизлива, справжня вийшла. Ще люблю свою героїню з серіалу "Маски на кіностудії" – я там граю даму з піджакими губами – дуже колоритна особистість (посміхається).

З усіх режисерів, у яких я знімалась, найважче мені було з Євою Нейман. У фільми "Біля річки" у мене теж маленька роль. Сам процес зйомок не складний, а от на репетиціях було складно. Для мене було незвичним те, що весь час вимагали діяти немов за інструкцією: ось так пройти, так подивитись, так сказати, так зробити... Вона

мені показала і я мала повторити все в точності – для мене це просто нонсенс. Я не говорю, що так не має бути, це нормально – вона режисер і знає, чого хоче і це вірно, але для мене це дивно, не звично. З Кірою Георгіївною Муратовою все по-іншому. Ти граєш і робиш все так, як відчуваєш. Вона може сказати: "Ні! Ні! Не так, спробуй по-іншому!" ... Це свобода дії, свобода гри. Вона, безперечно, корегує дії, підказує, але не ламає, не нав'язує. Іноді говорить: "Давайте, якимось по-іншому спробуємо". Або вона говорить "добре" або "ні". "А як ще можна зробити?". А якщо вже не виходить, Кіра Георгіївна тоді підказує, щось показує. А у Єви все чітко. Я говорю: "Може, ось так спробуємо?". "Ні! Ось так і все!". Хоча працювати із нею все одно було цікаво, я б ще хотіла знятися у неї... А познайомились ми з Євою Нейман у Кіри Муратової, вона у неї була на стажуванні, а вчилась у Німеччині, вона тоді як раз дипломну роботу робила. Судячи з її погляду – у неї талант...

ПРО ФІЛЬМ КІРИ МУРАТОВОЇ "ДВА В ОДНОМУ"

- Місцями я б хотіла щось змінити, але в цілому – нічого, мені подобається (сміється). Іноді буває неприємно передивлятися фільми, в яких зіграла, думаєш: "Потрібно було все зробити по-іншому"... А потім проходить років п'ять – і розумієш, що нічого страшного. Жан Даніель, Кіра його часто знімає у своїх фільмах, якимось сказав (Кіра запросила його на прем'єру фільму): "Що Ви, Кірочка! Я цей фільм раніше, аніж через п'ять років дивитися не буду! Якщо я знімаюсь у фільмі я його раніше не дивлюся." Я б теж так зробила...

Зйомки фільму "Два в одному" були дивовижними! Як спочатку не заладилось, так і пішло. Рената Літвінова приїхала з поламаною рукою, їй хтось "добрий" за два дні до зйомок подарував ковзани, вона їх одразу ж випробувала і зламала руку. А наступного дня

Продовження на стр. 48 ►

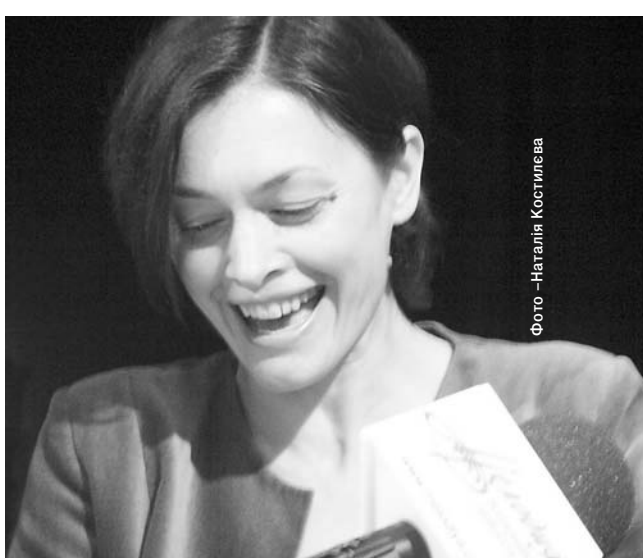

Фото – Наталія Костишева

вона вже була в Одесі і починає спокійно працювати, хоча там в неї було вмонтовано якусь шпигу, та й боліло, мабуть, дуже. Ось, бачите, які актриси мужні (посміхається). Через деякий час Богдан Сильвестрович Ступка вивихнув плече, ще у когось хтось помер... Хоча, було чимало і смішних моментів. Мене дуже насмішила Рената. Вона прилетіла з Москви, одразу на грим, переодяглася і ходить по коридору туди-сюди, а там гримери, гримерки, а вона ходить повз них туди-сюди. І наш гример Вітя каже їй: "Ренаточко, Ви ж змучилися, може, відпочинете? Ну, що Ви ходите коридором туди-сюди?!". А вона йому з таким безпристрасним обличчям: "Зерно шукаю!" (сміється)...

А коли в нас був перший день зйомок, чи у мене був другий, а у Ренати перший, чи у нас третій... Неважливо. Я захожду в зал, знімали ми в будинку вчених, сидить Рената, у неї такий хвіст білий, ця чілка, светр дебільний, спідничка коротенька в складочку і на низькій ході черевики. Вона просила хоча б черевики змінити... ну от, сидить вона, обертається, а я в шубі чорнобурці, капелюшок у мене з вуаллю – вона обертається і говорить:

- Ось, ви гарна, а подивіться, як я вдягнена! Під яким наркомом я могла так одягнутись?

А я їй говорю:

- Але ж ви міряли на примірці декілька місяців тому...

- Ну і що? А тепер мені навіть туфлі на підборах не дозволяють!

- Зате ви смішна! – говорю я їй. І ви знаєте, вона на мене так подивилась, зовсім не зреагувавши, холодно так... Не оцінила (сміється). А мені здається, що в неї просто дуже класний образ у фільмі.

Чому немає українського кіно? Я скажу Вам своє власне відчуття – через халатність, у нас в суспільстві дуже погано відносяться до культури взагалі. Така велика кількість талантів емігрувала... Що ми знаємо про наших талановитих людей? Нічого, в принципі. А їх багато і це чудово!

Але в нас для них немає можливості працювати, розкриватися, тому чимало з них їдуть в інші країни, а що робити... необхідно давати таланту можливість розвиватися. Таланти зазвичай сидять і чекають, дуже мало серед них людей з пробивним характером. Мені шкода талановитих і нереалізованих, адже творчі люди дуже вразливі, вони гостріше відчують життя, переживають через дрібниці, тому до них потрібно відноситися лагідно і підтримувати їх...

ПРО ТЕАТР

Я люблю театр, але такий як в нас. Якщо говорити про сьогоденний театр, то я дуже переживаю, коли там щось не так, дуже хворобливо переношу фальш і погану гру, тому ходжу в театр дуже рідко. Але нещодавно ми були на виставі, де грали Маковецький і Євгенія Симонова – це було розкішно, ось такий театр я люблю, органічна і в той же час жива гра акторів. Одеська публіка доволі цікава, вона вічно запізнюється. Спочатку чекали доки усі розсядуться, коли вже вистава почалась, знову хтось зайшов у залу, а Маковецький зі сцени: "Проходьте, лише вас і чекаємо". Абсолютно не виходячи з образу, не входячи у образ, в рівному стані. Вони знову грають і тут у когось в залі дзвонить телефон. Маковецький повертається до Євгенії Симонової і говорить: "Це у вас?" А вона: "Ні, не в мене точно!" (сміється). Абсолютно органічно все. Вони вийшли і зіграли на повну. Такий театр я люблю, таким він і має бути.

Щодо моїх ролей в театрі... Сьогодні я люблю свою роль Джульєтти у комедії Бориса Барського, а вчора любила ту роль, яку не зіграла... Хоча, я про улюблені чи не улюблені ролі ніколи не думала, ніхто не ставив мені цього запитання... Я, мабуть, хотіла б зіграти в театрі роль якоїсь актриси, яка має своє приватне життя, грає в театрі чи, припустімо, в серіалі, грає також актрису. Мені це цікаво, цікаво, коли є якісь крайнощі, тоді образ розкривається дивовижно, багатогранно.

В театрі теж бувають свої нюанси, смішні

моменти. У кіно простіше, щось не вийшло – перезняли, забув роль – перезняли, а тут жива публіка і назад дороги немає. Декілька разів у мене було так, що я забувала слова ролі, але поряд був Боря Барський і він говорив мої слова. Імпровізувати у віршах доволі складно (посміхається). Хоча і з ним одного разу стався казус. Ми грали виставу "Отелло", він говорить свій текст і думає, як би краще сказати, так би мовити новий текст примірює, думав-думав і свій текст забув. Усі на сцені й тут Боря забуває слова – цього просто не буває, по-перше це його текст, а по-друге він дуже зібраний... Я стою і думаю: "Боже мій! Якщо Боря забув текст, це точно кінець світу"...

Глядачі в театрі теж бувають різні. В Одесі до нас приходить публіка підготовлена, вона знає чого хоче і що отримає. В Києві складніше, адже публіка чомусь пересичена, хоча наприкінці вистави вона завжди розтоплює свою кригу спокою (посміхається).

Пам'ятаю часи, коли ми тільки починали виступати. Було по-різному, іноді здавалось, що людей в залі мало і тоді, Жора Делів приходив до нас і говорив: "Сьогодні працюємо для себе". Це була хороша школа, відчуття спочатку неприємні, а потім ти вчишся працювати на повну для тих, хто прийшов, для себе і своєї команди, переборюєш себе і свій настрій. Головне у виступах – це внутрішня гармонія, адже глядач відчуває твою енергетику, і якщо у тебе на душі не дуже – все це передається, тому потрібно бути в тонусі, намагатися на сцені жити роллю, а не своїми проблемами – це нікому не потрібно. І, безперечно, не має бути кайфу від себе, власної персони – ось я граю... (сміється).

фото – Володимир Красюк

Успіх залежить від гармонії актора і залу і до цього потрібно прагнути.

ДОЗВІЛЛЯ

– Я обожнюю ранки і сонце, кожен день для мене – це новий день життя. Обожнюю живопис і вважаю, що якщо у людини немає естетичного дозвілля – життя у цієї людини чорно-біле. У вільний час я маюю і дуже люблю це робити, шкода лише, що на це у мене мало часу. Декілька моїх робіт навіть висить у галереї, але це так... поки що немає чого показувати... Необхідно спочатку зробити, а потім розповідати. Я щаслива від того, що реалізую у своєму житті свої мрії, їм просто необхідно давати вихід інакше всередині з'явиться порожнеча. За допомогою творчості людина спілкується із власною душею і це призводить до гармонії і наповненості.

Ні! Вірші я не пишу. У років 13 спробувала написати якусь нісенітницю... – це не моє, тут природа на мені відпочила (сміється). А от мій батько чудово писав: народії, прозу. Єдине, що я зрозуміла – писати вірші дуже складно, адже поети завжди переживають, так би мовити знаходяться на межі і тоді у них виходять чудові вірші. Хоча бувають і інші – але це вже техніка, а не творчість.

Люблю слухати музику для душі: джаз, фламенко, під настрій Тома Вейтса. З дітьми слухаю їх музику, Ганя колись любила Земфіру – я наслухалась її, гарна музика, вона мені дуже подобається. Син полюбає "Мумі Троля" (посміхається).

Зараз читаю Овчиннікова "Гілка сакури", а ще про Англію... Так цікаво, то про Японію, то про Англію – порівнюю, уявляю – дуже цікаво. А настільна моя книжка – це Велика Радянська Енциклопедія, відкриваю її і не припиняю дивуватися скільки всього є на світі. Дивлюсь діячів комуністичної партії Монголії... дивно. А знаєте що найдивовижніше в нашому житті? Саме життя і його потрібно любити!

Наталія Костилева

фото – Володимир Красюк

Життя продовжується

Життя продовжується незалежно від того, бажаємо ми цього чи ні, створюємо умови для його продовження чи ні. Воно продовжується навіть тоді, коли здається, що вже нічого немає, коли все упаковане в асфальт і бетон, і стало тьмяним вбрання надії; коли йде відстріл не лише тіл, але й душ; коли мрії, які так довго виношують розсипаються, немов пісочні замки під напором води і вітру. Життя продовжується незалежно від того, що запропонують тобі наступної хвилини, ціаністий калій чи зміїний коктейль, що заспокоїть твою спрагу, "дерев'яний костюм" чи французька Рив'єра; тридцять срібних монет чи чисте сумління. А вибір? Вибір завжди за тобою...

Від видавця книги Альбіни Аліновської "Життя продовжується"

Іноді доля чи просто життя грає з нами у жорстокі ігри на виживання. Ми падаємо і лише одиниці сильних духом знаходять у собі сили піднятися і продовжити свій шлях новою дорогою буття. Ми часто жаліємося на долю, жаліємо себе, але ж чого б це? Хіба руки-ноги не цілі, хліб завжди на столі, та й одягти є що, голі не ходимо, але ж людська природа така, що завжди є над чим похнюпитися. А от осягнення мізерності таких нарікань на долю приходять лише тоді, коли по справжньому стикаєшся із проблемою і силою духу тих, хто їх долає.

У героїні нашої історії було достатньо причин для того, аби жалітися на долю, але вона надала перевагу справжній справі. Її іменем назвали зірку у галактиці, її книжки читають і знають в Росії, її твори змушують плакати і сміятися, але, нажаль, в Україні, де вона живе і працює про неї мало знають. Ми спробуємо виправити це і розповісти Вам про письменницю Альбіну Аліновську, яка, незважаючи на те, що стала через тяжкі обставини інвалідом, знайшла в собі сили не просити у держави дотації і плакатися на долю, вона творить щодня, щохвилини, змушуючи своїх читачів радіти кожному слову, кожному твору.

– Розкажіть трохи про себе...

– Мене звати Альбіна Аліновська. В миру – Платонова Євгенія Миколаївна. Я народилась в середині минулого століття в Білорусії, у Вітебській області. Я так багато говорила про це, що майже забула, що ж було головним в той час. Сільська дівчинка з кимось корінням – кому це було тоді потрібно? Ось я і загубилась у "відображеннях", як говорять. Шкільні роки пройшли у постійній боротьбі, якщо це можна так назвати, із обставинами, які, як це не здається дивним, частіше всього складавались не на мою користь. Не знаю, чому так. Може, в силу свого (мого) складу характеру, може через усвідомлення "біловоронності", але стільки неприємностей, які звалювалися мені на голову у той час не було ні в кого, гаранту. Психологи говорять, що усі наші комплекси і біди "родом з дитинства". Іноді й мене відвідують такі думки...

Після закінчення школи я вирішила вступати у Білоруський державний університет на факультет журналістики. В епоху розвитку соціалізму престижно було бути військовим журналістом, а саме їм я стати і сподівалась. Але, нажаль, провалила німецьку. Але, довго не думаючи, здала документи в Інститут кінематографії на акторське відділення. Відчуваєте, що за "фрукт" перед вами (посміхається). А от туди я вступила, але моя мама, дізнавшись, що "це не те, про що ви подумали", надрала мені вуха, і зачинила в коморі на три дні, а потім відправила до однієї із своїх сестер в місто Йошкар-Олу. І так я їздила від однієї маминої сестри до іншої, доки в місті Кривий Ріг не зустріла батька свого сина,

тобто, власного чоловіка. Разом із ним ми поїхали в місто Темиртау, у Казахстані. Там почалась моя педагогічна діяльність. Потрібно було влаштувати сина у дитячий садок. Ось я і пішла працювати спочатку нянею, а потім вихователем. І почалося моє навчання: курси підготовки вихователів, педагогічне училище, екстерном заочно педінститут. Як не дивно, але роботу я цю полюбила, а робота полюбила мене, що теж буває не завжди. Ті 10 років, що ми там прожили, я і не думала про те, аби стати письменником. Мені вистачало того, чим я займалась. Вірші писались, але так мало, що про це навіть говорити не варто.

І от лише коли я зовсім припинила працювати, тоді і почалась моя письменницька ера. Мої перші оповідання були еротичного характеру, і це навіть м'яко сказано! Один знавець літератури прочитавши їх, сказав, що я, мабуть, з глузду з'їхала, якщо наважилася на таку писанину. І тоді я у пориві творчого горіння (посміхається) написала оповідання "Маленьке непокірне щастя". Так от, пройшло вже чимало років, але читачі досі плачуть, читаючи його. А відомий криворізький художник Віктор Тополь якось сказав, що якщо б я більше нічого не написала, то цього б вистачило, аби "прославитися у віках" (посміхається). Тепер у мене 11 книг. Одна з них, передостання видана в Москві. Називається "Життя продовжується". Її можна замовити в книжковому інтернет-магазині, як в російському, так і в українському.

– Сьогодні завдяки Інтернету автори і вчені отримали можливість спілкуватися із колегами з усього світу, черпати інформацію, не виходячи з дому. Що для Вас Інтернет і які можливості він надає Вам?

– Мій перший комп'ютер зібрали друзі з запасних деталей. Інтернету не було. Ця штука, я маю на увазі комп, існувала у моєму просторі, як друкарська машинка. Але в Одесі, ми там теж жили, але вже лише із сином і його дружиною, син підключив Інтернет, йому це необхідно для роботи. І з того часу понеслось. Я не люблю, коли про мене ніхто нічого не знає. Скромність – це шлях до безгрошів'я і забуття. Завдяки інтернетним "зв'язкам" я мала честь познайомитись із французькою графінею, третім лицем у Князівській Раді Русі, Златою Олегівною де-Рапп де-Кольмар Строгановою. Вона, прочитавши деякі мої "геніальні твори, не побоюся цього слова", запросила мене до себе в галерею в якості автора. Ось адреса галереї: (<http://zlata-galerie.ru>). Пройшло вже два роки. Наша галерея стала випускати свою газету "Современная литература". З другого номера мене, за "хорошу роботу" запросили на посаду зам. гол. редактора з літератури. Мене це радує, але і накладає відповідальність. Молоді автори, що виявляють бажання надрукувати свої твори у газеті, надсилають ці твори мені по Інтернету. Ось вам ще одна грань. І зрештою, моя невістка вирішила, що мене терміново потрібно видати заміж. А де шукати нареченого? Вірно, там же ж. Одна біда, ніхто на таке "щастя" до сих пір не позарився (сміється).

– Розкажіть докладніше, як Ви почали писати? Які книги читали? Де берете натхнення?

– Я вже на самому початку трохи говорила на цю

тему. Можу декілька докладніше. Я раніше читала лише ту літературу, яка мені була необхідна для роботи. Немає меж досконалості! А от коли життя дещо сповільнилося, то стало очевидним, що існують ще книги про любов, про числа, правда про Третій Рейх, про... яких тільки книг не існує на світі! Тоді мені вперше дали прочитати оповідання Вікторії Токаревої. У тому збірнику було оповідання "Зигзаг". Сама письменниця в одному інтерв'ю сказала, що чимало з хорошого народжується через заздрість. Підтвердження цих слів перед вами.

Дуже люблю усілякі там будистські штуки. Але у мене все це йде від розуму, а не від осягнення "глибини наших глибин". Захоплююсь Далай-ламою 14. Обожнюю Карлоса Кастанеду і, нехай це не здається вам дивним, люблю сибаритствуючи, почитати Оксану Робски. І, безумовно і безапеляційно вклоняюся перед Златою де Рапп і Паоло Коельо. Це мої авторитети в літературі й в літературній публіцистиці, якою, до речі, я останнім часом намагаюся займатися. Не впевнена, що з мене вийде публіцист, але, що називається, "гризу граніт науки". Мета моїх досліджень – Герман Геринг. Той Геринг, про якого нам ніколи не говорили, якого ми зовсім не знаємо. А жаль, якщо чесно. Скажу навіть більше: мені б дуже хотілось, аби наші чоловіки саме так відносились до своїх дружин. У Германа Геринга їх було дві: перша шведка Карін (померла), а друга Емма, актриса, була із ним до останнього. Говорять, що це з її допомогою йому залишили капсулу з отрутою. Але прямих доказів цьому факту немає. У них залишилась дочка Едда. Вона ще жива, уявляєте! "І ось тут Остапа понесло"...

Натхнення дуже примхливо річ. Зазвичай я його черпала з любовного джерела. Але джерело з роками почало висихати, що в принципі, зрозуміло. В даний час намагаюся закохати в себе заслуженого артиста України, провідного актора театру ім. Луначарського Віталія Таганова. Ох, гріхи мої тяжкі (посміхається), на які тільки хитрощі не доводиться йти, аби народився який-небудь пристойний рядок! (посміхається)

– Ви берете участь у різноманітних літературних конкурсах. Що вони дають і чи допомагають вони автору початківцю?

– Так, я беру участь у конкурсах. У 2007 році в США в штаті Колорадо, в Денвері, отримала перший приз в газеті "Горизонт" (як Євгенія Платонова). Мені надіслали сертифікат та сто "убитих енотів". У сертифікаті написано, що я "Зірка Денвера".

У 2008-2009 році взяла участь у Московському конкурсі "Звезды Внеземелья". І за оповідання "Метаморфози" в номінації "Про космос із гумором" отримала вищу нагороду конкурсу: Зірку імені мене, а також медаль Ампарі "За мужність" від фантаста Сергія Павлова. Вручення нагород відбувалось у підмосковному містечку Корольов, у Музеї Космонавтики. Там я познайомилась із льотчиком-космонавтом, героєм Росії, Усачовим Юрієм Володимировичем і льотчиком-випробувачем Марком

Продовження на стр. 52 ►

Серовим. Ми до сих пір листуємося. Ось вам ще одне підтвердження потрібності Інтернету в житті взагалі і у моєму, безпосередньо.

– Що ви думаєте про сьогоdnішнього читача? Чи змінився він, порівняно, ну скажімо, радянського періоду і сьогодення?

– "Чукча не читач, чукча письменник", чули? (посміхається). Я не знаю, що вам відповісти. В усі часи, на будь-яку літературу був попит. А смак – це вже зовсім інша історія. Частіше всього він формується тими людьми, які й близько не лежали з цим поняттям. Що пити, скільки, як? Що носити, що не носити? У тому числі й що читати? А оповідання і короткі повісті (саме це я і пишу), взагалі ніде не беруть! І це погано. У ті "застійні" часи все ж вдалось вийти збірникам Токаревої. А в наш вік демократії – нажаль, говорять, що це не формат і нікому це не цікаво (це стосується лише нашої країни, хоча український читач з радістю сприймає збірники оповідань Стивена Кінга, Мілорада Павіча, Хуліо Кортасара та ін. Прим. ред.). Одна читачка якось на зустрічі сказала: "Чехов відпочиває!" Я, безумовно, не повірила, але як приємно було, не передати! І справжній читач ніколи не зміниться. Він бачить автора наскрізь, його словесною мішурою не обдуриш.

– Люди мають звичку часто жалітися на свої проблеми. Ви не жалієтесь, а творите. Звідки у Вас ця сила духу?

– А ось це ви марно, жаліюся і ще як! Пожальюся, пожаліюся, а потім оповіданнячко якесь і напишу, і повбиваю там половину народу, щоб неповідно було! (сміється). Але в одному ви праві – жалійся хоч до китайської пасхи, а якщо нічого не робити, то нічого і не буде. Моя хороша подруга, теж письменниця, Сирченко Валентина, якось вустами своєї героїні (книга "Продаю Єгорку"), сказала: "Якщо я сьогодні не вмерла, то я все зроблю, аби не померти завтра".

– Чому український читач мало знає Вас? Українські видавництва не пропонують видавати Ваші твори?

– Яке хороше запитання, в саме болюче місце у серці! (посміхається). Українські видавництва не пропонують видавати мої роботи. Вони, безперечно, можуть видати, але лише за мої ж гроші. "А звідки у бабці долари?" – говорить мій син. Шукати спонсорів? Коли була молодшою – шукала. Часто отримувала дуже навіть неприємні відповіді. Але потім так склалось, що з'явилися люди, яким було не жаль "викинути" грошей. Таким чином, на світ з'явилося дев'ять книг. Десята, московська, коштувала мені лише нервів. А ще я отримала, вперше гонорар. Ви не повірите, 350 доларів! Не знаю, сміятися чи плакати. Ось вже майже рік у видавництві "Таврія" (Сімферополь), лежить моя книга віршів (обкладинку і оформлення сторінок зробила молода севастопольська художниця Маша Лашенко), під назвою (тримайтесь): "Вірші написані жінкою дуже легкої поведінки". І що? А нічого! Верстку вони зробили, а за друкарню потрібно платити самій. А це 8000 тис. гривень = 1000 доларів (500 екземплярів). Севастопольські бізнесмени такими грошима не володіють. Політики теж бідні люди.

Я зараз розповім вам одну історію. Я написала книжечку віршиків на дитячі малюнки. Всього шістнадцять малюнків і віршів. Малювали діти з бідних родин. 4 червня минулого року діти випускались в школу. Ми із завідуючою домовились, що ця книга буде подарунком до цього дня. На 300 екземплярів потрібно було 300 доларів. В Севастополі я їх не знайшла. В останній момент я звернулася за допомогою до французької графині, Злати де Рапп. І вона прислала мені 300 євро. Цих грошей вистачило і на те, щоб звозити дітей і в дельфінарії. Причому відгукнулася вона миттєво. А Севастополь я вмовляла майже три місяці, якщо не більше. Ось вам і правда життя. Обкладинка все тої ж Маші Лашенко. Назва: "Стишочки и рисуночки из разноцветной сумочки". До речі, цю книгу подарували Алену Делону. І ця заслуга, знову ж таки Злати Олегівни.

– Що вимагають видавництва від автора, аби його книга була видана?

– Видавництва вимагають єдиного сюжету, а не оповідання. А от з цим у мене як раз таки і нап'яг.

– Як пробитися автору початківцю?

– Якби я знала, що лежить у прикупі, то я б жила у Одесі! А оскільки я цього не знаю, то живу у Севастополі на квартирі, яку наймаю, отримую пенсію і мрію...

– Чи має значення у сьогоднішній літературі якою мовою пише автор?

– Тут, в Україні, мабуть потрібно писати українською. Але я не знаю українську так, щоб лилося. Моя мова на рівні розмови Верки Сердючки. В епоху моєї молодості російська мова була мовою міжнародного спілкування. І не знати її було просто неможливо. А вже наскільки вона мені підвладна, судить самі.

– Як це мати власну зірку?

– Приблизно так:

*Моя звезда над головой,
Она не карлик, не медуза.
Она хрустальная, как друза,
Что светится порой ночной
Над миром. И хрустальный свет,
Моей малышки виден плохо.
Моя звезда, такая кроха,
Но ей замены в мире нет.
И я горжусь, что есть она,
Мне с ней не будет одиноко.
В пространство звёздная дорога,
Ведет из моего окна.
И приложив к стеклу ладонь,
Шепну, устав с собой сражаться.
Что звёзды в небе, чтоб смеяться,
Чтоб в душах зажигать огонь.
Моя звезда над головой,
Она не карлик, не медуза.
Она хрустальная, как друза,
Что светится порой ночной*

Всі люди, що населяють нашу землю в даний момент, коли-небудь помруть, це закон буття. А в далекому майбутньому, підкорювач простору астрольотчик Нітудихата, візьме карту зоряного неба, знайде маленьку зірочку у сузір'ї Риби на ім'я Альбіна Аліновська, і, мабуть, подумає: "Цікаво, що це була за тітка така, що її іменем названа зірка?" А це вже щось, погодьтеся (посміхається). Хоча, можете і не погоджуватися, адже у вас має бути власна думка і своє бачення, а не моє, хоча я дуже страшний талант (сміється).

– Чого не вистачає сучасній літературі?

– Ви задаєте мені це питання серйозно? Але я не знаю відповіді! Мені здається, спитай ви про це у будь-якого, мало-мальськи нормального письменника, що дружить із головою і не зацікнений на собі улюбленому, він не буде філософствувати. Він, так само як і я, чесно відповість: "Я не знаю!" Але у всякому разі, чого їй точно не вистачає, цій літературі – так це мене (сміється).

– А звідки у Вас такий псевдонім і чому вирішили писати не під своїм іменем і прізвищем?

– Аліновська – це моє прізвище до одруження. Альбіна – щоб співзвучно і м'яко, як Анна Ахматова. Так бабцю мою звали. А Євгенія Платонова, як

говорить моя невістка, занадто офіційно. Та й усі одразу питання різні ставлять, провокаційні, про родинні зв'язки. Не люблю.

– Щоб Ви порадили автору початківцю, який ще не визначився під яким іменем чи псевдонімом показувати світові свої твори?

– Знаєте, що я більше за все не вмію робити – давати поради. Молодий автор повинен сам для себе все вирішити. Головне не псевдонім чи справжнє ім'я і прізвище. Головне те, що, як і про що він пише. Головне, не бути баобабом, як співав Володимир Висоцький.

– Розкажіть про свої романи. Вам ближче, який жанр? Що легше і миліше писати: прозу чи поезію?

– Я пишу оповідання і короткі повісті. Ще у мене є шість казок, повість для дітей під назвою "Пригоди Золотого Тигра" і така кількість віршів, що вистачить на, не знаю, скільки книг. Я не говорю, що все, написане мною ідеальне і досконале. Цим я не страждаю. Мій вчитель говорив у свій час, що автора можна скоротити до назви. Тому потрібно спокійно відноситися до критики. До критики, але не до критиканства.

Теми моїх творів найрізноманітніші і пишуться вони по-різному. Іноді за добу можна написати щось справжнє, а іноді й тижня замало. У мене є одне оповідання "Листопад". Так от я його написала і переписала за ніч (комп'ютер у мене тоді не було, я писала ручкою). Мій дорогий син зранку з повагою сказав: "Я передбачав, що письменники несповна розуму. Але не до такої ж степені!" Це оповідання було показане на сцені криворізького молодіжного театру Галини Костенко. І ще декілька моїх оповідань були інсценовані. Я дуже цим пишаюся.

А щодо "миліше" – миліше те, що в цей момент пишеться.

І в кінці, дозвольте мені побажати вам своїх ЗІРОК.

З повагою, член Всесвітнього Союзу діячів мистецтв, Альбіна Аліновська

Наталія Костишева

фото – Андрій Недзельницький

Миколаївські літературні читання від журналу "СТІНА"

*...Не кричим на весь мир о
своей доброте,
не взываем любить нас и
гладить.
И пускай, мы живем сейчас в
нищете,
А вы спросите: "Чего же все
ради?"*

**Егор Подонкин "Манифест
поэта" (форумчанин)**

19

грудня 2009 року на день святого Миколая в рамках Міжнародного книжкового ярмарку "МЕДВІН" Молодіжний журнал "СТІНА" започаткував нову традицію літературних читань для літераторів і просто любителів літератури і поезії, гарної історії і простого спілкування. Наші літературні читання мало схожі на ті, що відбуваються у книжкових клубах, що засідають у бібліотеках чи проходять на зустрічах із письменниками і поетами, де прийнято серйозно обговорювати кожну прочитану роботу, оперувати філологічними термінами, блищати знаннями і критикувати. Перші Миколаївські літературні читання пройшли в атмосфері слова і театру пантоміми, блискавично представленого театральною студією Splash.

- Наша мета зламати уявлення людей про нудні літературні читання, допомогти молодому автору розкритися, вийти з тіні й публічно прочитати написане, тим самим давши своєму твору нове життя. Адже не для кого не секрет, що чимало талановитих людей пишуть в стіл, соромлячись показувати свої роботи. Наші літературні читання – це не критика, відгуки чи намагання розібрати по полицях роботу автора – це театр, слово, спілкування і спроба навчитися слухати один одного, не відшукуючи помилки, це сприйняття чи не сприйняття, але це спілкування, яке веде до культурного діалогу творчих особистостей, до розкриття світу не лише свого, але й того, що знаходиться поряд, і до якого нам ще вчора не було ніякого діла. Кожен виступ автора супроводжували

міми, що показували те, про що читав чи говорив автор. Яскраве видовище привабляло чимало відвідувачів виставки, деякі навіть вперше подивились на поезію, як на неймовірне одкровення людської душі. **(Костишева Наталія, модератор читань)**

- Майстер-клас з гриму від керівника театральної студії Splash Наталії Якимченко багатьом дав не лише обличчя міма, але й нове відчуття, відчуття сили і хоробрості. І навіть ті, хто ще вчора навіть не уявляв себе на стільчику читаючим вірші великій публіці, 19 грудня зробив це, сміливо і весело посміхаючись і даруючи людям частинку своєї душі. Більша частина учасників літературних читань – це форумчани журналу "Стіна", чимала кількість яких неодноразово ставала переможцями наших літературних конкурсів. До речі, кожен може взяти участь у наших конкурсах і подіях, достатньо лише зареєструватися на Форумі для творчих людей www.stena.easyforum.ru і розмістити там свої роботи – це може бути проза, поезія, фотографія, малюнок і навіть музика – журнал "Стіна" для усіх творчих людей розробив систему підтримки і розкриття талантів. **(Правдивець Анастасія, головний редактор журналу "Стіна")**

- Легкість і природність цього дійства привабляла публіку і мене особисто. Головне це те, що можна було у цій атмосфері грати, взяти ініціативу на себе, навіть просто прочитати те, що тебе сьогодні хвилює, нехай і не власного "виробництва". Ці читання нагадали мені про те, що немає нічого кращого на світі за гарне спілкування людей, об'єднаних однією метою, яка не несе матеріальні прибутки, лише духовне задоволення. **(Олександр Гринько, фотограф, відвідувач виставки)**

- В клубе вам надо говорить с другими людьми, анализировать, выступать с позиции литературного критика, думать о том, в какой исторический период была написана книга или стихотворение, в каком контексте мы должны воспринимать ее сейчас и так далее. А здесь мы не напрягались... мы просто погрузились в мир, о котором говорил или читал автор **(Ярослава, відвідувачка виставки)**

Читали по черзі близько двох годин. Дивовижна кількість і якість публіки здивувала і порадувала, це означає лише одне – талант завжди знайде свого читача і слухача, наперекір усім пророкам і статистикам. Журнал "Стіна" для своїх незвичних читань підготував і незвичні подарунки найкращим майстрам слова – статуетки "Стіногризів", які допоможуть подолати будь-яке відчуження і розгризуть будь-які проблеми...

Команда журналу "Стіна"

Фото – Андрій Недзельницький

Фото – Андрій Недзельницький

Фото – Андрій Недзельницький

Фото – Андрій Недзельницький

**Номинация “ПРОЗА”
Пьеса ЖАНР - ТРАГИКОМЕДИЙНЫЙ ФАРС**

“ДОБРЫЕ ЛЮДИ” Автор: Иван Ситников

**ИНТ. ТРЕХКОМНАТНАЯ
КВАРТИРА – УТРО**

Хорошо обставленная кухня, в трехкомнатной квартире. Обстановка в обычной семье со средним достатком. За столом сидит грузный мужчина в майке и вытянутых трико – СТЕПАН (30 лет). Перед ним на столе большой бутерброд с маслом и колбасой. Рядом стакан горячего чая. Степан подносит бутерброд ко рту, в этот момент раздаётся звонок в дверь.

СТЕПАН (громко)

Открыто.

Несколько секунд сидит, ждет. Снова звонок в дверь. Степан привстает из-за стола, выглядывает в прихожую.

СТЕПАН (кричит)

Открыто говорю!

Слышен скрип открывающейся двери. Затем оханье и топтание в прихожей.

СТЕПАН (вполголоса)

Кого черт принес.

В кухню заходит худощавый мужчина в потертом пиджаке и мятых брюках – ПЕТЯ, 30 лет.

СТЕПАН

А Петруха! Заходи, заходи дорогой.

Степан поднимается навстречу гостю.

ПЕТЯ (стоя в дверях кухни)

Да я по делу.

Степан улыбается. Движением руки приглашает Петю к столу.

СТЕПАН

Проходи, присаживайся. Тапочки одень.

Петя продолжает стоять в дверях кухни, опершись на косяк.

ПЕТЯ (мнется)

Я вот хотел...

Степан возвращается за стол, садится, откусывает бутерброд и запивает его чаем.

СТЕПАН (с набитым ртом)

Пришел, значит?

Петя опускает глаза, кивает.

СТЕПАН

Рад, что не зыбываешь старого друга.

Петя наконец заходит в кухню и опускается на край табуретки.

ПЕТЯ

Стёпа, понимаешь, мне деньги нужны.

Петя проводит ребром ладони по горлу.

ПЕТЯ

Край как!

СТЕПАН (удивленно)

Чудак ты, Петя. Где ж я тебе деньги возьму? Ты за окно посмотри...

Петя срывается с табуретки и идет к окну. Степан встает из-за стола берет Петю за плечи и усаживает снова на табуретку.

СТЕПАН

Я не в прямом смысле. В фигуральном!

Степан берет стакан чая, протягивает его Пете.

СТЕПАН

Хлебни.

Петя мотает головой.

ПЕТЯ

Не хочу.

СТЕПАН

Ну, не хочешь, как хочешь. Хозяин барин.

Степан делает глоток и ставит стакан на стол.

СТЕПАН

Посмотри, что в мире творится. Американцы совсем обнаглели. Террористы опять же, стабильности никакой. Откуда деньгам взяться то?

ПЕТЯ

Ты же обещал!

СТЕПАН (задумчиво)

Ну...обещал.

Берет со стола пачку Мальборо. Закуривает.

СТЕПАН

Мало ли. По пьяни, что не

скажешь.

ПЕТЯ

Угостишь?

Степан открывает пачку, заглядывает в нее. Показывает Пете.

СТЕПАН (с сожалением)

Извини, последняя осталась.

ПЕТЯ (в сердцах)

Представляешь, не на что даже сигареты купить!

Степан утешительно похлопывает Петю по плечу.

СТЕПАН

Ну-ну. Не переживай. Да и курить вредно. Мы вот с Каткой вчера в ресторане были, и, представляешь за соседним столиком чудак один сидел! Смолил не переставая!

Степан затягивается и выпускает дым в потолок.

СТЕПАН

Так вот, я Катке и говорю. Я мол, у тебя меньше курю, чем этот крендель, а ты все недовольна.

ПЕТЯ

А когда?

СТЕПАН

Что когда?

ПЕТЯ

Когда сможешь?

СТЕПАН

Ах, ты опять о деньгах. Да не знаю я! Честью клянусь. Вот как только появятся, сразу приходи.

Степан подходит к холодильнику открывает дверцу и достает бутылку коньяка. Ставит коньяк на стол. Достает две рюмки.

СТЕПАН

Будешь?

Петя подхватывает табурет и присаживается поближе к столу.

СТЕПАН

Ах да, у тебя же язва. Ну, тогда я один.

Степан неторопливо наливает рюмку коньяка, выпивает. Вторую рюмку убирает обратно в шкаф. Петя вместе с табуреткой отодвигается от стола.

ПЕТЯ

Язва у Вовки.

Степан хлопает себя по лбу.

СТЕПАН

Ах да! Точно! Не позавидуешь Вовке. Ни выпить, как следует ни остреньким закусить.

Степан наливает себе еще рюмку. Берет столовую ложку, подходит к холодильнику, снова открывает его и лезет ложкой куда-то вглубь холодильника.

ПЕТЯ (с вызовом)

А у меня язвы нет!

Степан, наконец, вытаскивает из холодильника ложку. В нее он зачерпнул красной икры. Выпивает рюмку, закусывает икрой.

СТЕПАН

И хорошо, что нет! Молодец! А вот у меня сердечко пошаливает. Как то в последнее время беспокойно на душе. Катаклизмы всякие в мире творятся.

Степан убирает бутылку с рюмкой.

ПЕТЯ

Стёпа, ну ты обещал!

СТЕПАН

Ты опять за свое? Петь, ну как ребенок ей Богу! Обещал деньги – значит будет!

ПЕТЯ

Когда?

СТЕПАН

Может через месяцок. Видишь дома еще ремонт делать надо.

Такие траты! А дом для человека первее всего! Как там говорится? Мой дом – моя крепость.

Степан поднял палец вверх.

СТЕПАН

Вот так то!

Из соседней комнаты слышен звук шагов. Дверь комнаты открывается и появляется супруга Степана КАТЕРИНА (25-30 лет). Пышная женщина в халате. Лицо заспанное. Катерина зевает.

КАТЕРИНА

С кем это ты? О! Петя зашел! Рада видеть.

Петя встает с табуретки.

ПЕТЯ

Здравствуй Катя.

КАТЕРИНА (Степану)

А ты чего сидишь? Хоть по стопочке бы налил. Себе и гостю.

СТЕПАН (доставая бутылку)

У него язва.

Степан наливает себе рюмку.

ПЕТЯ (неуверенно)

Это у Вовки...

СТЕПАН

Да точно! Это у Вовки язва.

(выпивает)

Представляешь, Катюша, Вовка, тот самый с которым мы в институте учились язву заработал!

КАТЕРИНА

Это светленький такой? Симпатичный?

СТЕПАН (поморщившись)

Нет. Маленький, на азиата похож. Да ты его, наверное, и не помнишь.

Он с нами всего год учился.

Катерина идет к чайнику стоящему у плиты и наливает себе чай.

СТЕПАН

А все почему? Да потому, что дома своего нет! Всю жизнь по общагам да съемным квартирам мотается. Жены опять же нет.

Степан подходит сзади к Катерине стоящей у чайника. И шлепает ее по попе.

СТЕПАН

Вот и заработал язву, в дешевых столовках. Я вот тебе Петька так скажу, для человека важнее семьи и дома ничего быть не может! Ты уж мне поверь.

Катерина с чаем и бутербродом садится за стол.

КАТЕРИНА

Совсем заболтал человека. Ну,

рассказывай Петя, как жена, детишки?

ПЕТЯ (вздыхая)

Да тяжело сейчас. Зарплату задерживают, детишек к школе одеть надо.

Катерина сочувственно качает головой.

КАТЕРИНА

И не говори. Цены растут! Вот на прошлой неделе в супермаркет зашли. А Стёпка вдруг мидий захотел. Я как глянула на ценник – ахнула!

Степан закуривает последнюю сигарету из пачки. Подходит к окну, открывает форточку.

СТЕПАН

Ахнула, но купила! Жена потому что! Понимает, что сытый мужик – порядок...

ПЕТЯ (перебивая)

...в доме!

СТЕПАН

Во! Молодчина! Соображаешь! Ты и своей скажи, чтобы на продуктах не экономила!

Петя встает, нервно ходит по кухне, заложив руки за спину.

ПЕТЯ

Да нам хотя бы детишек к школе одеть.

Степан и Катерина переглядываются.

СТЕПАН

Ты не расстраивайся так. Все образуется. Помнишь, как мы в общаге с хлеба на воду перебивались? И ничего ведь. Все обустроилось, наладилось. Сейчас коньяк попиваем, икорку кушаем.

Катерина подносит к губам чашку с чаем.

ПЕТЯ (делая ударение на последнем слове)

ПопиваетЕ, кушаетЕ!

Катерина застывает с чашкой чая у рта. Переводит удивленный взгляд на Степана.

КАТЕРИНА

Стёп, что это с ним. Разнервничался то как.

СТЕПАН (пожимая плечами)

Не знаю. Может язва разыгралась.

(обращаясь к Пете)

Продолжения на стр. 58 ►

Петь, у тебя язва что ли...

Петя в ярости подсказывает к Степану, хватает его за грудки и начинает трясти.

ПЕТЯ

Да нет у меня язвы! Понял? Нет, и никогда не было! Ты когда, сволочь, долг отдашь? Полгода уже прошло, а обещал через месяц вернуть! Дома жрать нечего!

Петя отпускает ошарашенного Степана и обессилено садится на пол. Обхватывает голову руками и, жалобно поскуливая, начинает раскачиваться из стороны в сторону.

СТЕПАН (поправляя майку)

Ну, нет, язвы так нет. Ишь, разнервничался.

Катерина подходит к Пете, ласково гладит его по голове.

КАТЕРИНА

Шел бы ты лучше домой, Петь. А то натворишь чего, потом локти себе кусать будешь.

Петя встает, пошатываясь, идет к двери. Выйдя из кухни, останавливается, поворачивается к хозяевам.

ПЕТЯ

Уже кусаю. От голода.

Петя снова поворачивается и выходит в прихожую.

КАТЕРИНА (Степану)

Не в себе чего-то Петька сегодня. Может с женой поругался. Иди, проводи!

Степан встает и выходит в прихожую вслед за Петей.

СТЕПАН

Ты через месяц заходи, может, получится, с деньгами то. Я сразу отдам.

Петя, молча, уходит, хлопнув дверью. Степан возвращается на кухню. Подходит к окну, задумчиво смотрит сквозь стекло.

СТЕПАН

Вот люди живут. Нищета, нищетой. И жена у него сварливая, поди, каждый день Петьку за безденежье пилит.

Степан подходит к Катерине, обнимает ее.

КАТЕРИНА (качая головой)

Вот и сорвался человек.

СТЕПАН

И язва, опять же.

Учасники поэтического конкурса посвященного юбилею А.П. Чехова

ЕГО ПРОЩАНИЕ

То, что мы испытываем, когда бываем влюблены, быть может есть нормальное состояние.

Влюбленность указывает человеку, каким он должен быть.

А.П.Чехов

Пишет дождь иероглифы, слезами неба, на опавших желтых листьях...

Иду, стараясь не думать о тебе, обо мне, о нас, о безнасье...

Сгоревшее дерево: сначала его спилили, а потом – чтоб уж наверняка – сожгли...

Так и моя душа...

Каждый твой неотвѣт, каждое моѐ понимание непонимания, бесконечная тишина моего одиночества, чехарда твоего Я с моей душой – рваные раны...

Мы из разных миров: то, что в моем мире крик боли, в твоём – конфетно-букетное настроение... то, что для тебя грусть, для меня – отчаянье... то, что для тебя ничто, для меня – всё...

Ты смеялась: "Искатель причин и следствий, не грузись!"

Но я этим живу; это помогает мне оставаться тут; понимать природу моей сумасшедшести и принимать её такой, какая она есть...

Очень трудно было увидеть, что ты – это Она...

Ещё труднее было решиться сделать первый шаг к тебе...

Невозможно сделать последний...

Но я попробую... иначе, рана будет кровоточить...

Душа потеряет меня в лабиринтах твоего мира, где буду одним из многих заменимых незаменимых...

Мне хочется оставить себе себя... немножко... память об этой жизни... для тебя, с тобой, без тебя, вопреки всему.

Вейлас Хьюн

СПЕШУ ЗА ПОКОЛЕНИЕМ

Спешу за поколением,

А может, за толпой,

Толпой самозабвения

И брошенных рабов.

За теми, кто не выиграл,

На кон поставив жизнь,

Под лозунги политиков

И под всеобщий "Бис!"

Спешу за поколением

Ром-колы и травы,

Таранки с пивом импортным,

Искусственной еды.

За теми, кто запачкался

Культурой лестной лжи,

Кто ксерит войны пачками

С улыбкою ханжи.

Спешу за поколением

Антракта двух эпох,

Всеобщего презрения,

Запутанных дорог.

За поколеньем призрачным

Поломанных умов,

Где каждый ради выгоды

Пойти на всё готов.

Спешил за поколением...

Мораль здесь не у дел...

Спешил с безумным рвением,

Но рад, что не успел!..

ПОДВЕШЕННЫЙ НА ВОЛОСКЕ

По-прежнему не хочется стареть
И сны свои лишать волшебных красок.

Седеющая жизни круговерть

Не длится бесконечно. Веру в сказки,

Утратив, не вернёшь уже назад.

И с болью назовёшься реалистом.

Весенние цветы и летний сад

Становятся осенними. Как быстро

Отсчитывают стрелки на часах

Оставшийся лимит ударов пульса.

За пылью, что осела в волосах

Покажется всё серым. Измечтаться

Куда-то высоко желанья нет,

Потеряны амбиции ребёнка.

Святая беззаботность детских лет -

В родительской могиле... Искомкав

Иллюзии в ослабшем кулаке,

Даёшь определение этой жизни:

"Подвешенность на божьем волоске"

От праздника рожденья и до тризны!"

Сергей Косинов

У ВИХОРИ БЕДЛАМУ Й БОЖЕВІЛЛА

*Мы глупы, но зато можем
утешаться, что за 400 лет своей
жизни мы делаем глупостей
гораздо меньше, чем человек в
свои 40... Да-с, г. человек!...*

*Между нами нет лакеев,
подхалимов, подлипал,
хриstopродавцев..."*

А. П. Чехов, "Грач"

У божевільні побуту й хайтеків
Малює казочку Людина,
Кладе на музику любов.
А хтось виписує "Папаверини"
Й лікує чималий мозоль
У божевільні побуту й хайтеків.
Серед бедламу пам'яті й ілюзій
Ростуть і множаться життєві теореми,
Суспільство тягнеться до знань.
І Хтось випалює у мізках схеми
Й торочить про нездоланість бажань
Серед бедламу пам'яті й ілюзій.
У вихорі півзнань і півздогАдок
Забули про богів і каяття,

Про щастя, вірність і потреби.
Піщинкою прийшли із небуття -
Хмаринкою ефіру линемо на небо
У вихорі півзнань і півздогадок.

Вселенная

КАРТИ

Хочеш – хоч карти розкинь.
Випаде воля бубнова,
Скрип застрахованих скринь,
Тілу – душевна обнова.
Де по натальній мені
Карті дорога до щастя?
Щось обереги сумні.
Мабуть, не сходяться масті.
Може, і справді, піти
Сивим відлунням по гаю?
...Тільки на хрест золотий
Карти ніяк не лягають.

Олександр Гунько

ЕСЛИ ЧУВСТВУЕШЬ – ЗНАЧИТ ЖИВЁШЬ

*Равнодушие – это паралич
души, преждевременная смерть.*

А.П. Чехов

Серпантиновый вечер
становится тёмно-синим,
Накрывая велюром последние
проблески дня.

Ты ответь на вопрос мне,
священная птица Сирин:

Как прожить в этом мире, не
чувствуя и не любя?

Может, проще смотреть
равнодушно на яркий закат,

И не слушать, а слышать
весеннюю трель соловья?

И не чувствовать радость и боль
проще ведь во сто крат?

Ты ответь, может быть так
получится жить у меня?

Птица Сирин взметнулась –
стальные когти по сердцу,

Боль резка и остра, словно
свежезаточенный нож.

Всё привиделось мне...Взгляд
упал на ставную дверцу,

Надпись кровью на ней: "Если
чувствуешь – значит живёшь".

Марина Киевская

Что ты говоришь Любаша?
Рассказать тебе что-нибудь? А что?
Сказку? Какую сказку? Я их и не
помню уже... Ну ладно, я попробую...
Только не называй меня, пожалуйста
"дядя Андрей"... Какой я "дядя"? И
слова не слушай – слова очень мало
значат... Слушай просто сказку...

Жили-были в одном городке... не
важно ни как он назывался, ни где
находился – важно, что он был
маленький-маленький и тихий-тихий...
И был он со всех сторон окружен
высоким, красивым, зеленым лесом...
нет, не страшным – в нем не жили Баба
Яга с Кощеем, и телепузики не скакали

Сказка для Любы

на полянах... Нет, он был чистым и
светлым, и в нем очень красиво пели
птицы... А еще были возле этого
городка озера – большие-большие и
вода в них была такая светлая, что
когда смотришь на синее небо, а
потом опускаешь глаза на озеро –
разницы просто не замечаешь – те же
белые облака, та же синева... Да,
Люба, было там очень красиво... И
люди там жили хорошие – не
сорились, дружили... не было ни
злости, ни обид; ведь все вокруг было
прекрасно – и души людей
становились прекрасными... Кто?
Начальник? Мер что ли? Да, нужен,
конечно... Был там и мер... много-
много лет один и тот же... люди даже
забыли что он мер... Так вот – на
крайне городка, у самого леса стояли
два дома. В одном жили мать с
сыном... Как? Муж? Ух... Муж, он...
Вообще он уехал куда-то на Север;
"покорять Северный Полюс" – так
мама всегда говорила Коле... Какому

Коле? Ну, сыну своему... Почему Коля?
Ну, я не знаю... не "Человек-Паук" его
ж называть... А как ты хочешь? Хорошо,
пусть будет Костя... А в доме напротив
жили муж и жена... Ох, Люба... Нет, он
на Северный Полюс не ездил... он
был... скажем... учитель!... Какой тут,
на самом деле, Северный Полюс?...
Детей учил... Зачем ему Полюс?... Как?
Мужчин-учителей не бывает? Так то ж
у вас в школе не бывает... а там был...
Я ж говорю – в городке жили
счастливые люди... Да, вот... И была
у них... Стоп! А физкультуру кто у вас
преподает? Наталья Семеновна?
Кошмар... Бог с ним... Вообще, была
у них дочка; одна единственная,
любимая-любимая... и звали ее
Люба... "Любовь" то есть... как тебя,
да... Дружили Люба и Костя с детства...
дружили сильно-сильно, как только в
детстве дружат... дружили за просто

Продолжения на стр. 60

так... Гуляли по лесу, слушали птиц, по вечерам смотрели, как звезды в озерах отражаются... И были у Любы глаза зеленые-зеленые... И Косте всегда казалось, что листья на деревьях, особенно весной, распускаются только для того, чтоб стать похожими на Любины глаза... А когда они вместе смотрели на звезды, он видел только звезды в ее глазах... да... Любил? Ох, Люба... тебе ведь всего шесть лет... Да, наверное, любил, просто не понимал еще, по-моему, маленький был... Шло время, дети подрастали... И с каждым днем Костя все сильнее хотел сказать Любе что-то очень важное... что-то такое, что словами не говорят... Что? Нет... не сказал... Не решился, испугался, наверное... Хотел, а не мог... боялся чего-то... Закончилось детство, закончилось лето, и Костя уехал... Куда? Ну, не знаю... Куда люди из маленьких городов уезжают? В Киев, например... Зачем? Э-э-э... Учится... ты вот ведь тоже учишься... Учиться, чтоб потом работать, а работать, чтоб зарабатывать деньги... Для чего? Как это "для чего"? Чтоб жить... Нет, стоп! Я знаю для чего! Для того чтоб в день смерти вокруг него собрались родственники со скорбными лицами... Не важно, что они думают: "Я – двоюродный брат, а она – троюродная сестра..." Интересно, что там, в завещании?..." Это не важно... Главное – они рядом... Чтоб не так, как я в газете однажды прочитал – старушка одиннадцать лет в квартире после смерти пролежала и в мумию превратилась... А единственными кто о ней вспоминал, были коммунальщики, все одиннадцать лет исправно присылающие квитанции о квартплате... Что? Света, не перебивай, пожалуйста... "детям такое нельзя..." Детям можно все... нужно даже... Им лгать нельзя – это да... Значит, уехал Костя в столицу... нуда, в Киев... Бог мой! Допустим – на Борщаговку; на улицу Смирненко... рядом с вами жил, да... И жил он вообще-то неплохо – выучился, устроился, работал, зарабатывал... Нет, домой не ездил... Ну, как почему? – То начальник попросит на сверхурочные остаться, премию поощряет; то девушку в кино поведет; а то и лень просто... Не ездил вообще... жизнь... А потом умерла мама... Ох, опять "почему"... Господи

– от старости... тихо и спокойно умерла, просто не проснулась утром – так, говорят, Богом любимые люди умирают... Хоронили всем городком, ведь ее там очень любили... ее невозможно было не любить... И Костя приехал, конечно... Страдал, да... Искренне и тяжело страдал... Мать – она ведь на всю жизнь мать... Но Люба, страдал он в душе, а приехал во многом потому, что... ну не может сын не приехать на похороны матери! Что скажут люди? Можно и не страдать-то, но приехать обязан... Люди, люди... общественное мнение... не важно... Костя приехал, и было ему тяжело. Очень тяжело, Люба... По-настоящему... Приехав он увидел, что все вокруг не так как в детстве – деревья низкие, озера серые, дом матери – маленький... вот... А рядом стоял новый дом... да, тот где жила когда-то Люба... Только дом был теперь большой и красивый... А во дворе стояла красивая женщина... Очень-очень красивая... на маму-Свету похожая... Откуда ты знаешь? Я ведь сказку придумываю... Да, Люба... Любовь... Только Костя ее сначала не узнал. И лишь только после того как она подняла на него глаза... зеленые-зеленые глаза... какие-то просто улыбчиво-зеленые... Что? Ну улыбалась она не губами, а глазами... Как? Не знаю... Поймешь, Люба, обязательно поймешь... Вырастешь и научишься... только "Дом-2" не смотри... Узнал он ее по глазам... узнал сразу... и опять захотел сказать что-то главное... рот даже открыл... Но тут отворилась дверь, и на крыльцо солидного дома вышел солидный мужчина... Почему толстый?! Солодный, в смысле – надежный... сразу стало понятно, что у него есть в жизни цель... пусть и недалекая, но твердая и прочная... есть и средства, чтоб ее достичь, Люба... Вообще – честный, надежный, солидный человек. А ты говоришь – толстый... хотя, может и толстый... это не важно... Важно то, что Люба уже не та маленькая девочка, поющая в лесу; не красивая девушка, улыбающаяся солнцу; даже не мечтательная и наивная женщина... Нет – Люба теперь "жена"... даже не так, она теперь "законная жена". Понимаешь? "Законная"... дикое какое-то слово... Почему? Ну, Люба... я не знаю... честно... Главное – она теперь

"жена"... И что делать Косте? Косте, у которого нет твердой цели? Косте, который может, потому и не женился до сих пор, что каждую весну вспоминал Любины глаза... глаза ведь важнее любых законов... жизнь – странная штука... Так что ж делать Косте? Он после похорон выбросил мобильный, разорвал обратный билет на поезд, и ушел в лес... И жил там отшельником до... до конца вообще... И был он счастлив, Люба. Очень счастлив. Так как каждую весну он мог смотреть, как распускаются листья и вспоминать зеленые глаза... он слушал пенье птиц, смотрел в синие-синие озера и был счастлив... Он понимал, что не нужно ему куда-то уезжать; что счастье было близко-близко; что вместо пыльных киевских улиц он мог много-много лет смотреть в глаза любимой... Да, он понимал, что упустил свое время тогда... Но теперь он был счастлив и не жалел ни о чем... у него ведь были зеленые листья и воспоминания; а это очень много, почти все, что надо для счастья... И он был счастлив так, как только в детстве могут быть счастливы люди... Стоп! Сам ведь говорил, что лгать нельзя!... Он ушел в лес, Люба, да... может быть поплакал даже среди берез... Но через час он вернулся, нашел в траве мобильный, пошел на вокзал, купил новый билет и уехал в Киев... Теперь навсегда... В Киеве Костя встретил симпатичную девушку, лет на десять моложе и в три раза глупее... или в три раза умнее... это без разницы... Родила она ему сына и дочь; и в принципе было нормальное человеческое счастье, со всеми своими проблемами и удачами... Но все-таки Костя очень редко выезжал за город, и никогда больше не любил весну... Вот так... Такая сказка...

Люба! Пусть у тебя в жизни будет счастье! Оно не бывает маленьким или большим... оно просто есть, а есть оно тогда, когда его не замечаешь... для него много не нужно... Живи с улыбкой, и делай всегда только то, что тебе подсказывает сердце, Люба... сердце никогда не врет... оно знает, что нужно человеку... знает точно и в любом возрасте... Люди просто не умеют его слушать, Люба... И я не умею... Разучился... В детстве умел, а теперь нет... Я тебе очень завидую... Будь счастлива!

Андрей Волков

Поет місяця – СІЧЕНЬ

Тетяна Дударь
"ЛИЧНОСТЯМ"

Это фигня, что личности
Каждый в своей типичности
Полный неадекват
Где оно, их достоинство
Что говорит о совести
Знать о ней не хотят
Нервные все, с харизмами
(Мордами их капризными)
Вечно отводят взгляд
Мелочны, раздражительны
Черт знает как воспитаны
Пошлости говорят...

Поет місяця – ЛЮТИЙ

Arriadna
КОЛЫБЕЛЬНАЯ

Все сложное – просто. И было бы просто банально,
Оставить ключи, и вернуться неожиданно к рассвету,
И ветром касаясь ветвей, тихий стук об оконные рамы,
И память о прошлом, как лучики звонкого лета
Коснуться щеки. И сплетутся на спящих ресницах,
Играясь с грядущими и прошлогодними снами,
Пускай это все тебе только мгновеньем приснится,
Когда пред рассветом, к тебе прикоснусь я устами...
Заблудшего ветра. И нежность весенних капелей,
Вся страстность зимы, что отвержено бьется с весной,
Весь трепет свечи и неистовость первых метелей,
Все это тебе, поцелуем небрежно открою...
И теплым дыханием прядь со щеки, не коснувшись,
Рассвет за окном... Понимаю, что нужно прощаться,
Пора уходить. Чтобы после, ты, утром проснувшись,
Почувствовал вкус поцелуя, осеннее счастье...
Пора уходить. Пока солнце приветствует звезды,
И бархат небес нежно-алый от первых объятий.
И тихо, на цыпочках, едва за окном шелухнувшись,
Взлечу в облака.. Чтоб вернуться к тебе на закате.
Чтоб сон охранять. И беречь от неистовых мыслей,
Чтоб нежность дарить, и касаться губами ладоней,
Чтоб цель обрести.. хоть в единственной из сотни жизней,
И чтобы любить. Просто так. Не за что-то... Запомни.
Все сложное – просто. И было бы просто банально,
Оставить ключи. Возвращаться все снова и снова,
И тут не нужны ни экваторы, ни меридианы,
Лишь только касаясь щеки.. такой теплой, до боли знакомой...

Поет місяця – БЕРЕЗЕНЬ СЕРГІЙ КОСІНОВ

Окраина вселенной. Украина
Моя страна – кусок ржаного хлеба
Прогорклого и чёрствого, увя...
На грабли наступающая слепо
Она не поднимает головы...
Моя страна – узоры вышиванки,
Изъеденные молью золотой.
Снаружи – всё красиво, но изнанка
Стабильна лишь своею ничтою.
Моя страна – уставшие соборы
И бьющие в набат колокола.
Молвою соловьиной, но недоброй
Возносится ей слава и хвала.
Моя страна – разрушенная сцена...
Играя сраматическую роль,
Она в себя не верит совершенно,
И в этом колорит её... и боль...
Моя страна – барвинок да калина...
В душе её царит неурожай.
Окраина вселенной – Украина –
В том месте, где задумывался рай...

ФОТОГРАФ МІСЯЦЯ (СІЧЕНЬ) – kutenko

ФОТОГРАФ МІСЯЦЯ (ЛЮТИЙ) – Ника Игоревна

ФОТОГРАФ МІСЯЦЯ (БЕРЕЗЕНЬ)

– Андрій Недзельницький

УЧАСТЬ У КОНКУРСІ "ФОТОГРАФ МІСЯЦЯ"

Конкурс "Фотограф місяця" проходить щомісяця на форумі журналу "Стіна". Для участі необхідно розмістити фотографії (кількість не має значення) на форумі журналу "Стіна" <http://stena.easyforum.ru/> у рубриці "Фотогалерея" >>>. Якщо Ви не маєте доступу до мережі Інтернет, надсилайте Ваші фотографії на адресу:

Україна, Київ-03058, а/с 84 чи на e-mail: stena@i.ua з позначкою "Фотограф місяця" – редакція самостійно розмістить Ваші роботи на форумі.

Наприкінці 2010 року серед переможців конкурсу "Фотограф місяця" буде обраний "Фотограф 2010 року".

УЧАСТЬ У КОНКУРСІ "ПОЕТ МІСЯЦЯ"

Конкурс "Поет місяця" проходить щомісяця на форумі журналу "Стіна". Для участі необхідно розмістити вірші (кількість не має значення) на форумі журналу "Стіна" <http://stena.easyforum.ru/> у рубриці "Літературний форум: поезія" >>>. Якщо Ви не маєте доступу до мережі Інтернет, надсилайте Ваші вірші на адресу:

Україна, Київ-03058, а/с 84 чи на e-mail: stena@i.ua з позначкою "Поет місяця" – редакція самостійно розмістить Ваші роботи на форумі.

Наприкінці 2010 року серед переможців конкурсу "Поет місяця" буде обраний "Поет 2010 року".

**„СТІНА” – всеукраїнський
молодіжний інформаційно-
аналітичний журнал
№ 1-2 (2010)**

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №10557 від 31.10.2005

Засновник видання:

Правдивець Анастасія Віталіївна –
лауреат міжнародного академічного
рейтингу популярності „Золота фортуна”

Співзасновник:

Костилева Наталія Валеріївна

Головний редактор:

Правдивець А.В.

Координатор проекту:

Костилева Н.В.

Над випуском працювали:

Антонюк Іванна
Волков Олег
Доев Андрій
Кузьма
Муза Елеонора
Нінін Андрій
Орлов Гліб
Соколовський Іван
Соскін Володимир
Тополь Андрій
Шахно Олександр
Шевченко Оксана
Шука Аркадій

Періодичність виходу:

Один раз на два місяці

Мова видання: українська, російська

Загальний наклад:

35 000 примірників

Ціна за домовленістю

Редакція може не поділяти точку зору
авторів журналу.

Відповідальність за підбір та викладення
фактів в статтях несуть автори.

Відповідальність за зміст реклами несе
рекламодавець.

Адреса редакції для листування:

Україна, 03113, Київ, а/с 28

Тел./факс: (044)456-63-18

e-mail: stena@meta.ua

www.stina.net.ua

www.stena.easyforum.ru

www.ukrosvita.at.ua

www.deti-indigo.at.ua

www.istpravda.do.am

Друк: СПД Правдивець А.В.

Свідоцтво про державну реєстрацію
серія ВОО№058711

Україна, Київ, вул. Західна, 14

Номер підписано до друку: 1.03.2010

© Журнал „СТІНА”

© Усі права захищені. Жодна

частина, елемент, ідея,
композиційний підхід цього видання
не можуть бути копіюваними чи
відтвореними у будь-якій формі і
будь-якими засобами – і
електронними, і фотомеханічними,
без письмового дозволу видавця.

**Всеукраїнський молодіжний журнал „СТІНА”
нагороджений за період ЛЮТИЙ-БЕРЕЗЕНЬ-2010 р.:**

**УСІ НОМЕРИ 2009-2010 р. ЖУРНАЛУ „СТІНА” У КИЄВІ
МОЖНА ПРИДБАТИ:**

Газетно-журнальні розкладки:

На Петрівці: 36 ряд, 10 місце і 23 ряд, 6 місце

На станції метро „Політехнічний інститут” (підземний перехід)

На станції метро „Шулявська” у киоску „День” навпроти „Преси України”

Книжкові магазини:

- „ГЛОБУС книги, канцтовари” на проспекті Комарова 38/57 по маршруту швидкісного трамваю №1 і №3 (зупинка „Івана Лепсе”).
- „КОЛЕКЦІОНЕР” на Андріївському узвозі №26 (вхід з двору).

Виставки:

Журнал „СТІНА” можна придбати на всіх освітніх та книжкових виставках столиці.

Детальну інформацію, щодо розповсюдження журналу „СТІНА” в інших містах України дивіться на сайті www.stina.net.ua

**УВАГА! РОЗПОЧАЛАСЬ ПЕРЕДПЛАТА НА ЖУРНАЛ
„СТІНА” НА 2010 РІК**

Увага! Журнал „Стіна” пропонує Вам нову послугу, відтепер Ви можете замовити журнал „Стіна” поштою, сплативши квитанцію через банк. Ви можете замовити будь-яку кількість і будь-який номер. Ціна одного номеру 10 грн + послуги поштового зв'язку 5 грн. Для замовлення журналу, а також отримання додаткової інформації пишіть на e-mail: stena@meta.ua з поміткою (журнал поштою) або телефонуйте (044) 456-63-18

ЧЕРЕЗ ПЕРЕДПЛАТНІ АГЕНЦІЇ:

- ООО „Фірма „ПЕРІОДИКА” – передплатний індекс 37325. м. Київ, вул. М. Житомирська, 11, к. 2. т./ф. (044) 278-00-24, 278-61-65
- ТОВ НПП „Ідея”. Донецьк (062) 381-09-32
- ООО „АВ сервис пресс”. Донецька обл. м. Горлівка, пр. Перемоги, 60
- Чп „Ай-Джи електронікс”. м. Нікополь
- ПП „КС” Західний кур'єр”м. Львів

ЧЕРЕЗ БАНК:

Відкрита редакційна передплата на попередні номери журналу „Стіна”, а також нові. Для отримання детальної інформації телефонуйте у відділ передплати журналу „Стіна” за тел. **(044) 456-63-18**